

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เถลิงพระเกียรติ
โครงการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้(สำหรับนักเรียน)

เพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่

(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓)

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ”

การศึกษาต้องสร้างให้คนไทย มีคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง
๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง
๓. มีอาชีพ มีงานทำ
๔. เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่คณะองคมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐

ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

คำชี้แจง

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา ภาครีเยนที่ ๒ ฉบับนี้ เป็นการปรับปรุงครั้งที่ ๓ ดำเนินการโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

จุดประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนปลายทางได้ศึกษา/ทบทวนเอกสาร ใบความรู้ ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และใช้ในการฝึกทักษะ /ปฏิบัติงานจากใบงาน หรือแบบฝึกหัด ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเมินตนเองตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ทุกท้ายหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อครูปลายทางได้ตรวจผลการทำใบงานในรายชั่วโมง สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองของนักเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ แล้วจะได้นำผลไปส่งเสริมหรือจัดการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้เกิดประสิทธิผลนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน	ก
สารบัญ	ข
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ ชื่อหน่วย พินิจภาษา พิจารณาสาร	๑
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความ	๒
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความจากสารานุกรม	๔
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่าน	๗
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การระบุความรู้จากการอ่านสารานุกรม	๘
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	๑๐
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	๑๒
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	๑๔
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	๑๖
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู	๑๙
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู	๒๐
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท	๒๒
ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท	๒๓
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย	๒๔
ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย	๒๕
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง คำปฏิเสธ	๒๖
ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำปฏิเสธ	๒๗
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	๒๘
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๑)	๒๙
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๒)	๓๐
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	๓๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ชื่อหน่วย ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน	๓๒
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย	๓๓
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู	๓๔
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การจำแนกส่วนประกอบของประโยค	๓๕

สารบัญ

	หน้า
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การจำแนกส่วนประกอบของประโยค	๓๖
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความ	๓๗
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความ	๓๘
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การระบุความรู้จากเรื่องที่อ่าน	๔๑
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนบันทึก	๔๓
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนบันทึกประสบการณ์	๔๔
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนบันทึกประสบการณ์	๔๕
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีหรือวรรณกรรม	๔๖
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีหรือวรรณกรรม	๔๗
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์และการอ่านจับใจความ	๔๘
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องจากวรรณคดีและวรรณกรรม	๔๙
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน	๕๑
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน	๕๒
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙	๕๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ชื่อหน่วย สื่อความรู้คิด พินิจเหตุผล	๕๔
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู	๕๕
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)	๕๖
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู (๒)	๕๗
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	๕๘
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	๕๙
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดแสดงความรู้	๖๑
ใบงานที่ ๔ การพูดแสดงความรู้	๖๒
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๖๓
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๖๔
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๖๕
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๖๖
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนคำอวยพร	๖๗
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนคำอวยพร	๖๘

สารบัญ

	หน้า
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนจดหมาย (๑)	๖๙
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมายส่วนตัว	๗๑
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย (๒)	๗๒
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ	๗๖
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)	๗๗
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความจดหมาย	๗๙
ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความ (๒)	๘๑
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนย่อความประกาศ	๘๓
ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนย่อความ (๓)	๘๕
ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนย่อความพระราโชวาท	๘๗
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐	๘๙
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ ชื่อหน่วย ตอนเป็นที่พึ่งแห่งตน	๙๐
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดี	๙๑
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านสรุปเรื่องจากวรรณคดี	๙๒
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์และการอ่านจับใจความ	๙๓
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม	๙๕
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน	๙๖
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน	๙๗
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	๙๘
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	๑๐๐
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๑)	๑๐๑
ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๑)	๑๐๕
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๒)	๑๐๖
ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๒)	๑๑๓
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง ภาษาถิ่น (๑)	๑๑๔
ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภาษาถิ่น (๑)	๑๑๖
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง ภาษาถิ่น (๒)	๑๑๗
ใบงานที่ ๘ เรื่อง ภาษาถิ่น (๒)	๑๒๑

สารบัญ

	หน้า
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง ภาษาถิ่น (๓)	๑๒๒
ใบงานที่ ๙ เรื่อง ภาษาถิ่น (๓)	๑๒๔
ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การพูดรายงาน	๑๒๕
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑	๑๒๗
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) กลางภาค	๑๒๘
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ ชื่อหน่วย ลำดับความคิด พืชปัญหา	๑๒๙
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตาม	๑๓๐
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตาม	๑๓๒
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน	๑๓๓
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน (๑)	๑๓๔
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน (๒)	๑๓๕
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดลำดับเหตุการณ์	๑๓๖
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การพูดลำดับเหตุการณ์ (๑)	๑๓๘
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดลำดับเหตุการณ์	๑๓๙
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การพูดลำดับเหตุการณ์ (๒)	๑๔๐
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านหนังสือตามความสนใจ	๑๔๑
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การอ่านหนังสือตามความสนใจ (๑)	๑๔๓
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนรายงาน	๑๔๔
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การอ่านหนังสือตามความสนใจ (๒)	๑๔๕
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการพูดรายงาน	๑๔๖
ใบงานที่ ๘ เรื่อง เขียนแบบร่างการพูดรายงาน	๑๔๘
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการพูดรายงาน	๑๔๙
ใบงานที่ ๙ เรื่อง คุณค่าการพูดรายงาน	๑๕๐
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒	๑๕๑

สารบัญ

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ ชื่อหน่วย โคลงโลกนิติ	๑๕๒
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร	๑๕๓
ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร	๑๕๔
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำยืมภาษาจีน	๑๕๕
ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำยืมภาษาจีน	๑๕๖
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำยืมภาษาอังกฤษ	๑๕๗
ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำยืมภาษาอังกฤษ	๑๕๘
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การกรอกแบบรายการ	๑๖๐
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การกรอกแบบรายการ	๑๖๑
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์และการอ่านจับใจความ	๑๖๒
ใบงานที่ ๕ เรื่อง หาคำในโคลงโลกนิติ	๑๖๔
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การสรุปเรื่องจากโคลงโลกนิติ	๑๖๕
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การสรุปเรื่องจากโคลงโลกนิติ	๑๖๖
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	๑๖๗
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การสรุปข้อคิดจากโคลงโลกนิติ	๑๖๘
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน	๑๖๙
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน	๑๗๐
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	๑๗๑
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๑)	๑๗๒
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๒)	๑๗๓
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๓)	๑๗๔
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓	๑๗๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ ชื่อหน่วย ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี	๑๗๖
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ชวนอ่านชวนคิดพินิจเรื่องราว	๑๗๗
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักเพลงชาติไทย	๑๗๘
ใบงานที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์คุณค่าเพลงชาติไทย	๑๘๐
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การแต่งคำขวัญ	๑๘๑
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแต่งคำขวัญ	๑๘๓

สารบัญ

	หน้า
ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำขวัญของฉัน	๑๘๔
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง สำนวนไทย	๑๘๕
ใบงานที่ ๕ เรื่อง สำนวนไทย	๑๘๖
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การนำข้อคิดของสำนวนสุภาษิตมาเขียนเรื่องราวตามจินตนาการ	๑๘๗
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ	๑๘๘
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ (๑)	๑๙๐
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ (๒)	๑๙๒
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ (๓)	๑๙๓
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑	๑๙๔
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๑)	๑๙๖
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๒)	๑๙๗
ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๓)	๑๙๘
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔	๑๙๙
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) ปลายภาค	๒๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

พินิจภาษา พิจารณาสาร

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความจากสารานุกรม
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งจับประเด็นสำคัญของของเรื่อง เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการอ่าน ควรฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอ

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง ใจความสำคัญของเรื่องนั้นจะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่อง อาจจะอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของย่อหน้าก็ได้ หากเป็นเรื่องขนาดยาวอาจต้องใช้การสรุปใจความสำคัญโดยรวม

การอ่านจับใจความสำคัญควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านในใจทุกย่อหน้าอย่างละเอียด
๒. ศึกษาความหมายของคำ กลุ่มคำ สำนวนที่ไม่เข้าใจ
๓. ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม ฯลฯ
๔. สังเกตประโยคที่แสดงให้เห็นใจความสำคัญ ซึ่งมักมีประโยคอื่น ๆ อธิบายขยายความหรือให้รายละเอียด
๕. จัดทำแผนภาพความคิดของเรื่องที่อ่าน แล้วประมวลเป็นใจความสำคัญ

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่.....

ประเพณีลอยกระทงแสดงถึงวัฒนธรรมของคนไทยที่มีความสัมพันธ์และผูกพันกับธรรมชาติ เกิดการสร้างสรรคศิลป์และงานประดิษฐ์ที่งดงามตลอดจนการจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่.....

สงกรานต์เป็นวันสำคัญตามประเพณีที่มีมาแต่โบราณและถือสืบเนื่องตลอดมา สมัยก่อนถือเอา “วันสงกรานต์” เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย เป็นวันทำบุญใหญ่ มีการจัดงานเฉลิมฉลองและการเล่นสนุกสนานต่าง ๆ

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่.....

ชีวิตของคนมิได้ขึ้นอยู่กับอาหารเพียงอย่างเดียว ยังต้องพักผ่อนนอนหลับด้วย การเข้านอนและตื่นให้ตรงเวลา การนอนดึกไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๔). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ (พิมพ์ครั้งที่ ๑๕). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความจากสารานุกรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความจากสารานุกรม
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “การดูแลสุขภาพที่บ้าน” จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๒๙ แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายทำให้สุขภาพเด็กแข็งแรง
- การรับประทานอาหารเป็นเวลามีส่วนช่วยให้ระบบขับถ่ายเป็นปกติ
- การนอนดึกไม่เป็นผลดีต่อร่างกาย
- การกินอาหารควรปล่อยให้เด็กได้เลือกกินอาหารที่ชอบ และกินได้ตลอดเวลา
- การเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรมทำให้ร่างกายเด็กอ่อนล้า
- เมื่อเราสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว เราสามารถอยู่ได้ด้วยตัวคนเดียว
- เราต้องรู้จักสังเกตตนเอง ถ้ารู้สึกป่วยควรให้ผู้ปกครองพาไปพบแพทย์
- เด็กควรลดความอ้วนด้วยการลดอาหาร
- การเข้าค่ายพักแรมทำให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตเป็นหมู่คณะอย่างสนุกสนาน
- สุขภาพจะสมบูรณ์ได้ขึ้นอยู่กับอากาศ อาหาร อุจจาระ ออกกำลังและอารมณ์

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

๑. นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้างจากการอ่านเรื่อง “การดูแลสุขภาพที่บ้าน”

.....

.....

.....

๒. นักเรียนจะนำความรู้จากการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

บทความจากสารานุกรม เรื่อง การดูแลสุขภาพที่บ้าน

สุขภาพของเด็กจะแข็งแรงต้องเริ่มต้นจากการรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย และต้องสร้างสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ไม่ตามใจปากจนเป็น เด็กอ้วน ตั้งแต่แรก เพราะเมื่อโตขึ้นก็จะทำให้เป็นผู้ใหญ่อ้วน เสี่ยงต่อการเป็นโรคต่าง ๆ เด็กไม่ควรลดความอ้วนด้วยการลดอาหาร เพราะเด็กยังต้องใช้สารอาหารเพื่อการเจริญเติบโต อาหารที่รับประทานควรเป็นอาหารที่ปรุงเสร็จใหม่ ๆ เพราะเด็กอยู่ในวัยเจริญเติบโต ควรได้รับประทานแต่อาหารที่ดีและมีประโยชน์ต่อร่างกายเท่านั้น นอกจากนี้ เพื่อให้ระบบขับถ่ายเป็นปกติ เราควรรับประทานให้ตรงเวลา ไม่ควรรับประทานอาหารจุบจิบหรือบ่อยครั้งเกินไปในแต่ละวัน

ชีวิตของคนมิได้ขึ้นอยู่กับอาหารเพียงอย่างเดียว ยังต้องพักผ่อนนอนหลับด้วยการเข้านอนและตื่นให้ตรงเวลา การนอนดึกไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ นอกจากนี้ ควรนอนในห้องที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ที่นอนและผ้าห่มจะต้องดูแลรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ เมื่อตื่นขึ้นตอนเช้าก็ควรจะทำที่นอนและพับผ้าห่มให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

การสร้างลักษณะนิสัยในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้แก่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกระฉับกระเฉง ความอดทน ความขยันขันแข็ง ความมีน้ำใจ มีเมตตา รู้จักเสียสละ สิ่งเหล่านี้ควรสร้างให้เกิดขึ้นในตน นอกจากนั้น เมื่อเป็นเด็กควรจะช่วยตัวเอง ไปที่ละเล็กละน้อยเพื่อให้เกิดความแข็งแรง และในที่สุดเราก็จะสามารถช่วยตัวเองได้ นอกจากนี้ชีวิตของเรานั้นมิใช่จะอยู่โดดเดี่ยวลำพัง เราจึงต้องรู้จักคบเพื่อนและรู้จักอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี มองกันในแง่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แม้ว่าเราจะได้ระมัดระวังในเรื่องอาหารการกินอย่างดีแล้วแต่ก็เชื่อว่าเราจะมีสุขภาพสมบูรณ์เสมอไป เรายังต้องออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ในวันหยุดสุดสัปดาห์เราอาจขี่จักรยาน ว่ายน้ำ เล่นฟุตบอล วิ่ง เดิน หรือแม้แต่เปิดเพลงเต้นแอโรบิก ทำให้สนุกสนาน และเป็นการออกกำลังกายไปในตัวด้วย

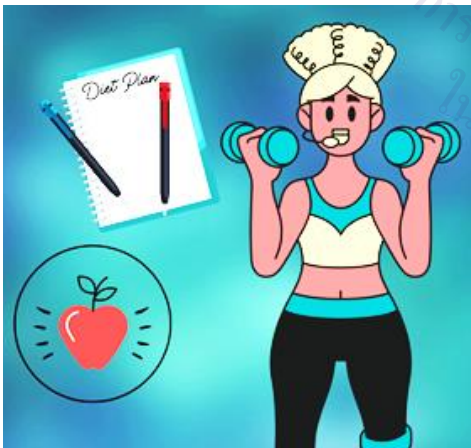
เมื่อโรงเรียนจัดให้ไปเดินทางไกล หรือเข้าค่ายพักแรม เราก็ควรจะได้เข้าร่วม ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการออกกำลังกายแล้ว ยังฝึกให้เรารู้จักพึ่งตนเอง รวมทั้งรู้จักการใช้ชีวิตร่วมกันเป็นหมู่คณะอย่างสนุกสนาน จิตใจก็จะร่าเริงเบิกบาน

การที่เราจะดูแลสุขภาพเมื่ออยู่ในบ้านนั้น เราต้องรู้จักสังเกตตนเองเพื่อแก้ไขอาการเบื้องต้นได้ทันที เช่น ปวดท้อง ท้องผูก เป็นหวัด ปวดศีรษะ น้ำหนักลด ถ้ารู้สึกว่ามีอาการป่วยมาก ก็ควรจะให้พ่อแม่ผู้ปกครองพาไปพบแพทย์ พึ่งระลึกอยู่เสมอว่า “กินไว้ดีกว่าแก้”

สุขภาพจะสมบูรณ์ได้ขึ้นอยู่กับตัวของเราเอง โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึง “๕ อ” ในชีวิตประจำวัน คือ

๑. อากาศ อยู่ในที่ซึ่งมีอากาศบริสุทธิ์
๒. อาหาร รับประทานอาหารที่มีประโยชน์
๓. อุจจาระ ท้องไม่ผูกกระบบขับถ่ายปกติ
๔. ออกกำลังกาย มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
๕. อารมณ์ มีจิตใจดี ร่าเริง เบิกบาน สนุกสนาน

พิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ. (๒๕๖๗). เรื่องที่ ๙ การดูแลสุขภาพที่บ้าน. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ ๒๙.

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การระบุนิยามจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่าน คือ การรับรู้โดยการดูตัวหนังสือ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ทำให้เข้าใจเรื่องราวหรือความบันเทิงใจได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียน เป็นการอ่านที่ดีและได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน

๑. อ่านเพื่อให้เกิดความรู้ คือ การอ่านในเรื่องที่ยังไม่รู้ หรือต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การอ่านหนังสือประเภทตำรา สารคดี วารสาร หนังสือพิมพ์

๒. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด คือ การอ่านหนังสือแนวความคิด ปรัชญา วัฒนธรรม จริยธรรม และความคิดเห็นทั่วไป ผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกนำความคิดที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์

๓. อ่านเพื่อให้เกิดความบันเทิง เป็นการอ่านในเวลาว่าง เป็นการอ่านหนังสือประเภทเบาสมองเพื่อการพักผ่อน เช่น อ่านนิทาน อ่านนวนิยาย อ่านเรื่องสั้น

๔. อ่านเพื่อตอบสนองความต้องการอื่น ๆ เช่น อ่านเพื่อนำไปแสดงความคิดเห็น

ประโยชน์ของการอ่าน

๑. เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องทำให้มีความคิดกว้างไกล มีความทันสมัย

๒. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสม

๓. ช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

๔. เป็นข้อมูลในการตัดสินใจและรู้แนวทางในการแก้ปัญหา

๕. เกิดการเรียนรู้วิธีการค้นคว้าต่อไป ตลอดจนการแสวงหาความเพลิดเพลิน

๖. สนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

รุจี ดันต้อศวโยธี. (๒๕๖๕). **คู่มือภาษาไทย ป.๕ (หลักภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย).**

กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี การพิมพ์.

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภณ. (๒๕๖๔). **ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ป.๕.**

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต.

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การระบุน้ำจืดจากการอ่านสารานุกรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การระบุน้ำจืดจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ประเพณีลอยกระทง” จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๔๑ แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- น้ำคือสิ่งจำเป็นของชีวิต คนไทยจึงสร้างถิ่นฐานใกล้แม่น้ำ ด้วยถือว่าเป็นที่พึ่งพาอาศัย
- คนไทยผูกพันกับแม่น้ำ จึงทำให้เกิดประเพณีเกี่ยวกับแม่น้ำ เช่น การขอฝน งานบุญบั้งไฟ การแข่งเรือเพื่อเสี่ยงทายน้ำ และประเพณีลอยกระทง
- ชาวบ้านจัดงานลอยกระทงเนื่องจากเกรงกลัวพระแม่คงคา
- ประเพณีลอยกระทงจัดเพื่อรำลึกถึงบุญคุณแม่น้ำ ขอขมาที่ทำให้ลำน้ำสกปรก
- วันลอยกระทงตรงกับวันเพ็ญ เดือน ๑๒ หรือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนพฤศจิกายน
- กระทงประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ เช่น กาบกล้วย ใบตอง ประดับด้วยดอกไม้สด และธูปเทียน
- กระทงที่ได้รับความนิยมจากอดีตสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันคือกระทงที่ทำมาจากโพง เพราะมีน้ำหนักเบา สะดวกในการประดิษฐ์กระทง
- ประเพณีลอยกระทงแสดงถึงวัฒนธรรมของคนไทยที่มีความสัมพันธ์ และผูกพันกับธรรมชาติ

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนนำความรู้จากการอ่านเรื่อง “ประเพณีลอยกระทง” มาเขียนเรียบเรียงให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

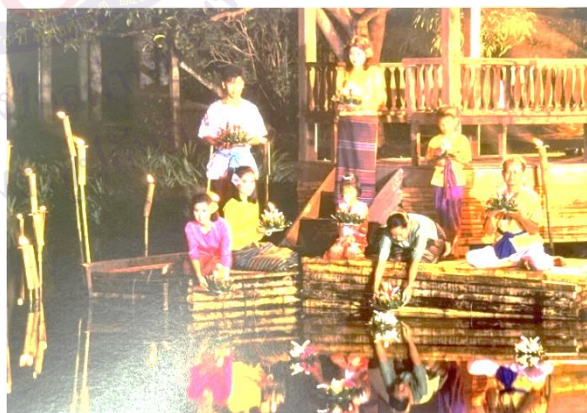
ชีวิตของคนไทยผูกพันอยู่กับแม่น้ำลำคลอง สายน้ำนำความชุ่มเย็นหล่อเลี้ยงไร่นา ป่า สวนให้อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งสำคัญของการทำมาหากินและเป็นเส้นทางให้ผู้คนสัญจร ติดต่อกันไปมาหากัน

น้ำคือสิ่งจำเป็นของชีวิต คนไทยจึงสร้างถิ่นที่อยู่และรวมกันอยู่เป็นชุมชนใกล้แม่น้ำ ชาวบ้านบูชาพระแม่คงคา ด้วยถือว่าเป็นที่พึ่งพาอาศัย เกิดประเพณีเกี่ยวกับน้ำ เช่น การขอ ฝน งานบุญบั้งไฟ การแข่งเรือเพื่อเสี่ยงทายน้ำ และประเพณีที่นิยมจัดกันแพร่หลาย คือ ประเพณีลอยกระทง

วันเพ็ญเดือน ๑๒ หรือวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือนพฤศจิกายน สายน้ำเปี่ยมฝั่งพระจันทร์ เต็มดวงกระจ่างฟ้า ในคืนที่ธรรมชาติสวยงามเช่นนี้ ชาวบ้านซึ่งส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรมี เวลาว่างรอการเก็บเกี่ยว จึงจัดประเพณีลอยกระทง เพื่อรำลึกถึงบุญคุณของแม่น้ำ และขอ ขมาที่ได้ทำให้ลำน้ำมีสิ่งสกปรก

บางชุมชนลอยกระทงเพื่อบูชารอยพระพุทธรูปที่หาดทรายริมฝั่งแม่น้ำนัมมทานที บูชาท้าวพกาพรหมซึ่งเป็นแม่กาเผือกแม่ของพระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ในอดีตชาติ การลอย กระทงจึงถือเป็นงานบุญอย่างหนึ่ง มีการประดิษฐ์กระทงจากวัสดุธรรมชาติ เช่น กาบกล้วย ซึ่งบางทีก็มีใบตองพับเย็บซ้อนกันเป็นรูปดอกบัว ประดับด้วยดอกไม้สดและธูปเทียน เมื่อถึง วันเพ็ญเดือน ๑๒ ชาวบ้านพากันไปที่ ทำน้ำ จุดเทียนสว่างและยกกระทงขึ้นอธิษฐาน เสร็จแล้ววางกระทงลงลอยไป

ประเพณีลอยกระทงแสดงถึง วัฒนธรรมของคนไทยที่มีความสัมพันธ์และ ผูกพันกับธรรมชาติเกิดการสร้างสรรค์ศิลปะ และงานประดิษฐ์ที่งดงามตลอดจนการจัด พิธีกรรมเรียบง่าย สร้างบรรยากาศที่รื่นเริงในครอบครัวและชุมชน

สมชาย นิลอาธิ. (๒๕๕๙). ประเพณีลอยกระทง สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๔๑ : ๗-๘

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านที่ต้องใช้ทักษะ การอ่านจับใจความเข้ามาช่วยเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง จึงจะสามารถวิเคราะห์และแสดง ความคิดเห็นจากเรื่องได้ถูกต้อง เหมาะสม และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คือ การแยกแยะเรื่องราวที่อ่าน ฟัง และดู เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ซึ่งการอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุและผลต้องใช้กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ รวมทั้งสรุปความจากเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยในการวิเคราะห์

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการพิจารณาสารที่อ่านด้วยเหตุผลแล้วแสดงความคิดเห็นประกอบ ซึ่งความคิดเห็นนั้นอาจเป็นไปได้ในทางชื่นชม เห็นคล้อยตาม โต้แย้ง คัดค้าน หรืออาจตั้งเป็นข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

หลักการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น มีดังนี้

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน การรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านจะช่วยให้เลือกวิธีการอ่านได้เหมาะสมกับประเภทของการอ่าน

๒. เลือกใช้วิธีการอ่านที่เหมาะสม การอ่านมีหลายระดับและมีวิธีการต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายและประเภทของสื่อที่อ่าน โดยมีวิธีการอ่านต่อไปนี้

๒.๑ การอ่านจับประเด็น คือ การอ่านเรื่องหรือข้อเขียนต่าง ๆ โดยทำความเข้าใจสาระสำคัญในขณะที่อ่าน มีเทคนิคในการอ่าน คือ ต้องสังเกตคำสำคัญ ประโยคที่มีความสำคัญ และสรุปใจความสำคัญเพื่อไว้ทบทวนต่อไป

๒.๒ การอ่านสรุปความ คือ การอ่านที่สามารถตีความหมายของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องชัดเจน เข้าใจเรื่องได้ดี สามารถแยกส่วนที่สำคัญและไม่สำคัญได้ การสรุปความมี ๒ ลักษณะ คือ สรุปความในแต่ละตอนหรือแต่ละย่อหน้า และสรุปจากทั้งเรื่อง

๓. มีความรู้เรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น เพราะถ้าผู้อ่านไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างถ่องแท้ ก็จะไม่สามารถเสนอความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผล กลายเป็นความคิดเห็นที่เลื่อนลอยไม่มีหลักฐาน

ข้อเท็จจริง และไม่มีเหตุผลสมผลที่ดีประกอบอยู่ สารที่แสดงความคิดเห็นนั้นจะไม่มีควา
 น่าเชื่อถือ

๔. การใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น ต้องระมัดระวังใช้ถ้อยคำและสำนวน และหลักการ
 แสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจสารที่แสดงความคิดเห็นในทางพึงประสงค์

๕. การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้อ่าน ผู้อ่านต้องเข้าใจว่าการแสดงควา
 มคิดเห็นนั้นเป็นการเสนอสารที่ผู้อ่านคิด ผู้อ่านคนอื่นมีสิทธิ์ที่จะไม่เห็นด้วยกับความคิดของเราได้เสมอ
 จึงควรเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

๖. การรู้จักประเภทของสารที่อ่าน ในการแสดงความคิดเห็นผู้อ่านต้องรู้จักประเภทของสาร
 ต่าง ๆ ที่อ่านว่าเป็นสารประเภทใด ซึ่งสารแต่ละประเภทก็จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไป

๗. การแสดงความคิดเห็น ประกอบไปด้วย

๗.๑ ที่มา ส่วนที่เป็นเรื่องราวต่าง ๆ หรือต้นเรื่องที่ผู้อ่านต้องการแสดงความคิดเห็น ที่มา
 ของการแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องแสดงความคิดเห็น โดยส่วนนี้จะช่วย
 ให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราวและพร้อมรับฟังความเห็นนั้น

๗.๒ ข้อเสนอสนับสนุน ข้อเท็จจริง หลักการ หรือข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้อื่นนำมา
 ประกอบเพื่อสนับสนุนให้ความคิดเห็นของตนมีน้ำหนักและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

๗.๓ ข้อเสนอสรุป สิ่งที่ต้องการสื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านยอมรับนำไปปฏิบัติ อาจเป็นข้อเสนอแนะ
 ข้อเสนอแนะ หรือการประเมินค่าที่ผู้แสดงความคิดเห็นนำเสนอ

ข้อควรคำนึงในการแสดงความคิดเห็น

๑. ความคิดเห็นที่ดีต้องมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อผู้อ่าน และต้องเป็นประโยชน์ต่อคนส่วน
 ใหญ่ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

๒. ความสมเหตุสมผล ความคิดเห็นที่ดี ต้องมีความสมเหตุสมผล มีข้อเสนอสนับสนุนที่มีความ
 น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

๓. ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ การแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนเพื่อให้บุคคล
 หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอ่าน บางเรื่องสามารถนำเสนอแก่สาธารณชนได้ แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถเสนอแก่
 บุคคลทั่วไปได้ จึงพิจารณาสารดังกล่าวเพื่อนำเสนอให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

๔. การใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจนและเหมาะสม

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นจากการอ่านสารานุกรมเรื่อง “เงินตรา”

๑. คำว่า “เบี้ย” ในสุภาษิต “พูดไปสองไพเบี้ย
 นิ่งเสียตำลึงทอง” มีความหมายว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. เงินตราคำว่า “เบี้ย” กับ คำว่า “บาท”
 แตกต่างกันอย่างไรร

.....

.....

.....

.....

.....

๓. นักเรียนคิดว่า เงิน มีผลต่อการใช้ชีวิตของ
 นักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๔. หากนักเรียนไปซื้อของที่ห้างร้านแห่ง
 หนึ่ง แต่เงินสดไม่เพียงพอต่อการชำระค่า
 สินค้าและบริการ นักเรียนมีวิธีแก้ปัญหา
 อย่างไร

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทความจากสารานุกรม เรื่อง เงินตรา

เด็ก ๆ คงเคยได้ยินสุภาษิตว่า “พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” ซึ่งหมายความว่า ได้รู้จักกาลเทศะในการพูด รู้ว่าเมื่อใดควรพูด และเมื่อใดไม่ควรพูด ถ้าพูดแล้วไม่ได้ประโยชน์ก็ควรนิ่งเงียบ นอกจากนี้ ยังมีสำนวนอีกสำนวนหนึ่งว่า “อัฐยายซื้อขนมยาย” หมายถึง การเอาเงินของผู้ใดผู้หนึ่งไปซื้อ หรือแลกเปลี่ยนของอื่นของผู้นั้น โดยผู้ซื้อไม่ต้องออกเงินของตนเอง

ในสุภาษิตและสำนวนข้างต้น มีคำหลายคำที่เกี่ยวข้องกับเงินตราที่ใช้กันในสมัยก่อน คือ เบี้ย อัฐ ไพ ตำลึง ซึ่งปัจจุบันเราเลิกใช้แล้ว โดยใช้เป็นบาท และสตางค์แทน ถ้าเด็ก ๆ ต้องการจะทราบว่า เงินที่ใช้กันในสมัยก่อนเรียกชื่อว่าอะไรบ้าง และมีความเป็นมาอย่างไร ก็อาจจะศึกษาได้จากเรื่องของเงินตรา รวมทั้งรูปร่างของเงินเหรียญที่เรียกว่า เหรียญกษาปณ์ และเงินที่พิมพ์ในกระดาษ ที่เรียกว่า ธนบัตร ซึ่งได้ผลิตออกใช้ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ที่ผ่านมามีรูปร่างลักษณะที่น่าสนใจมาก

นอกจากเหรียญกษาปณ์และธนบัตรแล้ว ในปัจจุบันยังมีการนำสิ่งอื่น ๆ มาใช้แทนเงินตราได้ด้วย ได้แก่ บัตรเครดิต และเช็คธนาคาร เวลาไปซื้อของตามห้างร้านใหญ่ ๆ บางแห่ง เราอาจไม่ต้องจ่ายเป็นเงินสด แต่สามารถชำระด้วยบัตรเครดิตหรือเช็คธนาคารแทนก็ได้ นับว่าระบบเงินตราในปัจจุบันมีความก้าวหน้ากว่าแต่ก่อนมาก

นวรรตน์ เลขะกุล. (๒๕๕๐). เงินตรา สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๙ : ๑๗๕

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของการอ่านนั้น เป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง โดยใช้ความคิด ความรู้ และประสบการณ์ เพื่อพิจารณาเรื่องที่อ่านนั้น มีความสมเหตุสมผล และมีความถูกต้องหรือไม่ มีหลักในการพิจารณา ดังนี้

ลักษณะข้อเท็จจริง	ลักษณะข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้	๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกรัก
๒. มีความสมจริง	๒. เป็นข้อความที่แสดงความคาดคะเน
๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้	๓. เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบ
๔. มีความสมเหตุสมผล	๔. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดเห็นของผู้พูดเอง

ตัวอย่างประโยคที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ประโยคที่เป็นข้อเท็จจริง	ประโยคที่เป็นข้อคิดเห็น
๑. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับทะเล	๑. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีทะเลที่สวยงาม เช่น ชายหาดหัวหิน
๒. เกาะแกร็ดอยู่จังหวัดนนทบุรี	๒. เกาะแกร็ดเป็นสถานที่ที่ผู้คนนิยมไปเที่ยว
๓. น้ำพริกเป็นอาหารประจำสำหรับไทย มีหลายรส และเข้ากันกับผักจิ้ม	๓. น้ำพริกปลาทูลรสชาติดีที่สุดในบรรดาน้ำพริกทั้งหมด
๔. เมืองไทยอากาศร้อน จึงนิยมนำผลไม้มาแกะเอาแต่น้ำ ใส่น้ำเชื่อมและน้ำแข็งหุบ เรียกว่าลอยแก้ว	๔. ในบรรดาผลไม้ลอยแก้ว ลูกตาลลอยแก้วอร่อยที่สุด
	๕. เมื่อเทียบกับสัตว์ชนิดอื่นแล้ว ช้างตาเล็กที่สุด
	๖. ข้าวเหนียวเป็นอาหารที่กินแล้วอิ่มและอร่อยที่สุด

ประโยชน์ที่เป็นข้อเท็จจริง	ประโยชน์ที่เป็นข้อคิดเห็น
<p>๕. ช้างมีตาเล็กมากเมื่อเทียบกับขนาดตัว แต่สามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ไกลและชัดเจน</p> <p>๖. ภาคอีสานมีวัฒนธรรมร่วมที่สำคัญคือ วัฒนธรรมการบริโภคข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก</p> <p>๗. ผัดฉ่า เป็นวิธีผัดเนื้อสัตว์ เช่น ปลา ดุก ปลากระพง หรือหอยแมลงภู่ผัดกับน้ำพริกในกระทะร้อนจัด ใส่กระชายซอยและยอดพริกไทยอ่อน รสชาติเผ็ดร้อน</p> <p>๘. โปรตีน เป็นสารอาหารที่จำเป็น เป็นองค์ประกอบหลักของเซลล์ทุกเซลล์ในร่างกาย</p> <p>๙. วิตามินซี มีหน้าที่สร้างสารทำให้เส้นผม ฟัน เหงือก และกระดูกแข็งแรง</p> <p>๑๐. นมเป็นอาหารที่เหมาะสมสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ ประกอบด้วยแร่ธาตุสำคัญคือ แคลเซียม</p>	<p>๗. ในบรรดาอาหารประเภทผัด ผัดกะเพราอร่อยที่สุด</p> <p>๘. โปรตีนเป็นสารอาหารที่ร่างกายต้องการมากที่สุด</p> <p>๙. วิตามินซีมีรสชาติอร่อยที่สุดเพราะได้จากผลไม้</p> <p>๑๐. นมรสสตอว์เบอร์รี่รสชาติดีกว่านมช็อกโกแลต</p>

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสารานุกรม เรื่อง “ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย” แล้ววิเคราะห์ข้อเท็จจริง
 และข้อคิดเห็นจากเรื่อง อย่างละ ๕ ข้อความ

ข้อเท็จจริง

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ข้อคิดเห็น

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทความจากสารานุกรม เรื่อง ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย

โลกที่เราอาศัยอยู่มีพื้นผิวโลกที่มีลักษณะแตกต่างกัน บางแห่งเป็นที่ราบลุ่ม มีห้วยหนอง คลอง บึงอยู่ทั่วไป บางแห่งเป็นที่ราบสูง มีภูเขาหินปูน ทิวเขา สวนหิน และถ้ำกระจายอยู่ตามเชิงเขาต่าง ๆ บางพื้นที่เป็นที่ราบติดทะเล มีทะเลสาบ อ่าว และเกาะแก่งจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีพื้นที่บางแห่งเป็นที่อกเขาสูงชัน เต็มไปด้วยภูเขาสูง ๆ ต่ำ ๆ มีหุบเขา น้ำตก ลำธารน้อยใหญ่มากมาย พื้นที่แต่ละแห่งล้วนมีความสวยงามและแปลกแตกต่างกัน ผู้คนจึงนิยมไปท่องเที่ยวเพื่อชมทัศนียภาพที่สวยงามเหล่านั้น

ลักษณะของพื้นผิวโลกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาตินี้ เรียกว่า ภูมิลักษณะ สาเหตุสำคัญที่ทำให้โลกมีภูมิลักษณะแตกต่างกันหลากหลายลักษณะก็คือ การเคลื่อนที่ของแผ่นเปลือกโลก เนื่องจากโลกประกอบด้วยแผ่นเปลือกโลกจำนวนมาก เมื่อแผ่นเปลือกโลกเกิดการเคลื่อนที่ชนกัน อาจทำให้เปลือกโลกถูกดันสูงขึ้นกลายเป็นภูเขาน้อยใหญ่ หรืออาจเกิดการยุบตัวลงเป็นหุบเขา ร่องลึกต่าง ๆ นอกจากนี้ กระบวนการทางธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ แสงแดด ลม ฝน ความชื้น ยังสามารถกัดกร่อนดิน หิน แร่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกค่อย ๆ ผุพังแตกสลายไปรวมทั้งน้ำตกจากภูเขาและไหลลงมายังเบื้องล่างทำให้เกิดลำธารน้อยใหญ่ที่ไหลไปรวมกันกลายเป็นแม่น้ำ ลำคลองต่าง ๆ ตลอดจนถึงดินและหินที่ถูกน้ำกัดเซาะ ก็จะไหลลงมาสะสมทับถมกันจนเกิดเป็นที่ราบได้

ประเทศไทยมีภูมิลักษณะเด่นที่แตกต่างกันในแต่ละภาค ดังนี้

ภาคเหนือ มีภูมิลักษณะเป็นที่อกเขาสูงชันสลับซับซ้อน พื้นแผ่นดินมีรอยแตกรอยเลื่อนทำให้น้ำร้อนใต้ดินไหลขึ้นมาเกิดเป็นพุร้อน ส่วนน้ำตกจากเทือกเขาก็ไหลสู่เบื้องล่างเกิดเป็นลำธาร แม่น้ำ หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

ภาคกลาง มีภูมิลักษณะเป็นที่ราบลุ่มซึ่งเกิดจากการสะสมตะกอนที่แม่น้ำสำคัญหลายสายพัดพามาจากภูเขาสูง

ภาคตะวันออก มีภูมิลักษณะเป็นที่ราบเนินเตี้ย ๆ ระหว่างทิวเขา และทิวเขาสูงสลับกับที่ราบ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน มีภูมิลักษณะเป็นที่ราบสูง ซึ่งเกิดจากการชนกันของแผ่นเปลือกโลก ทำให้พื้นที่ซึ่งเคยเป็นที่ราบสูง การคดโค้งของชั้นหินและรอยแตกในชั้นหินทำให้เกิดภูเขาหินปูนยอดแหลม ถ้ำ และโพรงต่าง ๆ

ภาคใต้ มีภูมิลักษณะเป็นคาบสมุทร มีทะเลล้อมรอบ ๒ ด้าน มีทะเลสาบ อ่าว และเกาะแก่งจำนวนมาก

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภูมิลักษณะสวยงามแตกต่างกันหลากหลาย ชาวต่างประเทศจึงนิยมเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อชมทัศนียภาพที่สวยงามแปลกตาและแตกต่างจากที่เคยเห็น คนไทยจึงควรภูมิใจในท้องถิ่นไทย และช่วยกันดูแลรักษาภูมิลักษณะของประเทศให้อยู่ในสภาพที่ดีที่สุดต่อไป

ยุทธ ศรทัตต์. (๒๕๖๗). ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๔๑.

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู คือ การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู รู้จักแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล สามารถวิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูลและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

ประเภทเรื่องที่ฟังและดู

๑. สื่อโฆษณา จะเป็นการสื่อให้คล้อยตาม ผู้ฟังต้องพิจารณาไตร่ตรองก่อนซื้อ
๒. สื่อเพื่อความบันเทิง ผู้ฟังต้องระมัดระวัง ใช้วิจารณญาณประกอบการตัดสินใจ
๓. ข่าวสาร ผู้ฟังต้องรู้จักแหล่งข่าว ผู้นำเสนอข่าว การจับประเด็น ความมีเหตุมีผล รู้จักเปรียบเทียบเนื้อหาจากที่มาของข่าว

๔. ปาฐกถา เนื้อหาประเภทนี้ผู้ฟังต้องมีสมาธิเพื่อจับประเด็นสำคัญให้ได้ และก่อนตัดสินใจเชื่อหรือนำข้อมูลส่วนใดไปใช้ประโยชน์ต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อยู่บ้าง

๕. สุนทรพจน์ สื่อประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่ยาว และมีใจความที่เข้าใจง่าย ชัดเจน แต่ผู้ฟังจะต้องรู้จักกลั่นกรองสิ่งที่ดีไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

แนวทางการฟังและดูอย่างสร้างสรรค์

๑. เข้าใจความหมายของคำ สำนวน ประโยค และข้อความที่บรรยายหรืออธิบาย
๒. เข้าใจลักษณะของข้อความว่ามีใจความสำคัญของเรื่อง ที่เป็นความคิดหลัก ซึ่งมักตรงกับหัวข้อเรื่อง
๓. รู้จักประเภทของเรื่องที่ฟังและดู ต้องแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นของเรื่อง/ข่าว
๔. ติดตามเรื่องได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เล่า/ผู้เขียน บางคนต้องการให้ความรู้ บางคนต้องการโน้มน้าวใจ ผู้ฟังและดูต้องรู้จักจุดประสงค์ของเรื่องให้ได้ เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้
๕. ตั้งใจฟังและดูให้ตลอดเรื่อง พยายามทำความเข้าใจให้ตลอดเรื่อง ยิ่งเรื่องยาวสลับซับซ้อน ยิ่งต้องตั้งใจเป็นพิเศษและพยายามจับประเด็นหัวเรื่อง
๖. สรุปใจความสำคัญ ชั้นสุดท้ายของการฟังและดูเพื่อจับใจความสำคัญก็คือสรุปให้ได้ว่า **เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร**

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพจากสารานุกรม เรื่อง “โภชนาการ ๙ บัญญัติ” และฟังคำอธิบาย
 ได้ภาพจากคุณครู แล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือตามประเด็นที่กำหนดให้

บัญญัติที่ ๙ งดหรือลดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ จะมีโทษและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้สมรรถภาพการทำงานของร่างกายลดลง เกิดอุบัติเหตุง่าย และเสี่ยงต่อการ
 เป็นโรคต่าง ๆ อาทิ โรคตับแข็ง แผลในกระเพาะอาหาร

๑. จากข้อความ “การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นประจำ จะมีโทษ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้สมรรถภาพการทำงานของร่างกายลดลง” นักเรียนคิดว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไร

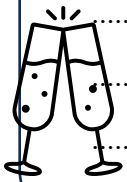
.....

.....

.....

๒. นักเรียนคิดว่าโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลเสียต่อร่างกายอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๓. นักเรียนคิดว่าการดื่มแอลกอฮอล์นั้นนอกจากส่งผลเสียต่อตนเองแล้วยังส่งผลเสียต่อผู้อื่นและสังคมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำบุพบท

คำบุพบท คือคำที่ปรากฏหน้านามวลีและประกอบเข้าเป็นบุพบทวลี คำบุพบทมักมีความหมายเพื่อบอกตำแหน่ง หน้าที่ ความเกี่ยวข้อง ความมุ่งหมาย ความเป็นเจ้าของ

๑. คำบุพบทบอกตำแหน่ง ที่ตั้ง สถานที่ เช่น

ผมขอลงตรงสะพานลอย พวกเราแวะซื้อขนมข้างทาง

๒. บอกสาเหตุ เช่น

เขามีกำลังใจต่อสู้โรคร้ายเพราะคำพูดของเธอ

๓. บอกความมุ่งหมาย เช่น

น้องตั้งใจเรียนต่อเพื่ออนาคตของตัวเอง

๔. บอกความเป็นเจ้าของ เช่น

แมวของคุณแห้วหายไปจากบ้าน

๕. บอกผู้ที่ทำกริยาร่วมกัน เช่น

เขาวางแผนไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ เรารวมพลังต่อสู้กับศัตรู

๖. บอกผู้รับผลประโยชน์ เช่น

ในหลวงพระราชทานพรแก่ปวงชนชาวไทย

เรากล่าวคำสรรเสริญแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

๗. บอกเวลา เช่น

เขากลับมาถึงเมืองไทยเมื่อวันก่อน

๘. บอกเครื่องมือที่ใช้ทำ เช่น

เขาจับปลาด้วยมือเปล่า

๙. บอกสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ เช่น

อย่ารักเหยียดยิ่งกว่าผม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **หนังสืออุเทศ**

ภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ : ชนิดของคำ วลี ประโยค

และสัมพันธสาร (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.

ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำบุพบท
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำบุพบทมาแต่งเรื่องสั้นโดยนำเสนอผ่านรูปแบบการ์ตูน ๖ ช่อง

ชื่อเรื่อง _____

เหตุการณ์ที่ ๑

เหตุการณ์ที่ ๒

เหตุการณ์ที่ ๓

เหตุการณ์ที่ ๔

เหตุการณ์ที่ ๕

เหตุการณ์ที่ ๖

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำลงท้าย

คำลงท้ายหมายถึง คำที่ปรากฏในตำแหน่งสุดท้ายของประโยค ไม่มีความหมายเด่นชัดในตัว และไม่มีหน้าที่สัมพันธ์กับส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค คำลงท้ายอาจแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มแสดงทัศนภาวะ และกลุ่มแสดงมารยาท

๑. คำลงท้ายแสดงทัศนภาวะ คือ คำลงท้ายที่แสดงเจตนาหรือความรู้สึกด้วยการออกเสียงต่าง ๆ ซึ่งการแสดงเจตนาหรืออารมณ์ของคำลงท้ายนั้น ขึ้นอยู่ที่ความหนัก เบา สั้น ยาว ของเสียง เช่น ชี นะ เกอะ ละ

๒. คำลงท้ายแสดงมารยาท คือ คำลงท้ายแสดงความสุภาพ หรือไม่สุภาพ ขณะเดียวกันก็อาจแสดงสถานะและความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดด้วย เช่น ครับ ค่ะ ค่ะ ขา วะ หวะ ยะ ยะ

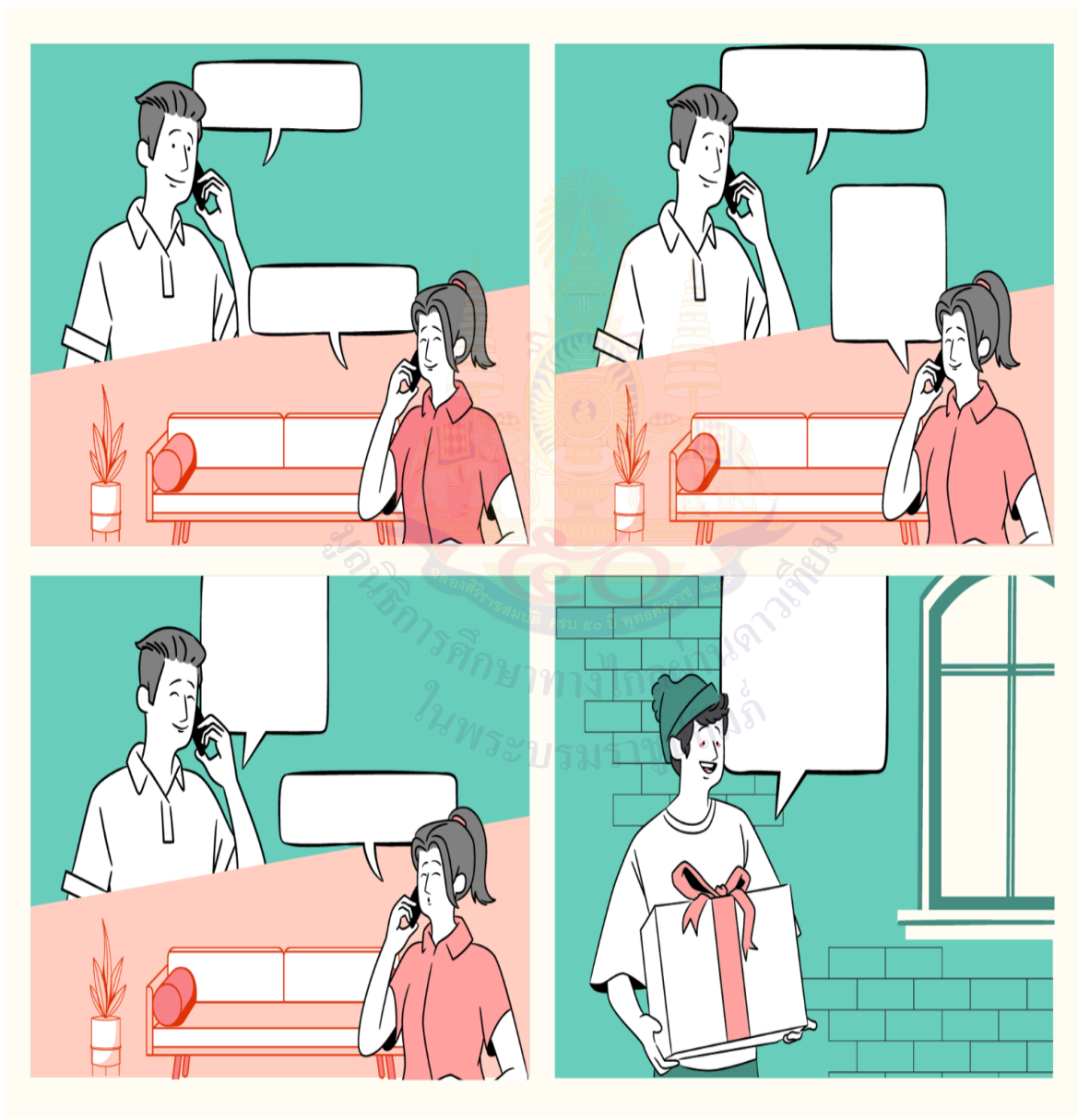
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **หนังสืออุเทศ**

ภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ : ชนิดของคำ วลี ประโยค
และสัมพันธ์สาร (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.

ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำลงท้าย
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบทสนทนาจากภาพที่กำหนดให้โดยใช้คำลงท้ายให้ถูกต้องตามลักษณะของการใช้คำลงท้าย

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง คำปฏิเสธ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำปฏิเสธ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำปฏิเสธ

คำปฏิเสธ คือ คำที่ใช้บอกปิดหรือไม่ยอมรับ คำปฏิเสธจำแนกเป็น ๒ ชนิด คือ คำปฏิเสธกริยา และคำปฏิเสธข้อความ

๑. คำปฏิเสธกริยา ได้แก่คำว่า มิ ไม่ หาไม่ และหา...ไม่ อาจจะปรากฏอยู่หน้าคำกริยา หรือหลังคำกริยา เช่น

ผม**มิใช่**คนดีอะไร

คนหลายคน**ไม่**ชอบบทเรียน

เขาเดิน**ไม่**ระวังรถ

ตอนเที่ยง**ไม่**ค่อยมีเจ้าหน้าที่อยู่ในห้อง

รถคันใหม่**ไม่**น่ากินน้ำมัน

เธอ**หา**รู้**ไม่**ว่ากำลังทำลายชื่อเสียงของตนเอง

๒. คำปฏิเสธข้อความ ได้แก่ หามิได้ มิได้ เปล่า มักใช้ปฏิเสธคำถาม เช่น

ก : คุณมากับภรรยาหรือ

ข : **หามิได้**

ก : ถ้าอย่างนั้นคงมากับเพื่อน ๆ

ข : **มิได้**

ก : คุณดูท่าทางเหนื่อยนะ

ข : **เปล่า**นะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **หนังสืออุเทศ**
ภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ : ชนิดของคำ วลี ประโยค
และสัมพันธสาร (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.

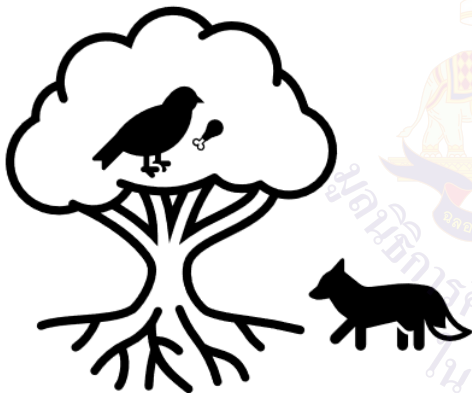
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๑)
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการวางโครงเรื่องที่มีตัวละคร ฉาก และการดำเนินเรื่อง เป็นไปตามลำดับเหตุการณ์ การเขียนแผนภาพโครงเรื่องก่อนที่จะเรียบเรียงงานเขียน ทำให้ผู้เขียน เห็นโครงเรื่องทั้งหมด สามารถนำไปเรียบเรียงขยายความเป็นงานเขียนได้ง่าย และมีรายละเอียดตาม ความต้องการครบถ้วน

ตัวอย่างการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่อง เรื่อง อีกากับสุนัขจิ้งจอก

ฉาก : ต้นไม้ใหญ่ริมทุ่งนา

เวลา : เย็น

ตัวละคร : อีกา สุนัขจิ้งจอก

ปัญหา : สุนัขจิ้งจอกอยากกินก้อนเนื้อที่อีกาคาบอยู่

แนวคิดของเรื่อง : คนโง่ยอมตกเป็นเหยื่อของคนฉลาด

เหตุการณ์

๑. อีกาเกาะอยู่บนกิ่งไม้ และคาบก้อนเนื้อขึ้นใหญ่อยู่ด้วย
๒. สุนัขจิ้งจอกอยากกินก้อนเนื้อของอีกา จึงคิดอุบายหลอกอีกา
๓. สุนัขจิ้งจอกแกล้งพูดเยินยอให้อีกาได้ฟัง
๔. อีกาหลงเชื่ออำปากร้องเพลง ก้อนเนื้อจึงหลุดออกจากปาก
๕. สุนัขจิ้งจอกได้ก้อนเนื้อไปกินสมใจ

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง (๑)
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องในการเขียนเรื่องสั้นโดยนำความรู้เรื่องชนิดของคำมาใช้ในการเขียน เพื่อนำไปพัฒนาเป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นในชั่วโมงถัดไป

ตัวละคร

.....
 .....

ฉาก

.....
 .....
 .....
 .....

แนวคิดของเรื่อง

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

ปัญหา

.....
 .....
 .....
 .....

เหตุการณ์

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. อ่านจับใจความสำคัญ					☐
๒. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน					☐
๓. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล					☐
๔. ใช้คำได้ถูกต้องตามชนิดของคำ					☐
๕. เขียนแผนภาพโครงเรื่อง					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเครื่องใช้ไฟฟ้าที่นักเรียนรู้จัก ๑ ชนิด วาดภาพประกอบ
ให้สวยงามแล้วเขียนอธิบายวิธีการใช้งานให้ถูกต้อง

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; margin-bottom: 10px;"> <p style="text-align: center;">.....</p> </div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 10px; min-height: 200px;"> <p style="text-align: center; font-weight: bold;">การดูแลรักษา</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> </div>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; margin-bottom: 10px;"> <p style="text-align: center; font-weight: bold;">วิธีการใช้งาน</p> </div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 10px; min-height: 200px;"> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> </div>
---	--

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การจำแนกส่วนประกอบของประโยค
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้าพันก่า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การจำแนกส่วนประกอบของประโยค
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

๑. ความหมายของประโยค คือ หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือกลุ่มคำเรียงต่อกัน ประโยคเป็นหน่วยทางภาษาที่สามารถสื่อความได้ โดยประโยคจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลี** กับ **กริยาวลี** ประโยคอาจมีเพียงกริยาวลีก็ได้ แต่จะมีเพียงนามวลีไม่ได้

ข้อความต่อไปนี้**ไม่เป็นประโยค** เพราะมีแต่นามวลี ไม่มีกริยาวลี

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

พวกเรานักเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน

ข้อความต่อไปนี้**เป็นประโยค** เพราะประกอบด้วยกริยาวลีเพียงลำพัง หรือประกอบด้วยนามวลีกับกริยาวลี

กรุณาลุกขึ้น

อวยออมแพ้เป็นอันขาด

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย**กรุณาลุกขึ้น**

พวกเรา**นักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน อวยออมแพ้เป็นอันขาด**

๒. ส่วนประกอบของประโยค ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลี** ทำหน้าที่ **ประธาน** กับ **กริยาวลี** ทำหน้าที่ **ภาคแสดง** ดังตัวอย่าง

นามวลี	กริยาวลี
ประธาน	ภาคแสดง
-	เหนื่อย
พ่อ	เหนื่อย
พ่อของผม	เหนื่อยมาก
พ่อของผม	เหนื่อยจนบอกไม่ถูก
เพื่อน	เป็นคนอดทน
เพื่อน ๒-๓ คนของฉัน	เป็นคนอดทนมากที่สุด

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การจำแนกส่วนประกอบของประโยค
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การจำแนกส่วนประกอบของประโยค
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้ววงกลมส่วนที่เป็นประธาน และขีดเส้นใต้ส่วนที่เป็นภาคแสดง จากนั้นนำไปเติมในตารางจำแนกส่วนประกอบให้ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง บ้านท่านประธาน อยู่ริมทะเลสาบอินยาร์

๑. ภรรยาของท่านเนวินเป็นนักประวัติศาสตร์
๒. กรรมการวัดเขาภูมิไจมาก
๓. ฉันขอแนะนำให้อ่านหนังสือเที่ยวเมืองพม่า
๔. ชาวไทยใหญ่บ้านเราจะอยู่ที่สูง
๕. เจ้าของโรงทอผ้าต้อนรับขับสู้
๖. ฉันเองชอบเมืองมณฑลทะเลย์มาก
๗. เมืองพุกามมีชาวต่างประเทศมากมาย
๘. เจ้าหน้าทีพม่าดูแลสถานที่ทุกแห่ง

ประธาน	ภาคแสดง
บ้านท่านประธาน	<u>อยู่ริมทะเลสาบอินยาร์</u>

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง เจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งจับประเด็นสำคัญของของเรื่อง เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการอ่าน ควรฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอ

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง ใจความสำคัญของเรื่องนั้นจะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่อง อาจจะอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของย่อหน้าก็ได้ หากเป็นเรื่องขนาดยาวอาจต้องใช้ในการสรุปใจความสำคัญโดยรวม

การอ่านจับใจความสำคัญควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านในใจทุกย่อหน้าอย่างละเอียด
๒. ศึกษาความหมายของคำ กลุ่มคำ สำนวนที่ไม่เข้าใจ
๓. ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม ฯลฯ
๔. สังเกตประโยคที่แสดงให้เห็นใจความสำคัญ ซึ่งมักมีประโยคอื่น ๆ อธิบายขยายความหรือให้รายละเอียด
๕. จัดทำแผนภาพความคิดของเรื่องที่อ่าน แล้วประมวลเป็นใจความสำคัญ

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า

หนังสือที่มาตีพิมพ์ในอินเดียราคาถูกกว่าที่ตีพิมพ์เมืองนอกมาก เข้าใจว่าเป็นด้วยนโยบายของอินเดียที่จะทำให้หนังสือราคาถูก คนอ่านหนังสือกันมาก ๆ

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า

เราคุยกันหลายเรื่อง ท่านผู้ว่าราชการเล่าถึงทำเนียบแห่งนี้ว่าเดิมเป็นบ้านข้าหลวงอังกฤษ ท่านเล่าเรื่องสมัยที่ท่านเป็นอาจารย์ และพูดเรื่องความร่วมมือทางการประมงระหว่างไทยกับอินเดีย

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า

มีคำถามอยู่ว่าทำไมแม่น้ำคงคาจึงศักดิ์สิทธิ์ หรือมีคนเชื่อถือกันนัก ฉันคิดเห็นจะเป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาหลายพันปี น้ำเป็นหลักหล่อเลี้ยงชีวิตคนทุกผู้ทุกนามถ้าแม่น้ำก็ไม่สามารตั้งบ้านเรือนขึ้นมาได้

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่ต้นและท้ายย่อหน้า

แม่น้ำคงคานั้นเป็นที่เคารพ เป็นศูนย์รวมชีวิต ศรัทธา และจิตใจของคนอินเดียจำนวนมากมายนับเป็นพัน ๆ ปี ดังนั้นน่าจะมีพลังมากกว่าสิ่งมงคลสักการะอื่น ๆ ถ้าถือตามความเชื่อที่กล่าวข้างต้น แต่ฉันยังอดคิดไม่ได้ว่า การกราบไหว้บูชาพระพุทธรูปหรือพระเครื่องควรจะถือว่าพระพุทธรูปนั้นเป็นรูปแทนพระพุทธเจ้าผู้เป็นพระบรมศาสดาที่สอนให้บุคคลประพฤติดีประพฤติชอบ เพื่อเตือนใจให้ทำความดี

ตัวอย่าง ข้อความที่ต้องอ่านเรื่องทั้งหมดเพื่อสรุปใจความสำคัญ

ตั้งแต่มาฉันไม่ได้คิดจะคุยเรื่องวรรณะของอินเดีย มาอยู่เพียงระยะอันสั้นแค่นี้ก็ไม่มีโอกาสที่จะเห็น เท้าที่ได้ยินเล่ากันว่าเขาจะแบ่งชัดเจนว่าใครอยู่ในวรรณะพราหมณ์หรือนักบวช วรรณะกษัตริย์หรือนักรบ วรรณะแพศย์คือพ่อค้าวาณิช วรรณะศูทรหรือกรรมกร ต่างต้องทำงานของตนเองปะปนไม่ได้ ผู้ที่สมรสข้ามวรรณะโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงอยู่ในวรรณะสูงกับผู้ชายที่อยู่ในวรรณะต่ำกว่าลูกจะเป็นกลุ่มบุคคลที่เรียกว่าจัณฑาล ที่จะไปคบค้าสมาคมกับใครไม่ได้เลย แต่ละวรรณะยังแบ่งเป็นกลุ่มเป็นชาติอีก เน้นระบบสังคมอินเดียโบราณที่ซับซ้อนอธิบายกันย่อ ๆ ดังนี้ไม่ได้

สรุปใจความ อินเดียมีการแบ่งวรรณะออกเป็น ๔ วรรณะ คือ วรรณะพราหมณ์ วรรณะกษัตริย์ วรรณะแพศย์ วรรณะศูทร หากแต่งงานข้ามวรรณะลูกที่เกิดมาจะอยู่ในวรรณะจัณฑาล

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๔). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต

ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ (พิมพ์ครั้งที่ ๑๕). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.

ลาดพร้าว.

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง เจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความจากบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แล้วสรุปโดยเรียบเรียงเป็นใจความ ให้สมบูรณ์ด้วยภาษาของตนเอง

๑. เรื่องที่ยังยุ่งยากอยู่คือเรื่องการศึกษา คนในวัยศึกษาไม่ถึง ๑ ใน ๔ ที่ได้เรียน เนื่องจาก อยู่ไกล ไม่มีครู เด็กเกิดขึ้นมาแต่ก่อนตายไป เดี่ยวนี้การสาธารณสุขดีขึ้น คนเกิดขึ้นมากและไม่ตาย พยายามหาวิธีพัฒนาหลาย ๆ อย่าง ได้แก่ สำรวจที่ดิน ศึกษาความเหมาะสมว่าควรปลูกอะไร ทำให้ทางรถติดต่อกันได้ สร้างโรงเรียนเพิ่มขึ้น เอาชาวบ้านเผ่าต่าง ๆ ไปเรียนหนังสือ แล้วให้กลับมาสอนพวกตัวเอง ได้ผลกว่าส่งคนต่างถิ่นมาสอน (จากบทพระราชนิพนธ์ ลาวเหนือเมื่อปลายหนาว)

สรุปใจความ.....

๒. ที่เป็นลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งคือการใช้พลังงาน สองข้างทางถนนเราเห็น กังหันและเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังงานเต็มไปหมด บริเวณนี้มีกังหันลมมากกว่า ๑,๐๐๐ เครื่อง ในห้าหกปีที่ผ่านมาี้แรงลมมีปริมาณประมาณ ๖ % ของกระแสไฟฟ้าทั้งหมด บางคนไม่เห็นด้วยกับการใช้กังหัน เห็นว่าเป็นการทำลายภูมิทัศน์ชนบท แต่ถ้าคิดในด้าน เศรษฐกิจเป็นการคุ้มค่ามาก แต่ละฟาร์มผลิตไฟฟ้าได้เองเป็นการประหยัด เขาต่อสายเชื่อมกับกระแสไฟฟ้าของรัฐด้วย ช่วงอับลมซึ่งมีอยู่เหมือนกันเขาก็ใช้ไฟฟ้าจากรัฐ (จากบทพระราชนิพนธ์ เบอร์ลินสินกำแพง)

สรุปใจความ.....

๓. เนื่องจากสิงคโปร์มีการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ย่านถนนออร์ชาร์ดจึงเปลี่ยนจากถิ่นที่พักอาศัยและผลไม้กลายเป็นย่านธุรกิจเต็มไปด้วยห้างสรรพสินค้าทันสมัย ธนาคารต่าง ๆ (จากบทพระราชนิพนธ์ สิงคโปร์สำญจร)

สรุปใจความ.....

๔. จากนั้นไปที่หอสมุดแห่งชาติ (The State Lenin Library of the USSR) ที่จริงรายการนี้อยู่นอกกำหนดการ แต่ว่าข้าพเจ้าอยากดู หอสมุดแห่งชาติแห่งนี้ตั้งขึ้นมาเป็นห้องสมุดประชาชนตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๒ เขาว่าเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง มีหนังสือ ๓๘ ล้านเล่ม เป็นแหล่งประสานงานทางวิชาการ งานวิจัยในด้านบรรณารักษศาสตร์ เป็นแหล่งหนังสืออ้างอิงทำบรรณานุกรม แลกหนังสือระหว่างห้องสมุดเป็นพิพิธภัณฑ์หนังสือ เป็นส่วนหนึ่งของระบบข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรัฐ หน้าที่ของหอสมุด คือส่งเสริมความก้าวหน้าในการพัฒนาด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และด้านจิตใจของชาติ ให้การศึกษามวลชนถึงอุดมการณ์ของชาติเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในหมู่ประชาชน (จากบทพระราชนิพนธ์ รอยยิ้มหมีขาว)

สรุปใจความ.....

๕. หังโจวเป็นเมืองงาม แดนอุดมมาแต่โบราณ เป็นแหล่งผลิตผ้าแพร ผ้าไหม และมีหัตถกรรมการปักผ้า การทำร่มแพรไหม พัดไม้จันทร์หอม กรรไกร รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตชาหลงจิ่งที่มีคุณภาพสูง รสชาติดี และชาอื่นอีกหลายชนิด อาหารที่อร่อยก็มีหลายอย่าง นอกจากนั้น ยังเป็นเมืองหลวงสำคัญหนึ่งในเจ็ดเมืองหลวงของจีน (ปักกิ่ง ซีอาน ไคเฟิง ลั่วหยัง อานหยัง หนานจิง และหังโจว) (จากบทพระราชนิพนธ์ เจียงหนานแสนงาม)

สรุปใจความ.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การระบุความรู้จากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การระบุความรู้จากเรื่องที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบันทึกการเดินทางจากบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แล้วระบุประเด็นความรู้ที่ได้จากการอ่าน

บันทึกการเดินทาง วันพุธที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๕

**จากหนังสือเยือนถิ่นจีนโพ้นทะเล พระราชนิพนธ์ ใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
 กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

ดร.เซีย (Xia) และคณะนำชมนิทรรศการเกี่ยวกับการใช้หญ้าแฝกประเทศจีนที่มณฑลกวางตุ้งเริ่มมีการปลูกหญ้าแฝกกัน ครั้งแรกปลูกเพื่อใช้น้ำมัน ชาวจีนเรียกหญ้าแฝกว่าหญ้ารากหอม สมัยก่อนเคยใช้เป็นอาหารสัตว์ ใน ค.ศ. ๑๙๘๑ เริ่มปลูกเป็นเรื่องเป็นราว ค้นคว้าวิจัยและพัฒนา มีบริษัทปลูกหญ้าแฝกขาย มีงานวิจัยที่พิสูจน์ว่าหญ้าแฝกช่วยกำจัดน้ำเสีย ป้องกันน้ำท่วมได้ เป็นพืชทนน้ำ แชน้ำอยู่ ๑๐ วันยังไม่ตาย คุณสมบัติอีกอย่างหนึ่งของหญ้าแฝก คือ รากงอกเร็ว ๓๔๐ วัน งอกได้ ๒.๑ เมตร ใช้ป้องกันดินถล่ม ในค.ศ. ๑๙๙๔ ที่กวางตุ้งใช้ป้องกันดินถล่ม ถ้าใช้ปูนซีเมนต์กันดินถล่มทั้งหมดเสียเงินประมาณ ๕ ล้านหยวน แต่ถ้าก่อกำแพงเป็นช่อง ๆ ใส่ดินปลูกหญ้าแฝก ใช้เพียง ๖ แสนหยวนเท่านั้น

อีกโครงการใช้ป้องกันฝั่งแม่น้ำที่เรือสัญจรผ่านไปมา คลื่นจากเรือมักเซาะตลิ่งพัง หญ้าแฝกช่วยป้องกันได้ เรื่องการทำสวนและปลูกหญ้าแฝกเพื่อเป็นพืชประดับและรักษาคุณภาพน้ำคุณภาพดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณที่ฝั่งทำลายชยะ

ในสวนสาธารณะจูเจียง ทำสวนหญ้าแฝก ดูสวยงามดี นักท่องเที่ยวชอบมาถ่ายรูป คณะ ดร.สุเมธ จากเมืองไทย Richard Grimshoaw จากสหรัฐอเมริกา มาเยี่ยมชม

กล่าวโดยสรุปแล้ว หญ้าแฝกเป็นพืชที่ทนทาน ที่กวางตุ้งมี ๓ สายพันธุ์ (คัดพันธุ์จาก ๑๓ พันธุ์) หนาวที่สุด ๐°C ถึงร้อน ๔๐°C ก็อยู่ได้ ทดลองปลูกที่ระดับ ๑,๐๐๐ เมตรก็อยู่ได้ ที่มณฑลยูนนาน ทดลองปลูก ๒,๐๐๐ เมตรขึ้นได้ดี และเป็นมณฑลที่สนใจเรื่องหญ้าแฝกเช่นกัน

ภาพจากหนังสือเยือนถิ่นจีนโพ้นทะเล พระราชนิพนธ์
 ใน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
 รัตนราชสุดาฯ

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนบันทึกประสบการณ์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้าปกเกล้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนบันทึก (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนบันทึก

เป็นการเขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เห็น ได้ฟัง ได้อ่าน หรือได้พบมา เป็นการเขียนภายหลังจากที่ได้มีประสบการณ์ใดประสบการณ์หนึ่ง การเขียนจดบันทึกเป็นการสร้างนิสัยการศึกษาค้นคว้าและเสริมทักษะการย่อความ รวมทั้งสามารถใช้บันทึกเป็นหลักฐานและช่วยเตือนความทรงจำ

การเขียนจดบันทึกมีหลายประเภท ได้แก่ จดบันทึกข้อมูล ความรู้ จดบันทึกประสบการณ์ จดบันทึกการสังเกต และจดบันทึกการประชุม

การเขียนบันทึกประสบการณ์

เป็นการเขียนเตือนความทรงจำเรื่องราวจากสิ่งที่ได้พบเห็น สัมผัส หรือปฏิบัติ บรรยายความรู้สึกหรือแสดงความคิดเห็น โดยใช้ถ้อยคำสำนวนของผู้เขียน เช่นการเดินทางไปท่องเที่ยว

ตัวอย่าง การเขียนจดบันทึกประสบการณ์

การไปเที่ยวจังหวัดตรัง

ข้าพเจ้าได้ไปเที่ยวจังหวัดตรังเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๕ พร้อมกับคุณพ่อและคุณแม่ จังหวัดตรังเป็นเมืองที่น่าอยู่ เป็นเมืองใหญ่ที่สงบไม่แออัดและพลุกพล่าน มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ทั้งภูเขา ป่าไม้ ถ้ำ และทะเล มีของกินที่ขึ้นชื่อ เช่น หมูย่าง กาแฟโบราณ และขนมเค้ก

ข้าพเจ้าได้ไปเที่ยวที่ถ้ำเล ซึ่งเป็นถ้ำหินงอกหินย้อยที่สวยงาม พวกเราต้องนั่งเรือเข้าชม เพราะพื้นที่ของถ้ำเป็นน้ำไม่สามารถเดินด้วยเท้า ถ้ำแห่งนี้มีความยาวมากมีทางออกที่ทะเลออกทางด้านหลัง ถ้ำวันใดน้ำลงนักท่องเที่ยวสามารถนั่งเรือทะเลออกด้านหลังได้ แต่ถ้ำวันใดน้ำขึ้นก็ต้องย้อนกลับออกมาตามเส้นทางที่เข้าครั้งแรก โชคดีที่วันนี้น้ำลงพวกเรามีโอกาสออกด้านหลังของภูเขา ทางออกนี้แคบมากเพดานต่ำพวกเราต้องนอนราบไปกับเรือ เพราะหินบางก้อนยื่นลงมาแทบจะเฉียดศีรษะ แต่พวกเราทุกคนปลอดภัยดี ได้ชมความงามที่ธรรมชาติสร้างหินงอกหินย้อยเป็นรูปร่างต่าง ๆ มากมาย บ้างก็เหมือนเจดีย์ เหมือนสัตว์ชนิดต่าง ๆ เหมือนดอกบัว ทั้งนี้ก็ตามแต่จินตนาการของนักท่องเที่ยวแต่ละคน

นอกจากถ้ำเลแล้ว ข้าพเจ้าได้ไปเที่ยวที่ทะเลตรัง หาดทรายที่นี่ขาวสะอาดตา น้ำเป็นสีเขียวใส และมีภูเขาขนาดใหญ่ที่มีต้นไม้เขียวขจีขึ้นอยู่จนหนาแน่น เป็นฉากอยู่ด้านหลังดงามมาก แต่เสียดายที่ไม่มีโอกาสลงเล่นเพราะช่วงกลางวันแดดร้อนจัดมาก

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีหรือวรรณกรรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีหรือวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การถอดความจากคำประพันธ์ต้องอาศัยความสามารถในการอ่านและการเขียน เรียบเรียง ถ้อยคำให้สละสลวย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดใจความในบทประพันธ์เป็นภาษาร้อยแก้วได้ครบถ้วน ถูกต้อง

การถอดความจากคำประพันธ์

การถอดความจากคำประพันธ์ คือ การอธิบายความหมายของคำและเค้าโครงเดิมของ บทร้อยกรอง การถอดความมีประโยชน์คือ ทำให้เข้าใจบทร้อยกรองบทนั้นได้ง่ายยิ่งขึ้น

หลักการถอดคำประพันธ์

๑. ศึกษาเนื้อหาโดยรวมของเรื่อง เพื่อพิจารณาว่าเรื่องที่อ่านนั้นกล่าวถึงอะไร
๒. ถอดความทีละบรรทัด/หรือวรรค โดยคำนึงถึงเรื่องราวก่อนหน้านั้น ลำดับเนื้อความตาม บทประพันธ์เดิม ไม่สลับความ
๓. ไม่เพิ่มความใหม่ให้เกินจากคำประพันธ์ และไม่ให้ความเดิมหายไป
๔. เมื่อถอดความเสร็จแล้ว อ่านตรวจทาน แก้ไข ปรับปรุง สำนวนภาษาให้สละสลวย

การเขียนสรุปเรื่อง

การเขียนสรุปเรื่อง หรือสรุปความ เป็นการสรุปแนวคิดหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง จาก การฟังหรือ การอ่าน แล้วถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงต้องเก็บใจความสำคัญของเรื่อง แล้วนำมาเขียน ใหม่เพื่อให้ง่ายใน การเข้าใจ

หลักการอ่านสรุปเรื่อง

๑. อ่านหรือฟังเรื่องราวให้เข้าใจทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับ “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร”
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออก
๓. จัดเรียงประเด็นความคิด และลำดับเรื่องราว ด้วยภาษาของตนเอง
๔. อ่านทบทวนและขัดเกลาภาษาให้สละสลวย

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีหรือวรรณกรรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีหรือวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญตามประเด็นที่กำหนดให้

๑. ผู้ประพันธ์เรื่องผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ คือ .....

๒. วัตถุประสงค์ในการแต่งเรื่อง คือ .....

๓. ลักษณะคำประพันธ์ คือ .....

๔. ถอดความบทร้อยกรองเรื่องผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ

.....

.....

.....

.....

.....

๕. ข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรองเรื่องผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ

.....

.....

.....

.....

.....

๖. นักเรียนจะสามารถนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์และการอ่านจับใจความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีหรือวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน ผู้อ่านต้องใช้บริบทในการเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ จึงจะช่วยให้อ่านเรื่องได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และช่วยทำให้เข้าใจความหมายของบทหรือย่อกรอนที่อ่านได้ และเกิดความซาบซึ่งประทับใจยิ่งขึ้น

คำศัพท์จากเรื่องผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ

คำศัพท์	ความหมาย
๑. เบื้อง	เชี่ยวชาญ
๒. ปรีชา	ปัญญา, ความสามารถ, ความรอบรู้
๓. เพียบ	เต็ม
๔. วิทยา	ความรู้
๕. พิจารณ์	ตรวจตรา, ตริตรอง
๖. พิพัฒน์	ความเจริญ
๗. พรรณนา	กล่าวให้เป็นเรื่องราวอย่างละเอียด
๘. เย่าวัย	อายุน้อย
๙. บ่ม	ทำให้สมบูรณ์
๑๐. สมฐานะ	สมฐานะ เหมาะสมกับความเป็นอยู่
๑๑. สันดาน	อุปนิสัยที่มีมาแต่กำเนิด มักใช้ในทางไม่ดี
๑๒. ถา	ถูหรือลับให้คม
๑๓. มหันต์	มาก
๑๔. อนันต์	มาก
๑๕. ศัสตรา	อาวุธ

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีหรือวรรณกรรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้าพันกษัตริย์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านความหมายของคำศัพท์จากเรื่อง ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ จากนั้นหาคำศัพท์จากตารางปริศนาอักษรไขว้

เ	ง	า	เ	ส	น	เ	ส	า	พิ
ด	ว	เ	ผ	ม	ป	รี	ย	บ้	จ
า	ง	ย	า	ฐ	รี	ย	บ่	า	า
ใ	ถ	า	ไ	า	ช	บ	ม	ใ	ร
จ	อ	ว้	ท	น	า	ร้	ใ	บ้	ณ
ค	ด	ว้	ม้	ว	ย	อ	ก	ด	ส
ฐ	ท	ย	ร	อ	ด	ย	ล้	ว	บ
ไ	น	ก	อ	ด	พิ	พั	ฒ	น	า
ม่	เ	พิ	ย	บ	ห	ก	ห	น้	า
ไ	ข	ย้	น	ฝ้	ใ	ฝ	ใ	จ	ดี
ด้	ม่	ง	ม้	น	เ	ป	รี	อ	ง
ล้	น	ด	า	น	ล	อ	น	ต	า

๑. ตรวจตรา..... ๖. เต็ม.....
 ๒. ความเจริญ..... ๗. เชี่ยวชาญ.....
 ๓. ถูหรือลับให้คม..... ๘. อายุน้อย.....
 ๔. อุปนิสัยที่มีมาแต่กำเนิด..... ๙. ทำให้สมบูรณ์.....
 ๕. เหมาะสมกับความเป็นอยู่..... ๑๐. ความสามารถ.....

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่อง ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้

๑. ผู้ประพันธ์เรื่องผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ คือ

.....

๒. ลักษณะคำประพันธ์ คือ

.....

๓. วัตถุประสงค์ในการแต่ง คือ

.....

๔. ใจความสำคัญ คือ

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน เป็นการวิเคราะห์คุณค่าลักษณะดีเด่นในด้านต่าง ๆ ของเรื่อง เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง ถอดนัย แยกแยะและแสวงหาเหตุผลเพื่อประเมินคุณค่าของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล

คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

คุณค่าของเรื่องที่อ่านแบ่งได้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ คือ การที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิดเพิ่มขึ้น ทำให้มีปัญญา แยกแยะทั้งด้านวิชาการ ความรู้รอบตัว ความรู้เท่าทันคนและอื่น ๆ

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ ความพิถีพิถันในการใช้คำอย่างประณีตทำให้เกิดความงาม ความไพเราะในการใช้ภาษา ผู้อ่านสามารถได้รับรสไพเราะของเสียง ชาบซึ่งในความหมาย เห็นภาพเคลื่อนไหว เกิดจินตนาการตามสัมผัสอารมณ์และความนึกคิดต่าง ๆ ที่ผู้แต่งถ่ายทอดออกมา เป็นบทประพันธ์ เช่น ความรู้สึกโศกเศร้าสะเทือนใจ โกรธ ตลกขบขัน

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ เรื่องราวที่อ่านจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม คติชีวิต คำสั่งสอน คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ การเมือง อาหารการกิน สอดแทรกไปกับการดำเนินเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เกี่ยวกับสังคม ในอดีต ช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น และงานเขียนที่ดีจะช่วยจรรโลงสังคมได้ด้วย

๔. คุณค่าด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ การที่ผู้อ่านสามารถนำแนวคิดจาก วรรณคดีและประสบการณ์จากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากเรื่องผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ ตามประเด็นที่กำหนดให้

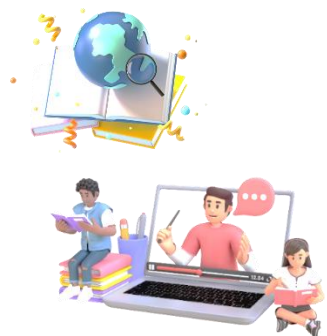
มวลมนุษย์ผู้เปรี๊ยะ	ปรีชา เขียวแฮ
เพราะใครไฝ่ศึกษา	สิ่งรู้
รู้จักผิดชอบหา	เหตุสอด ส่องนา
นี้แหละบุคคลผู้	เพียบด้วยความเจริญ
คุณค่าที่น่าสนใจ คือ ด้าน	
เหตุผล	
.....	

ชื่อว่าปรีชาดี	ผิดชอบมีพิจารณา
ผู้นั้นจักพลันดล	พิพัฒน์พันจักพรรณนา
คุณค่าที่น่าสนใจ คือ ด้าน	
เหตุผล	
.....	
.....	

ชั้นนี้จักชี้ว่า	มีปัญหาไม่สมฐาน
ต้องหัดดัดสันดาน	กอบวิจารณ์ใช้ปัญญา
คุณค่าที่น่าสนใจ คือ ด้าน	
เหตุผล	
.....	
.....	

มีดพราถาหินให้	มีดคมได้มียากเย็น
ถ้าใช้มีดไม่เป็น	พันคนเล่นโทษมหันต์
เมื่อใดใช้มีดเป็น	กอบกิจเห็นคุณอนันต์
ปัญญากล่าวมานั้น	เปรียบได้กับกับศัสตรา
คุณค่าที่น่าสนใจ คือ ด้าน	
เหตุผล	
.....	

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ
.....
.....
.....
.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล					☐
๒. จำแนกส่วนประกอบของประโยค					☐
๓. การเขียนบันทึก					☐
๔. การอ่านสรุปเรื่อง					☐
๕. การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน					☐

๒. สิ่งที่ยังทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

สื่อความรู้คิด พินิจเหตุผล

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การตั้งคำถามเชิงเหตุผล

คำถามเชิงเหตุผลและคิดวิเคราะห์ มักใช้คำว่า “เพราะเหตุใด เพราะอะไร ทำไม อะไร อย่างไร สาเหตุใด” เพื่อเป็นการใช้ความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล รู้จักวิเคราะห์ข้อความ และคิดหาหลักฐาน และเหตุผลมาเขียนประกอบ

แนวการตั้งคำถามเชิงเหตุผล

๑. เริ่มจากการตั้งคำถาม “ทำไม อะไร เพราะเหตุใด”
๒. ในเรื่องกล่าวถึงอะไรบ้าง
๓. เรื่องนี้มีจุดประสงค์อย่างไร
๔. ข้อคิดหรือความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์คืออะไร

แนวการตอบคำถามเชิงเหตุผล

๑. ตอบคำถามตรงประเด็น
  ๒. ตอบครบทุกคำถาม
  ๓. ยกตัวอย่างขยายความให้ชัดเจน
  ๔. ใช้ภาษาอธิบายความถูกต้องเหมาะสม
- ฯลฯ

มารยาทในการฟังและดู

๑. ฟังและดูด้วยความสงบ เพราะจะช่วยให้มีสมาธิมากขึ้น
๒. ฟังและดูด้วยความตั้งใจ และจดบันทึกประเด็นสำคัญ
๓. เมื่อมีข้อสงสัย ควรยกมือถามหลังผู้พูดเปิดโอกาสให้ถาม ไม่ควรถามแทรกขณะที่ผู้พูดกำลังพูดอยู่
๔. ตั้งใจฟังและดูเรื่องราว ตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่ควรลุกเดินหนีออกจากที่ประชุม
๕. ไม่ควรแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น โห่ร้อง หัวเราะเสียงดัง พูดตะโกนถาม

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามจากการดูวิดีโอเรื่อง “การศึกษาเท่าเทียมกัน
 ทุกถิ่นไทย” แล้วทำกิจกรรม “ฉันทามเธอตอบ”

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ตอนที่ ๒ แลกเปลี่ยนคำถามกับเพื่อนแล้วตอบคำถามลงในช่องว่าง

ชื่อเพื่อนนักเรียน .....

คำตอบ

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ตอบถูก.....ข้อ

ลงชื่อผู้ตรวจ .....

(เพื่อนที่ถามคำถาม)

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังและดูวีดิทัศน์ที่ครูกำหนด จากนั้นตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลให้ครอบคลุม
 เนื้อเรื่องทั้งหมด พร้อมบอกประโยชน์ที่ได้จากการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

วีดิทัศน์เรื่อง.....

คำถาม	คำตอบ
๑.	๑. ....
๒.	๒. ....
๓.	๓. ....
๔.	๔. ....
๕.	๕. ....

ประโยชน์ที่ได้จากการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....

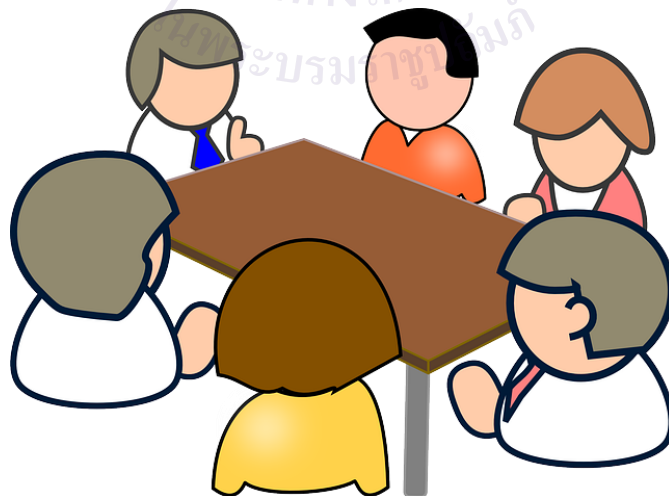
ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของการอ่านนั้น เป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง โดยใช้ความคิด ความรู้ และประสบการณ์ เพื่อพิจารณาว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีความสมเหตุสมผล และมีความถูกต้องหรือไม่ มีหลักในการพิจารณา ดังนี้

ลักษณะข้อเท็จจริง	ลักษณะข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้	๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกรัก
๒. มีความสมจริง	๒. เป็นข้อความที่แสดงความคาดคะเน
๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้	๓. เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบ
๔. มีความสมเหตุสมผล	๔. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดเห็นของผู้พูดเอง

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง
 อย่างละ ๒ ข้อความ

ข้อเท็จจริง

๑. ....
 ๒. ....

ข้อคิดเห็น

๑. ....
 ๒. ....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

บทความเรื่อง ภาวะซึมเศร้ากับการนอนไม่หลับ

ปัญหาการนอนหลับนั้นเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะซึมเศร้า ดังนั้น การมีกิจวัตรการนอนที่ดี นอกจากจะทำให้หลับได้ดีขึ้นแล้ว ยังสามารถช่วยให้อารมณ์ และอาการของภาวะซึมเศร้าดีขึ้น

ข้อแนะนำสำหรับการนอนหลับที่ดีขึ้น สำหรับผู้ที่มีภาวะซึมเศร้า

๑. คงตารางการนอนหลับให้คงที่ การมีตารางการนอนหลับคงที่นั้นสามารถส่งสัญญาณให้ร่างกายค่อย ๆ ผ่อนคลาย และเตรียมพร้อมสู่การนอนได้ดี จึงแนะนำให้เข้านอน และตื่นนอนในเวลาเดียวกันทุก ๆ วัน

๒. นอนหลับพักผ่อนอย่างระมัดระวัง ปัญหาการนอนหลับที่แย่งในเวลากลางคืน ทำให้คุณง่วงนอนในเวลากลางวัน และเพิ่มแนวโน้มที่คุณจะมีการงีบระหว่างวัน ถึงแม้เราจะแนะนำให้หลีกเลี่ยงการงีบระหว่างวันก็ตาม แต่ถ้าหากคุณจำเป็นต้องงีบ ข้อมูลการวิจัยพบว่าระยะเวลาที่ดีที่สุดของการงีบระหว่างวันอยู่ที่ ๑๐-๒๐ นาที การงีบที่นานกว่า ๒๐ นาที สามารถขัดขวางการเข้านอนในเวลากลางคืนได้มากขึ้น ขณะที่การงีบน้อยกว่า ๑๐ นาทีนั้น ไม่นานพอที่จะทำให้คุณได้รับประโยชน์จากการงีบได้

๓. หลีกเลี่ยงแอลกอฮอล์ แม้ว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อาจทำให้คุณรู้สึกผ่อนคลาย และรู้สึกง่วง แต่แท้ที่จริงแล้ว แอลกอฮอล์มีผลเสียต่อการนอนหลับ โดยแอลกอฮอล์ไปรบกวนวงจรการนอนหลับตามปกติ และระยะการนอนหลับลึก

๔. ใช้ชีวิตนอกอาคารให้มากขึ้น การได้รับแสงอาทิตย์ในเวลากลางวันส่งผลต่อการทำงานของนาฬิกาชีวภาพของคุณ เป็นการบ่งบอกร่างกายของคุณว่าเวลาใดควรตื่นตัว และเวลาใดควรผ่อนคลาย ตัวอย่างเช่น การได้รับแสงอาทิตย์อย่างเพียงพอในเวลากลางวัน เป็นสัญญาณให้คุณตื่นตัว เมื่อพระอาทิตย์ตกลง ร่างกายของคุณจะเริ่มสร้างสารเมโทลานิน ที่ทำให้คุณพร้อมสำหรับการนอนหลับ

๕. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ข้อมูลจากงานวิจัยพบว่า การออกกำลังกาย ไม่ว่าจะออกหนักหรือเบา นั้นส่งผลที่ดีต่อการนอนหลับโดยรวม นอกจากนั้นแล้ว การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ก็ช่วยลดอาการซึมเศร้าเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เราแนะนำให้คุณออกกำลังกายในช่วงครึ่งแรกของวันมากกว่า เนื่องจากหากคุณออกกำลังกายใกล้เวลานอนมากเกินไป อาจไปรบกวนความสามารถในการเริ่มการนอนหลับของคุณได้

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดแสดงความรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดแสดงความรู้
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดแสดงความรู้เป็นการถ่ายทอดความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ เพื่อให้เห็นคล้อยตาม สนับสนุน หรือโต้แย้ง

หลักการพูดแสดงความรู้ มีดังนี้

๑. ทำความเข้าใจเรื่องที่จะพูด ให้มีความเข้าใจเป็นอย่างดี
๒. จัดลำดับเหตุการณ์ ความสำคัญ ก่อน-หลัง
๓. อธิบายแต่ละเรื่องให้เข้าใจชัดเจน
๔. สอดแทรกข้อคิด ข้อสังเกตที่น่าสนใจในการพูด
๕. ใช้ภาษา น้ำเสียง จังหวะท่าทางในการพูดได้เหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังสนใจและเชื่อถือ
๖. สรุปเรื่องที่พูดในตอนจบอีกครั้งเพื่อย้ำความเข้าใจ

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การพูดแสดงความรู้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดแสดงความรู้
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแบบร่างการพูดแสดงความรู้จากการฟังและดู จากนั้นพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ฟังและดู เรื่อง .....

.....

ผู้พูด/ผู้บรรยายในสื่อ คือ .....

.....

ความรู้ที่ได้รับจากการฟังและดูครั้งนี้ คือ .....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิต คือ .....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เป็นการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ผู้พูดจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะพูดว่าถูกต้องหรือไม่ จากนั้นพูดให้กระจ่าง ชัดเจน โดยใช้เหตุผลประกอบหรือมีหลักฐานอ้างอิง

หลักการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. ศึกษาเรื่องที่จะพูดให้เข้าใจ ชัดเจน แจ่มแจ้ง
๒. กล่าวถึงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงก่อน
๓. กล่าวความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
๔. ควรพูดในเชิงสร้างสรรค์และมีข้อเสนอแนะ
๕. ควรเขียนแบบร่างก่อนพูด และปรับปรุงสำนวนภาษาให้ดี
๖. มีมารยาทในการดู การฟัง และการพูด

ข้อควรคำนึงในการพูด

การพูดแสดงความรู้และความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู เราควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนพูด เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่น เพราะในเรื่องเดียวกัน แต่ละคนอาจมีมุมมองและความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ ควรคำนึงถึงเวลา สถานที่ บุคคล ตลอดจนเนื้อหาที่พูด ไม่แสดงความรู้สึกที่เป็นส่วนตัวมากเกินไป ไม่พูดพาดพิงบุคคลอื่น ไม่แสดงความคิดเห็นเชิงลบมากเกินไป เพื่อฝึกพัฒนาตนให้ฝึกคิดเชิงบวก

มารยาทในการพูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไม่หยาบคาย
๒. พูดในเชิงสร้างสรรค์
๓. หลีกเลี่ยงการพูดที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนแสดงความรู้สึก

การเขียนแสดงความรู้สึกเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ให้ผู้อื่นได้รับรู้โดยการเขียน ซึ่งสะท้อนจากความรู้สึกที่ได้พบเห็นภาพ เหตุการณ์ สถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ แทนการพูดให้ผู้อื่นฟัง

การเขียนแสดงความคิดเห็น

การเขียนแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนขยายความจากเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นประกอบเรื่องนั้นอย่างมีเหตุผล

ดังนั้น การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วเขียนให้กระจ่างชัด โดยใช้เหตุผลประกอบหรือ มีหลักฐานอ้างอิง

หลักการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. ศึกษาเรื่องที่สนใจจะเขียนให้เข้าใจ ชัดเจน แจ่มแจ้ง
๒. กล่าวถึงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงกล่าวความรู้สึกหรือความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลหรือหลักฐานประกอบ
๓. ควรเขียนในเชิงสร้างสรรค์ และมีข้อเสนอแนะ
๔. มีมารยาทในการเขียน เขียนด้วยภาษาที่สุภาพ ไม่ใช่ถ้อยคำรุนแรง
๕. ควรเขียนแบบร่างก่อน ตรวจสอบปรับปรุงสำนวนภาษา รวมทั้งเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

เพื่อน ๆ ควรมีมารยาทในการเขียน และใช้ภาษาที่สุภาพ เขียนอย่างมีเหตุมีผล นะครับ

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานตามความสนใจแล้ววิเคราะห์เรื่อง จากนั้นเขียนแสดงความรู้สึกและ
 ความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนดให้

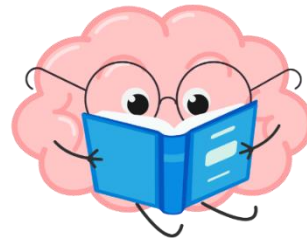
ชื่อเรื่อง.....

ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง และมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....

.....

.....

หากนักเรียนพบกับเหตุการณ์เหมือนตัวละคร
 ในเรื่อง นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

.....

.....

.....

นักเรียนมีความรู้สึกและความคิด
 อย่างไรกับพฤติกรรมของตัวละคร
 ในเรื่อง และจะแก้ไขพฤติกรรมนั้น
 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่าตัวละครในเรื่องทำถูกต้องหรือไม่
 ถ้าหากเป็นนักเรียนจะทำเช่นนั้นหรือ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนคำอวยพร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนคำอวยพร
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำอวยพร หมายถึง ข้อความที่เขียนแสดงความยินดีหรือความปรารถนาดีต่ออีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อส่งถึงกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันคล้ายวันเกิด วันขึ้นปีใหม่ วันสำเร็จการศึกษา วันมงคลสมรส คำอวยพรที่เขียนถึงผู้ใหญ่ต้องอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือมาให้พร ส่วนคำอวยพรที่เขียนถึงเพื่อนหรือผู้อาวุโสน้อยกว่าสามารถเขียนอวยพรต่าง ๆ ได้ โดยใช้คำที่สุภาพ

หลักการเขียนคำอวยพร

๑. ระบุชื่อผู้ที่อวยพรให้ มักใช้คำว่า “แต่.....” เป็นคำขึ้นต้น เช่น
    - แต่ ก้อย เพื่อนรัก
    - แต่ คุณแม่ที่เคารพอย่างสูง
  ๒. บอกโอกาสในการเขียนคำอวยพร เช่น
    - เนื่องในวันปีใหม่
    - เนื่องในวันคล้ายวันเกิด
    - เนื่องในวันขึ้นบ้านใหม่
  ๓. กล่าวอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้รับคำอวยพรนับถือเป็นผู้ประสาทพรให้
  ๔. กล่าวถึงความหวัง ความปรารถนาดีที่เป็นไปได้และเป็นสิริมงคล โดยใช้ภาษาที่สุภาพ ชัดเจน แสดงถึงความจริงใจ และถูกต้องเหมาะสมกับโอกาส สถานที่และบุคคล
  ๕. การใช้ถ้อยคำสำนวน ควรเป็นภาษาที่สุภาพเหมาะสมกับบุคคล
  ๖. หากเขียนคำอวยพรจบแล้ว ควรระบุชื่อผู้อวยพรในตอนท้าย
- ข้อควรระวัง** การเลือกบัตรหรือกระดาษสำหรับเขียนคำอวยพรนั้น ควรมีสีอ่อน ถ้ามีลวดลาย ควรเป็นลวดลายที่สุภาพและเหมาะสมกับผู้รับ

คำอวยพร คือ คำที่แสดงความปรารถนาดี ที่

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนคำอวยพร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนคำอวยพร
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำอวยพรตามโอกาสที่นักเรียนสนใจ พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนจดหมาย (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรียนรู้การเขียนจดหมายส่วนตัว

จดหมาย คือ ข้อความที่เขียนขึ้นเพื่อส่งสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง

การเขียนจดหมายส่วนตัว เป็นการเขียนเพื่อสื่อสารกับเพื่อนหรือญาติพี่น้อง เพื่อเล่าเรื่องราวต่าง ๆ หรือถามทุกข์สุข

**เลือกใช้คำขึ้นต้น
ให้เหมาะสม**

↓

กราบเท้าคุณตาที่เคารพ

๕๖/๘ ถ.เพชรเกษม ซ.หัวหิน ๓๕
 ต.หัวหิน อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
 ๗๗๑๑๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เขียนที่อยู่ให้ตรงกัน
ไม่เยื้องกัน

สวัสดีครับคุณตา คุณตาอยู่เชียงใหม่เป็นอย่างไรบ้างครับ
 ส่วนผม คุณพ่อ และคุณแม่สบายดีครับ
 ตอนนี้ผมเปิดเทอมแล้ว คุณพ่อบอกว่าช่วงปีใหม่จะพาผมและ
 คุณแม่ไปเยี่ยมคุณตาที่เชียงใหม่ ผมตื่นเต้นมาก ๆ เลย ผมเฝ้ารอวันที่
 จะได้ไปหาคุณตาแล้วครับ
 ผมจะชวนคุณแม่ไปหาซื้อของฝากจากหัวหินไปฝากคุณตา
 นะครับ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

แผ่นฟ้า งามเลิศ

**เขียนวันที่ไว้ตรง
กึ่งกลางหน้ากระดาษ**

เลือกใช้คำสรรพนาม
ให้เหมาะสม

รูปแบบของจดหมาย

๑. **ที่อยู่ของผู้เขียน** อยู่มุมบนขวาของหน้ากระดาษ โดยเริ่มเขียนจากกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. **วันเดือนปี** เขียนเยื้องที่อยู่ผู้เขียนมาข้างหน้าเล็กน้อย
๓. **คำขึ้นต้น** อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และเป็นแนวชิดด้านซ้ายสุดของเนื้อความ
๔. **เนื้อความ** เริ่มเขียนโดยย่อหน้า และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่ นอกจากนี้ต้องเว้นวรรคตอนให้ถูกต้องด้วย
๕. **คำลงท้าย** อยู่ตรงกับวันเดือนปีที่เขียน
๖. **ชื่อผู้เขียน** เยื้องลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัวบรรจงด้วย ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมายส่วนตัว
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมายส่วนตัว (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำส่วนประกอบของจดหมายที่กำหนดให้ มาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามรูปแบบของจดหมาย

๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

กราบเท้าคุณยายที่เคารพ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

๒๓ ถ.เพชรเกษม ต.ชะอำ อ.ชะอำ
จ.เพชรบุรี ๗๖๑๒๐

สวัสดีครับคุณยาย ช่วงนี้นครศรีธรรมราช
อากาศเป็นอย่างไรบ้างครับ ตอนนี้ชะอำเดี่ยว
ฝนตก เดี่ยวแดดออก คุณยายดูแลรักษาสุขภาพ
ด้วยนะครับ

ตอนนี้ผมใกล้เปิดเทอมแล้ว กำลังเตรียม
ตัวสำหรับเปิดเทอมชั้น ป.๕ ผมตื่นเต้นมาก ๆ
เลยครับ

ถ้าปิดเทอมครั้งหน้าผมจะชวนคุณพ่อและ
คุณแม่ไปเยี่ยมคุณยายที่บ้านอีกนะครับ

ภูผา พนาไพร

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนจดหมาย (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนจดหมาย (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรียนรู้การเขียนจดหมาย

จดหมาย คือ ข้อความที่เขียนขึ้นเพื่อส่งสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง
 การเขียนจดหมายส่วนตัว เป็นการเขียนเพื่อสื่อสาร กับเพื่อนหรือญาติพี่น้อง เพื่อเล่าเรื่องราว
 ต่าง ๆ หรือถามทุกข์สุข

เลือกใช้คำขึ้นต้น
ให้เหมาะสม

๕๖/๘ ถ.เพชรเกษม ซ.หัวหิน ๓๕
 ต.หัวหิน อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
 ๗๗๑๑๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เขียนที่อยู่ให้ตรงกัน
ไม่เยื้องกัน

กราบเท้าคุณตาที่เคารพ

สวัสดีครับคุณตา คุณตาอยู่เชียงใหม่เป็นอย่างไรบ้างครับ ส่วน
 ผม คุณพ่อ และคุณแม่ สบายดีครับ
 ตอนนี้ผมเปิดเทอมแล้ว คุณพ่อบอกว่าช่วงปีใหม่จะพาผมและ
 คุณแม่ไปเยี่ยมคุณตาที่เชียงใหม่ ผมตื่นเต้นมาก ๆ เลย ผมเฝ้ารอวันที่
 จะได้ไปหาคุณตาแล้วครับ
 ผมจะชวนคุณแม่ไปหาซื้อของฝากจากหัวหินไปฝากคุณตา
 นะครับ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

แผ่นฟ้า งามเลิศ

เลือกใช้คำสรรพนาม
ให้เหมาะสม

เขียนวันที่ไว้ตรง
กึ่งกลางหน้ากระดาษ

รูปแบบของจดหมาย

๑. **ที่อยู่ของผู้เขียน** อยู่มุมบนขวาของหน้ากระดาษ โดยเริ่มเขียนจากกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. **วันเดือนปี** เขียนเยื้องที่อยู่ผู้เขียนมาข้างหน้าเล็กน้อย
๓. **คำขึ้นต้น** อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และเป็นแนวชิดด้านซ้ายสุดของเนื้อความ
๔. **เนื้อความ** เริ่มเขียนโดยย่อหน้า และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่ นอกจากนี้ต้องเว้นวรรคตอนให้ถูกต้องด้วย
๕. **คำลงท้าย** อยู่ตรงกับวันเดือนปีที่เขียน
๖. **ชื่อผู้เขียน** เยื้องลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัว บรรจงด้วย ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

รูปแบบการเขียนเจ้าหน้าที่ของจดหมาย

<p>ชื่อและที่อยู่ของผู้ฝาก</p> <p>ชื่อ.....นามสกุล.....</p> <p>บ้านเลขที่.....ถนน.....อำเภอ.....</p> <p>จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>เสตมป์ (ดวงตรา ไปรษณียากร)</p> </div>
<p>ชื่อและที่อยู่ของผู้รับ</p> <p>ชื่อ.....นามสกุล.....</p> <p>บ้านเลขที่.....ถนน.....อำเภอ.....</p>	

การเขียนจดหมาย มีหลักดังนี้

๑. เลือกใช้กระดาษเขียนจดหมายสี่เหลี่ยมรี เพื่อให้อ่านง่ายสบายตา
๒. ใช้ภาษาสุภาพเหมาะสมแก่บุคคล โดยเฉพาะกับญาติผู้ใหญ่
๓. เขียนด้วยลายมือที่เรียบร้อย สะอาด เพื่อให้อ่านได้สะดวก

การใช้ถ้อยคำในจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ มีดังนี้

บุคคลที่เขียน	คำขึ้นต้น	คำที่ใช้แทน	คำที่ใช้แทนผู้รับ	คำลงท้าย
		ตนเอง	จดหมาย	
ผู้ปกครอง	กราบเท้าคุณ..... ที่เคารพ	ผม กระผม ดิฉัน หนู	ท่าน	ด้วยความเคารพ อย่างสูง
ปู่ ย่า ตา ยาย	กราบเท้าคุณ..... ที่เคารพ	ผม กระผม หนู หลาน	คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย ท่าน	ด้วยความเคารพ อย่างสูง
พ่อ แม่	กราบเท้าคุณ..... ที่เคารพ	ผม กระผม หนู ลูก	คุณพ่อ คุณแม่	ด้วยความเคารพ อย่างสูง
ลุง ป้า น้า อา	กราบเท้าคุณ..... ที่เคารพ	ผม หนู หลาน	คุณลุง คุณป้า คุณน้า คุณอา ท่าน	ด้วยความเคารพ อย่างสูง

คุณค่าของการเขียนจดหมาย การเขียนจดหมายคุณค่ามากมายหลายประการ ดังนี้

๑. สามารถเขียนเล่าเรื่องราวหรืออธิบายในสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายเป็นคำพูดได้
๒. ฝึกใช้ทักษะการเขียน ให้ลำดับเรื่องราวและเหตุการณ์ได้เหมาะสม สามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคล และเขียนตามรูปแบบได้
๓. ประหยัดค่าใช้จ่าย สื่อสารได้ทุกสถานที่ทั้งในและต่างประเทศ
๔. มีคุณค่าทางจิตใจ ที่ใช้สื่อสารถึงกันเพื่อแสดงความรัก ความคิดถึง ห่วงใย ฯลฯ

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนย่อความ คือ การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่เราอ่านหรือฟัง (ดู) โดยตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักออกไป แล้วเขียนด้วยสำนวนภาษาของตนเองตามรูปแบบต่าง ๆ

องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

๑. ส่วนนำ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของเนื้อหาที่จะย่อความ มักจะมีรายการ ดังนี้ ประเภทเนื้อหา, ชื่อเรื่อง, ผู้แต่ง/ผู้ถ่ายทอด และข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น แหล่งที่มา วันเดือนปี

ส่วนนำจะทำให้ทราบว่า เรื่องที่ย่อนั้นมีที่มาจากที่ใด สามารถย้อนไปสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีที่สนใจอยากทราบเนื้อหาโดยละเอียด

๒. ส่วนที่ย่อความ เป็นเนื้อหาโดยสรุปที่ผู้ย่อความเรียบเรียงขึ้นด้วยภาษาของตนเอง

วิธีการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อหาที่จะย่อความให้จบแล้วประเมินคร่าว ๆ ว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญ ส่วนใดเป็นส่วนประกอบหรือส่วนเสริม (พลความ)

๒. หาข้อมูลว่าเนื้อหาที่จะเขียนย่อความเป็นเนื้อหาประเภทใด มีที่มาจากแหล่งใด

๓. เขียนส่วนนำของย่อความ โดยนำข้อมูลจากข้อ ๒ มาเขียน

๔. หากข้อมูลที่จะย่อความมีหลายย่อหน้า อาจใช้วิธีสรุปเนื้อหาแต่ละย่อหน้าไว้ก่อน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้กระชับ

๕. หากเป็นคำประพันธ์จะต้องถอดคำประพันธ์ก่อนแล้วจึงย่อความ

๖. ไม่ควรเขียนเนื้อหาเพิ่มเติมหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติม นอกเหนือจากใจความสำคัญที่ปรากฏ

๗. เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ ในเนื้อเรื่องให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ คล้ายกับการเล่าเรื่องคนอื่นที่เราได้ยินมา

๘. หากมีคำราชาศัพท์ ให้คงคำราชาศัพท์ไว้ ไม่ใช่คำสามัญ

๙. ไม่ย่อความด้วยการใช้อักษรย่อ ยกเว้น พ.ศ. และ ค.ศ.

๑๐. ไม่ยกข้อความในเครื่องหมายอัฒภาค (“.....”) มาเขียนย่อความ แต่ให้สรุปเนื้อหา ก่อนแล้วจึงนำมาเขียน

๑๑. เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้ตรวจทานข้อมูลอีกครั้งว่ามีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ ควรเพิ่มหรือตัดส่วนใดออกบ้าง

รูปแบบการเขียนส่วนนำของข้อความ

ย่อจดหมาย ขึ้นต้นดังนี้

จดหมายของ.....ถึง.....ลงวันที่.....เดือน .....

พ.ศ. .... ความว่า.....

ตัวอย่าง

จดหมายของผู้อำนวยการโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึง ผู้ปกครองนักเรียน ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ความว่า ขอเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมการประชุมผู้ปกครองประจำปี การศึกษา ๒๕๖๖ ในวันเสาร์ ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมชัยพฤกษ์ โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน และระเบียบต่าง ๆ ของทางโรงเรียน

๐๐๐/๐ ม.๑ ต.หัวหิน อ.หัวหิน

จ.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

กราบเท้าคุณปู่ที่เคารพ

สวัสดีค่ะคุณปู่ คุณปู่สบายดีไหมคะ ช่วงนี้ลำปางอากาศเป็นอย่างไรบ้างคะ ตอนนี้หัวหินเดี๋ยวฝนตก เดี่ยวแดดออก อากาศค่อนข้างแปรปรวนมากเลยคะ คุณปู่ดูแลรักษาสุขภาพด้วยนะคะ ถ้าอากาศเย็นคุณปู่อย่าลืมใส่เสื้อกันหนาว หม่ผ้าทำให้ร่างกายอบอุ่นด้วยนะคะ หนูอยู่ไกลเป็นห่วงคุณปู่มาก ๆ เลยคะ อยากให้คุณปู่แข็งแรงอยู่กับหนูไปนาน ๆ นะคะ

ตอนนี้หนูใกล้เปิดเทอมแล้ว กำลังเตรียมตัวสำหรับเปิดเทอมชั้น ป.๕ หนูตื่นเต้นมาก ๆ เลยคะ หนูรู้สึกว่าตัวเองโตขึ้นอีกนิดนึงแล้ว ถ้าหนูโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว หนูจะดูแลคุณปู่เองนะคะ เหมือนที่คุณปู่ดูแลหนูตอนหนูเป็นเด็ก ๆ

ถ้าปิดเทอมครั้งหน้าหนูจะชวนคุณพ่อและคุณแม่ไปเยี่ยมคุณปู่ที่ลำปางอีกนะคะ หนูจะซื้อของฝากขึ้นชื่อจากหัวหินไปฝากคุณปู่ อยากให้คุณปู่ได้ทานอาหารที่รสชาติดีและมีประโยชน์ รักและคิดถึงคุณปู่เสมอค่ะ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ฉิริชา วราลี

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความ (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนย่อความ คือ การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟัง (ดู) โดยตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักออกไป แล้วเขียนด้วยสำนวนภาษาของตนเองตามรูปแบบต่าง ๆ

องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

๑. ส่วนนำ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของเนื้อหาที่จะย่อความ มักจะมีรายการ ดังนี้ ประเภทเนื้อหา, ชื่อเรื่อง, ผู้แต่ง/ผู้ถ่ายทอด และข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น แหล่งที่มา วันเดือนปี

ส่วนนำจะทำให้ทราบว่า เรื่องที่ย่อนั้นมีที่มาจากที่ใด สามารถย้อนไปสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีที่สนใจอยากทราบเนื้อหาโดยละเอียด

๒. ส่วนที่ย่อความ เป็นเนื้อหาโดยสรุปที่ผู้ย่อความเรียบเรียงขึ้นด้วยภาษาของตนเอง

วิธีการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อหาที่จะย่อความให้จบแล้วประเมินคร่าว ๆ ว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญ ส่วนใดเป็นส่วนประกอบหรือส่วนเสริม (พลความ)

๒. หาข้อมูลว่าเนื้อหาที่จะเขียนย่อความเป็นเนื้อหาประเภทใด มีที่มาจากแหล่งใด

๓. เขียนส่วนนำของย่อความ โดยนำข้อมูลจากข้อ ๒ มาเขียน

๔. หากข้อมูลที่จะย่อความมีหลายย่อหน้า อาจใช้วิธีสรุปเนื้อหาแต่ละย่อหน้าไว้ก่อน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้กระชับ

๕. หากเป็นคำประพันธ์จะต้องถอดคำประพันธ์ก่อนแล้วจึงย่อความ

๖. ไม่ควรเขียนเนื้อหาเพิ่มเติมหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติม นอกเหนือจากใจความสำคัญที่ปรากฏ

๗. เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ ในเนื้อเรื่องให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ คล้ายกับการเล่าเรื่องคนอื่นที่เราได้ยินมา

๘. หากมีคำราชาศัพท์ ให้คงคำราชาศัพท์ไว้ ไม่ใช่คำสามัญ

๙. ไม่ย่อความด้วยการใช้อักษรย่อ **ยกเว้น** พ.ศ. และ ค.ศ.

๑๐. ไม่ยกข้อความในเครื่องหมายอัฒภาค (“.....”) มาเขียนย่อความ แต่ให้สรุปเนื้อหา ก่อนแล้วจึงนำมาเขียน

๑๑. เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้ตรวจทานข้อมูลอีกครั้งว่ามีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ ควรเพิ่มหรือตัดส่วนใดออกบ้าง

รูปแบบการเขียนส่วนนำของข้อความ

ย่อสุนทรพจน์ ขึ้นต้นดังนี้

สุนทรพจน์ของ.....แก่.....เนื่องใน.....
 ทาง(สถานที่สื่อที่กล่าว)..... ณ วันที่.....ความว่า

ตัวอย่าง

สุนทรพจน์ของ นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี เนื่องใน โอกาสแสดงความยินดีการส่งดาวเทียม THEOS-2 ขึ้นสู่วงโคจรสำเร็จ ทาง(สถานที่สื่อที่กล่าว) ทำเนียบรัฐบาล ณ วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ ความว่า แสดงความยินดีที่ประเทศไทยประสบความสำเร็จสามารถส่งดาวเทียม THEOS-2 ขึ้นสู่วงโคจรได้เป็นผลสำเร็จ รัฐบาลมุ่งเน้นมาว่าจะใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ข้อมูลจากดาวเทียม THEOS-2 นี้จะเป็นข้อมูลฐานที่สำคัญในการนำไปพัฒนาสร้างประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน

นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี กล่าวประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง การกำหนดให้ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ของทุกปี เป็น “วันนวมินทรมหาราช” วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖

พี่น้องประชาชนชาวไทยที่รักทุกท่าน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมแก่อาณาประชาราษฎร์ ตลอดรัชสมัยของพระองค์ ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่นานัปการ เพื่อความวิวัฒนาการของชาติบ้านเมือง เป็นคุณประโยชน์อเนกอนันต์ และยิ่งความผาสุกร่มเย็นแก่พสกนิกรชาวไทย พระเกียรติคุณเป็นที่แซ่ซ้องก้องประจักษ์ ทั้งแก่ปวงชนชาวไทยและนานาชาติประเทศ

แม้การเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ จะล่วงเลยมาจนถึงปัจจุบัน พสกนิกรทุกหมู่เหล่ายังล้วนคำนึงถึงความสำนึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอย่างไม่รู้ลืมเลือน เพื่อให้วันคล้ายวันสวรรคตเป็นวันแห่งการร่วมรำลึกและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้แห่งพระมหากษัตริย์ผู้ทรงมีคุณูปการอันยิ่งใหญ่แก่แผ่นดิน ประกอบกับวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖ จะเป็นวันแห่งการเสด็จสวรรคตครบ ๗ ปี หรือ “สัตตมวรรษ”

รัฐบาลจึงได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย เกี่ยวกับการกำหนดชื่อวันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร และสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก มีพระดำริประทานชื่อวันดังกล่าวเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัยว่า “วันนวมินทรมหาราช” แปลว่าวันที่ระลึกถึงพระมหाराชรัชกาลที่ ๙ ผู้ยิ่งใหญ่

การนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กำหนดชื่อวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ว่า “วันนวมินทรมหาราช” ตามที่รัฐบาลได้ขอพระราชทานพระมหากรุณา จึงกำหนดให้วันที่ ๑๓ ตุลาคม ของทุกปี เป็น “วันนวมินทรมหาราช”

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖ รับทราบการกำหนดให้ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ของทุกปี เป็น “วันนวมินทรมหาราช”

โอกาสนี้ ผมขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนชาวไทยทุกท่าน ร่วมน้อมรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ โดยขอให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทั่วประเทศ ร่วมจัดกิจกรรม เพื่อเทิดพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศลตามที่เห็นสมควรและเหมาะสม เนื่องในโอกาสพิเศษดังกล่าว

สวัสดีครับ

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนย่อความ (๓)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อสารความคิด พินิจเหตุผล
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนย่อความ (๓)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนย่อความ คือ การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟัง (ดู) โดยตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกันประเด็นหลักออกไป แล้วเขียนด้วยสำนวนภาษาของตนเองตามรูปแบบต่าง ๆ

องค์ประกอบของการเขียนย่อความ

๑. ส่วนนำ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของเนื้อหาที่จะย่อความ มักจะมีรายการ ดังนี้ ประเภทเนื้อหา, ชื่อเรื่อง, ผู้แต่ง/ผู้ถ่ายทอด และข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น แหล่งที่มา วันเดือนปี

ส่วนนำจะทำให้ทราบว่า เรื่องที่ย่อนั้นมีที่มาจากที่ใด สามารถย้อนไปสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ในกรณีที่สนใจอยากทราบเนื้อหาโดยละเอียด

๒. ส่วนที่ย่อความ เป็นเนื้อหาโดยสรุปที่ผู้ย่อความเรียบเรียงขึ้นด้วยภาษาของตนเอง

วิธีการเขียนย่อความ

๑. อ่านเนื้อหาที่จะย่อความให้จบแล้วประเมินคร่าว ๆ ว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญ ส่วนใดเป็นส่วนประกอบหรือส่วนเสริม (พลความ)

๒. หาข้อมูลว่าเนื้อหาที่จะเขียนย่อความเป็นเนื้อหาประเภทใด มีที่มาจากแหล่งใด

๓. เขียนส่วนนำของย่อความ โดยนำข้อมูลจากข้อ ๒ มาเขียน

๔. หากข้อมูลที่จะย่อความมีหลายย่อหน้า อาจใช้วิธีสรุปเนื้อหาแต่ละย่อหน้าไว้ก่อน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้กระชับ

๕. หากเป็นคำประพันธ์จะต้องถอดคำประพันธ์ก่อนแล้วจึงย่อความ

๖. ไม่ควรเขียนเนื้อหาเพิ่มเติมหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติม นอกเหนือจากใจความสำคัญที่ปรากฏ

๗. เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ ในเนื้อเรื่องให้เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ คล้ายกับการเล่าเรื่องคนอื่นที่เราได้ยินมา

๘. หากมีคำราชาศัพท์ ให้คงคำราชาศัพท์ไว้ ไม่ใช่คำสามัญ

๙. ไม่ย่อความด้วยการใช้อักษรย่อ ยกเว้น พ.ศ. และ ค.ศ.

๑๐. ไม่ยกข้อความในเครื่องหมายอัฒภาค (“.....”) มาเขียนย่อความ แต่ให้สรุปเนื้อหา ก่อนแล้วจึงนำมาเขียน

๑๑. เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้ตรวจทานข้อมูลอีกครั้งว่ามีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ ควรเพิ่มหรือตัดส่วนใดออกบ้าง

รูปแบบการเขียนส่วนนำของข้อความ

ย่อพระราโชวาทขึ้นต้นดังนี้

พระราโชวาทของ.....แก่.....เนื่องใน.....
ทาง(สถานที่สื่อที่กล่าว)..... ณ วันที่.....ความว่า

ตัวอย่าง

พระราโชวาท ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เนื่อง ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ทาง(สถานที่สื่อที่กล่าว) หอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ณ วันที่ วันอังคาร ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ความว่า บัณฑิตทั้งหลายได้รับความสำเร็จในการศึกษาแล้ว เมื่อออกไปประกอบอาชีพการงาน ย่อมปรารถนาความสำเร็จเช่นเดียวกัน การที่จะได้รับความสำเร็จในอาชีพการงานนั้น ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือการกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้เหมาะสม ตั้งเป้าหมายให้พอเหมาะพอดีกับศักยภาพและพื้นฐานที่มีอยู่ จากนั้นก็กำหนดวิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แล้วลงมือปฏิบัติให้ตลอดต่อเนื่อง ด้วยความอดสาหะอดทน เมื่อประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้จริงแล้ว แต่ละคนก็จะมีศักยภาพสูงขึ้น จนสามารถตั้งเป้าหมายที่สูงขึ้นได้ตามลำดับ

พระราชโองการ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔

ณ อาคารนวมินทร์ วชิราวุธวิทยาลัย

วันพุธ ที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๖

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้ามาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔ ขอแสดงความชื่นชมต่อผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองได้ ต้องอาศัยผู้รอบรู้ในสรรพวิทยาการต่าง ๆ เป็นกำลังสำคัญ ดังเช่นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความรู้สูง ตามธรรมดาผู้มีความรู้นั้นจะไปประกอบกิจการงานใดก็ทำได้ โดยอาศัยความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมา แต่การจะทำสิ่งใดโดยใช้ความรู้เพียงอย่างเดียว อาจจะไม่สำเร็จผลอย่างมีประสิทธิภาพราบรื่นเสมอไปนัก จำเป็นที่แต่ละคนจะต้องนำคุณสมบัติอื่น ๆ ในตัว มาใช้ให้เป็นประโยชน์ด้วย เป็นต้นว่า ความละเอียดรอบคอบ ความรู้กาลเทศะ และคุณธรรมความสุจริต อันจะเป็นเครื่องกำกับระคับระคองให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่ง ที่ถูกต้องสมควร หากบุคคลใดมีความรู้สูง แต่ขาดคุณสมบัติอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดคุณธรรม บุคคลนั้นก็อาจจะนำความรู้ไปใช้ในทางที่เป็นโทษทุจริต สร้างความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมาก จึงขอให้บัณฑิตทุกคนตั้งใจพยายาม ปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรมความสุจริต และสร้างสมอบรมคุณสมบัติต่าง ๆ ให้เจริญงอกงามขึ้นในตน แต่ละคนจะได้สามารถเป็นกำลังสำคัญ ในการสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ชาติบ้านเมืองได้ สมกับที่มีความรู้สูง

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้บัณฑิตทุกคน มีความก้าวหน้า รุ่งเรืองในหน้าที่การงาน หวังขอให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์ทั่วกัน

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง สื่อความรู้คิด พินิจเหตุผล

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น					☐
๒. พูดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมี วิจารณ์ญาณ					☐
๓. เขียนคำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ					☐
๔. เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ					☐
๕. เขียนย่อความรูปแบบต่าง ๆ					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การสรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวทางการวิเคราะห์วรรณคดี

กรวิเคราะห์วรรณคดี ผู้อ่านควรอ่านเข้าใจเรื่องก่อน ซึ่งการอ่านเข้าใจเรื่อง แล้วจึงพิจารณาองค์ประกอบของเรื่องที่ละเอียดถี่ถ้วน ไม่ว่าจะเป็น ผู้ประพันธ์เรื่อง ที่มาของเรื่อง วัตถุประสงค์ในการแต่ง ลักษณะคำประพันธ์ ลักษณะการแต่ง เนื้อเรื่องสรุป รวมถึงคุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง

การทำความเข้าใจเรื่องเบื้องต้น ผู้อ่านอาจใช้วิธีการดังนี้ คือ

๑. อ่านเรื่องให้เข้าใจทั้งหมด
๒. ตั้งคำถามจากเรื่องว่า “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร”
๒. พิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ ของเรื่องที่อ่าน
๓. พิจารณาคุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านสรุปเรื่องจากวรรณคดี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การสรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องตนเป็นที่พึ่งแห่งตนตามประเด็นที่กำหนดให้

๑. ผู้ประพันธ์เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน คือ .....

๒. ที่มาของเรื่อง คือ .....

๓. วัตถุประสงค์ในการแต่ง คือ .....

๔. ลักษณะคำประพันธ์ คือ .....

๕. ลักษณะการแต่ง .....

๖. ถอดความบทร้อยกรองเรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

.....

.....

.....

.....

๗. ข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรองเรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

.....

.....

.....

.....

๘. นักเรียนจะสมารถนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์และการอ่านจับใจความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน ผู้อ่านต้องใช้บริบทในการเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ จึงจะช่วยให้อ่านเรื่องได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และช่วยทำให้เข้าใจความหมายของบทหรือกรอนที่อ่านได้ และเกิดความซาบซึ่งประทับใจยิ่งขึ้น

คำศัพท์จากเรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

คำศัพท์	ความหมาย
๑. กสิกิจ	การทำนา, การเพาะปลูก
๒. ชับไส	ชับไถ่, ผลักไส
๓. คล้า	หมู่
๔. ความเพียร	ความพยายาม
๕. บรรลุ	ลุ, ถึง, สำเร็จ
๖. บากบั่น	พากเพียร, ตั้งหน้าฝาคความยากลำบาก
๗. ประตุชัย	ที่หมายแห่งความสำเร็จ
๘. ประสาน	ทำให้เข้ากันสนิท, เชื่อม
๙. ปัญญา	ความรอบรู้
๑๐. ผัด	เลื่อน
๑๑. พณิชยการ	การค้าขาย
๑๒. หยั่น	เยาะ, เย้ย
๑๓. อำนวย	อวย, ให้

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง ใจความสำคัญของเรื่องนั้น จะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่อง อาจจะอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของย่อหน้าก็ได้ หากเป็นเรื่องขนาดยาวอาจต้องใช้ในการสรุปใจความสำคัญโดยรวม

การอ่านจับใจความสำคัญควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านในใจทุกย่อหน้าอย่างละเอียด
๒. ศึกษาความหมายของคำ กลุ่มคำ สำนวนที่ไม่เข้าใจ
๓. ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม ฯลฯ
๔. สังเกตประโยคที่แสดงให้เห็นใจความสำคัญ ซึ่งมักมีประโยคอื่น ๆ อธิบายขยายความหรือให้รายละเอียด
๕. จัดทำแผนภาพความคิดของเรื่องที่อ่าน แล้วประมวลเป็นใจความสำคัญ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านความหมายของคำศัพท์จากเรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน จากนั้นนำคำศัพท์ไปเติมในตารางปริศนาอักษรไขว้

๕	บ		ก		บ้	น		๑	อ			
			๓	ป					ำ			
			ญ					๑	ฝั	ด		
			ญ					๕	ป			
๔	ค	ว	า	ม	เ	พื	ย	ร				
								ะ				
๓	พ	ณิ	ช	ย	๔	ก	า	ร	ตุ			
๒	ซั					สิ						
๒	บ	ร	ร	คุ		กิ						
	ไ					จ						
	ส											

แนวนอน

๑. เลื่อน.....
๒. สำเร็จ .....
๓. การค้าขาย.....
๔. ความพยายาม.....
๕. ตั้งหน้าฝ่าความยากลำบาก.....

แนวตั้ง

๑. วย.....
๒. ขั้ไ้.....
๓. ความรอบรู้.....
๔. การเพาะปลูก.....
๕. ที่หมายแห่งความสำเร็จ.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน เป็นการวิเคราะห์คุณคาลักษณะดีเด่นในด้านต่าง ๆ ของเรื่อง เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง ถ้อยคำ กল্পกรอง แยกแยะและแสวงหาเหตุผลเพื่อประเมินคุณค่าของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล

คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

คุณค่าของเรื่องที่อ่านอาจแบ่งได้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ คือ การที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิดเพิ่มขึ้น ทำให้มีปัญญาแตกฉานทั้งด้านวิชาการ ความรู้รอบตัว ความรู้เท่าทันคนและอื่น ๆ

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ ความพิถีพิถันในการใช้คำอย่างประณีตทำให้เกิดความงาม ความไพเราะในการใช้ภาษา ผู้อ่านสามารถได้รับรสไพเราะของเสียง ซาบซึ้งในความหมาย เห็นภาพเคลื่อนไหว เกิดจินตนาการตามสัมผัสอารมณ์และความนึกคิดต่าง ๆ ที่ผู้แต่งถ่ายทอดออกมาเป็นบทประพันธ์ เช่น ความรู้สึกโศกเศร้าสะเทือนใจ โกรธ ตลกขบขัน

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ เรื่องราวที่อ่านจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม คติชีวิต คำสั่งสอน คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ การเมือง อาหารการกิน สอดแทรกไปกับการดำเนินเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เกี่ยวกับสังคมในอดีต ช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น และงานเขียนที่ดีจะช่วยจรรโลงสังคมได้ด้วย

๔. คุณค่าด้านการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ผู้การที่ผู้อ่านสามารถนำแนวคิดจากวรรณคดีและประสบการณ์จากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องทีอ่านนั้น ๆ ว่าให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้าง แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เป็นแผนภาพ
 ความคิด โดยออกแบบให้สร้างสรรค์

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านที่ต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความเข้ามาช่วยเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง จึงจะสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องได้ถูกต้อง เหมาะสม และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คือ การแยกแยะเรื่องราวที่อ่าน ฟัง และดู เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ซึ่งการอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุและผลต้องใช้กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ รวมทั้งสรุปความจากเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยในการวิเคราะห์

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการพิจารณาสารที่อ่านด้วยเหตุผลแล้วแสดงความคิดเห็นประกอบ ซึ่งความคิดเห็นนั้นอาจเป็นไปได้ในทางชื่นชม เห็นคล้อยตาม โต้แย้ง คัดค้าน หรืออาจตั้งเป็นข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

หลักการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น มีดังนี้

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน การรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านจะช่วยให้เลือกวิธีการอ่านได้เหมาะสมกับประเภทของการอ่าน

๒. เลือกใช้วิธีการอ่านที่เหมาะสม การอ่านมีหลายระดับและมีวิธีการต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายและประเภทของสื่อที่อ่าน โดยมีวิธีการอ่านต่อไปนี้

๒.๑ การอ่านจับประเด็น คือ การอ่านเรื่องหรือข้อเขียนต่าง ๆ โดยทำความเข้าใจสาระสำคัญในขณะที่อ่าน มีเทคนิคในการอ่าน คือ ต้องสังเกตคำสำคัญ ประโยคที่มีความสำคัญ และสรุปใจความสำคัญเพื่อไว้ทบทวนต่อไป

๒.๒ การอ่านสรุปความ คือ การอ่านที่สามารถตีความหมายของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องชัดเจน เข้าใจเรื่องได้ดี สามารถแยกส่วนที่สำคัญและไม่สำคัญได้ การสรุปความมี ๒ ลักษณะ คือ สรุปความในแต่ละตอนหรือแต่ละย่อหน้า และสรุปจากทั้งเรื่อง

๓. มีความรู้เรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น เพราะถ้าผู้อ่านไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างถ่องแท้ ก็จะไม่สามารถเสนอความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผล กลายเป็นความคิดเห็นที่เลื่อนลอยไม่มีหลักฐาน

ข้อเท็จจริง และไม่มี ความสมเหตุสมผลที่ดี ประกอบอยู่ สารที่แสดงความคิดเห็นนั้นจะไม่มี ความน่าเชื่อถือ

๔. การใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น ต้องระมัดระวังใช้ถ้อยคำและสำนวน และหลักการ แสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจสารที่แสดงความคิดเห็นในทางพึงประสงค์

๕. การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้อ่าน ผู้อ่านต้องเข้าใจว่าการแสดง ความคิดเห็นนั้นเป็นการเสนอสารที่ผู้อ่านคิด ผู้อ่านคนอื่นมีสิทธิ์ที่จะไม่เห็นด้วยกับความคิดของเราได้ เสมอ จึงควรเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

๖. การรู้จักประเภทของสารที่อ่าน ในการแสดงความคิดเห็นผู้อ่านต้องรู้จักประเภทของสาร ต่าง ๆ ที่อ่านว่าเป็นสารประเภทใด ซึ่งสารแต่ละประเภทก็จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไป

๗. การแสดงความคิดเห็น ประกอบไปด้วย

๗.๑ ที่มา ส่วนที่เป็นเรื่องราวต่าง ๆ หรือต้นเรื่องที่ผู้อ่านต้องการแสดงความคิดเห็น ที่มาของการแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องแสดงความคิดเห็น โดยส่วนนี้จะ ช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราวและพร้อมรับฟังความเห็นนั้น

๗.๒ ข้อเสนอสนับสนุน ข้อเท็จจริง หลักการ หรือข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้อื่นนำมา ประกอบเพื่อสนับสนุนให้ความคิดเห็นของตนมีน้ำหนักและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

๗.๓ ข้อเสนอสรุป สิ่งที่ต้องการสื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านยอมรับนำไปปฏิบัติ อาจเป็นข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ หรือการประเมินค่าที่ผู้แสดงความคิดเห็นนำเสนอ

ข้อควรคำนึงในการแสดงความคิดเห็น

๑. ความคิดเห็นที่ดีต้องมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อผู้อ่าน และต้องเป็นประโยชน์ต่อคน ส่วนใหญ่ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

๒. ความสมเหตุสมผล ความคิดเห็นที่ดี ต้องมีความสมเหตุสมผล มีข้อเสนอสนับสนุนที่ มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

๓. ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ การแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนเพื่อให้บุคคล หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอ่าน บางเรื่องสามารถนำเสนอแก่สาธารณชนได้ แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถเสนอแก่ บุคคลทั่วไปได้ จึงพิจารณาสารดังกล่าวเพื่อนำเสนอและเหมาะสมกับกาลเทศะ

๔. การใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจนและเหมาะสม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ระเบียบปฏิบัติในการไปวัด” แล้วเขียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนดให้

๑. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดจึงไม่ควรนำเด็กอ่อนไปวัด

.....

.....

.....

๒. นักเรียนคิดว่าการขับรถเข้าไปในบริเวณวัดควรปฏิบัติตนอย่างไร

.....

.....

.....

๓. อาหารที่เหมาะสมสำหรับการนำไปถวายพระภิกษุสงฆ์นั้นควรเป็นอาหารประเภทใด และมีอาหารประเภทใดบ้างที่เป็นที่ต้องห้าม

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดต้องศึกษาเรื่องระเบียบในการไปวัด

.....

.....

.....

๕. นักเรียนคิดว่าคำว่า “จึงควรตัดเรื่องปรุงแต่งกิเลสเหล่านี้ออกไปเสียก่อน” มีความหมายอย่างไร.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำราชาศัพท์ แปลตามคำศัพท์ว่า คำศัพท์ที่ใช้สำหรับพระราชา แต่ในปัจจุบันหมายถึง คำสุภาพไพเราะที่นำมาใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีฐานะต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑. พระมหากษัตริย์
๒. พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป
๓. พระสงฆ์
๔. ข้าราชการผู้ใหญ่
๕. สุภาพชน

ชนิดของคำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์แบ่งตามชนิดของคำได้ ๓ ชนิด ได้แก่ คำนามราชาศัพท์ คำสรรพนามราชาศัพท์ และคำกริยารราชาศัพท์

๑. คำนามราชาศัพท์ คือ คำนามที่ใช้เรียกชื่อสิ่งต่าง ๆ ทัวไป ซึ่งใช้กับบุคคลที่มีฐานะต่าง ๆ

ตัวอย่าง

- ๑.๑ คำนามราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์

คำราชาศัพท์	ความหมาย
สมเด็จพระบรมราชชนก	พ่อ
สมเด็จพระบรมราชชนนี	แม่
พระราชโอรส	ลูกชาย
พระราชธิดา	ลูกสาว
พระเศียร	ศีรษะ
พระพักตร์	หน้า
พระทนต์	ฟัน
พระกรรณ	หู
พระอัมรงค์	แหวน
ฉลองพระบาท	รองเท้า

๑.๒ คำนามราชาศัพท์สำหรับพระสงฆ์

คำราชาศัพท์	ความหมาย
ปัจจัย	เงิน
ภัตตาหาร	อาหาร
ห้องสรงน้ำ	ห้องอาบน้ำ
ถาน, เวจกุฎี	ห้องสุขา
คิลานเภลัช	ยารักษาโรค
กุฎี	เรือนที่พักในวัด
อาสนะ	ที่นั่ง
ไตรจีวร	เครื่องนุ่งห่ม
ลิขิต	จดหมาย
ใบปวารณา	คำแจ้งถวายจตุปัจจัย

๑.๓ คำสุภาพสำหรับสุภาพชน

คำราชาศัพท์	ความหมาย
บิดา	พ่อ
มารดา	แม่
บุตร	ลูก
สามี	ผัว
ภรรยา	เมีย
ศิโรษะ	หัว
กระป้อ	ควาย
โค	วัว
ยาจก, วนิพก	ขอทาน
โรคเรื้อน	ขี้เรื้อน

๒. คำสรรพนามราชาศัพท์ คือ คำที่ใช้แทนชื่อบุคคล ซึ่งจำแนกตามชนิดของคำบุรุษสรรพนาม ดังนี้

๒.๑ คำสรรพนามบุรุษที่ ๑

คำสรรพนามบุรุษที่ ๑ (ใช้แทนผู้พูด)	ผู้พูด	ใช้กับ
ข้าพระพุทธเจ้า	บุคคลทั่วไป	พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์
อาตมา อาตมาภาพ	พระสงฆ์	พระมหากษัตริย์ บุคคลทั่วไป
กระผม ดิฉัน	บุคคลทั่วไป	พระสงฆ์ บุคคลทั่วไป

๒.๒ คำสรรพนามบุรุษที่ ๒

คำสรรพนามบุรุษที่ ๒ (ใช้แทนผู้ฟัง)	ผู้พูด	ใช้กับ
ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท	บุคคลทั่วไป	พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
ใต้ฝ่าละอองพระบาท	บุคคลทั่วไป	สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระคุณเจ้า	บุคคลทั่วไป	พระสงฆ์

๒.๓ คำสรรพนามบุรุษที่ ๓

คำสรรพนามบุรุษที่ ๓ (ใช้แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง)	ผู้พูด	ใช้กับ
พระองค์	บุคคลทั่วไป	พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์
ทูลกระหม่อม	บุคคลทั่วไป	พระบรมวงศ์ชั้นสมเด็จพระเจ้าฟ้า
ท่าน	บุคคลทั่วไป	พระสงฆ์ บุคคลที่เคารพ

๓. คำกริยาราชศัพท์ คือ คำราชาศัพท์ที่เป็นกิริยาอาการต่าง ๆ

ตัวอย่าง

๓.๑ คำกริยาราชศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์

คำราชาศัพท์	ความหมาย
บรรทม	นอน
เสวย	กิน
สรง	อาบน้ำ
ประทับ	อยู่ นั่ง
เสด็จสวรรคต	ตาย

๓.๒ คำกริยาราชศัพท์สำหรับพระสงฆ์

คำราชาศัพท์	ความหมาย
ฉัน	กิน
นิมนต์	เชิญ
จำวัด	นอน
สรงน้ำ	อาบน้ำ
มรณภาพ	ตาย

ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคที่กำหนดให้แล้วค้นหาคำราชาศัพท์ที่ขีดเส้นใต้ในประโยค จากนั้นบอกความหมายของคำราชาศัพท์

๑. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทอดพระเนตรการแสดงของนักเรียน
คำราชาศัพท์.....ความหมาย.....
๒. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพรปีใหม่แก่ประชาชน
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....
๓. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปเชียงใหม่
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....
๔. ๔๐ ปีมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชน ต่อยอดต้นกล้าให้เติบโตอย่างเข้มแข็งในสังคม
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....
๕. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปลี่ยนเครื่องทรงพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร จากเครื่องทรงฤดูร้อนเป็นเครื่องทรงฤดูฝน
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....
๖. ทักษะพงศ์ ประเวศวรรัตน์ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายภาพวาดสีน้ำมัน “ดวงแก้วมงคล”
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....
๗. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับการถวายความเคารพของผู้มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....
๘. น้ำพระราชหฤทัยยิ่งใหญ่ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....
๙. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับช้างพลายศักดิ์สุรินทร์ ไว้ใน
พระบรมราชานุเคราะห์
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....
๑๐. แสตมป์ระลึก ๑๐๐ ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ
คำราชาศัพท์..... ความหมาย.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำราชาศัพท์ แปลตามคำศัพท์ว่า คำศัพท์ที่ใช้สำหรับพระราชา แต่ในปัจจุบันหมายถึง คำสุภาพไพเราะที่นำมาใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีฐานะต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑. พระมหากษัตริย์
๒. พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป
๓. พระสงฆ์
๔. ข้าราชการผู้ใหญ่
๕. สุภาพชน

หมวดหมู่ของคำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์แบ่งตามชนิดของคำได้ ๕ หมวดหมู่ ได้แก่ หมวดเครื่องใช้ หมวดร่างกาย หมวดเครือญาติ หมวดกริยาอาการ และคำศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์

๑. หมวดเครื่องใช้

ตัวอย่าง

คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระฉาย	กระจกส่อง
พระสนับเพลา	กางเกง
เครื่อง	ของเสวย
พระกระยาเสวย (พระมหากษัตริย์)	ข้าว
รัตพระองค์, พระปิ่นหนึ่ง	เข็มขัด
พระสุวรรณภิงคาร	คนโทน้ำ
ฉลองพระหัตถ์	ช้อน
พระกุนทล	ตุ้มหู
พระแท่นบรรทม	เตียงนอน
เถาพระสุธารส	ถาดน้ำชา
พระยี่ภู่, พระที่ (ราชวงศ์)	ที่นอน

คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระสุธารส	น้ำดื่ม
พระสุธารสชา	น้ำชา
โอสถมวน	บุหรี
พระทวาร	ประตู
พระจุฑามณี	ปิ่น
พระแสงปิ่น	ปิ่น
ซั้วพระองค์	ผ้าเช็ดตัว
ซั้วพระพักตร์	ผ้าเช็ดหน้า
พระภูษาชุบสรอง, ผ้าชุบสรอง, ผ้าสรอง	ผ้าอาบน้ำ
พานพระศรี	พานหมาก
พระวิสูตร, พระสุตร	ม่าน, มุ้ง
ธารพระกร	ไม้เท้า
โอสถประจุ	ยาถ่าย
ฉลองพระบาท	รองเท้า
ฉลองพระหัตถ์ส้อม	ส้อม
ฉลองพระองค์	เสื่อ
น้ำจันท์	เหล้า

๒. หมวดร่างกาย

ตัวอย่าง

คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระโลมา	ขน
พระอุณาโลม	ขนระหว่างคิ้ว
ข้อพระบาท	ข้อเท้า
ข้อพระหัตถ์	ข้อมือ
พระขงฆ์	แข้ง
พระศอ	คอ
พระหนุ	คาง

คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระชนง	คิ้ว
พระฉายา	เงา
พระนาสิก	จมูก
พระกรรเจียก	จอนหู
พระโหมพี	จุก
พระพักตร์	ดวงหน้า
พระอรุ	ต้นขา
พระพาหะ	ต้นแขน
พระโสณี	ตะโพก
พระอังคาร	เกล้ากระดุก
พระอุทร	ท้อง
พระถัน, พระเต้า	นม
น้ำพระเนตร	น้ำตา
พระเขษะ	น้ำลาย
พระกนิษฐา	นิ้วก้อย
พระดรรชนี	นิ้วชี้
พระองคุลี	นิ้วมือ
พระมังสา	เนื้อ
พระอัสสะ	บ่า
พระปัสสาสะ	ปอด
พระบังคนเบา	ปัสสาวะ
พระโอษฐ์	ปาก
เส้นพระเจ้า, พระเกศา (ราชวงศ์)	ผม
พระฉวี	ผิวหนัง
พระราศี	ผิวหน้า
พระทนต์	ฟัน
พระกัจฉะ	รักแร้
ไรพระทนต์	ไรฟัน

คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระชีวหา	ลีน
มูลพระชีวหา	ลีนไก่
พระนาภี	สะดือ
พระนลาฏ	หน้าผาก
พระขนอง, พระปฤษฎางค์	หลัง
พระชานู	หัวเข่า
พระกรรณ	หู
พระเสโท	เหงื่อ
พระรอกขวัญ	ไหปลาร้า
พระอุระ, พระทรวง	อก
พระบังคนหนัก	อุจจาระ
บั้นพระองค์, พระกฤษฎี	เอว

๓. หมวดเครือญาติ

ตัวอย่าง

คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระกนิษฐภรรดา	น้องเขย
พระอนุชา	น้องชาย
พระกนิษฐภคินี	น้องสะใภ้
พระปิตุจฉา	ป้า, อา (ฝั่งพ่อ)
พระมาตุจฉา	ป้า, อา (ฝั่งแม่)
พระอัยกา, พระอัยกี	ปู่, ตา
พระชนก, พระบิดา	พ่อ
พระสัสสุระ	พ่อผัว, พ่อตา
พระเชษฐภรรดา	พี่เขย
พระเชษฐา	พี่ชาย
พระเชษฐินี	พี่สะใภ้
พระเชษฐภคินี	พี่สาว

คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระชนนี, พระมารดา	แม่
พระสัสสุ	แม่ยาย
ย่า, ยาย	พระอัยยิกา
พระมาตุลา	ลุง, น้า (ฝั่งแม่)
พระปิตุลา	ลุง, อา (ฝั่งพ่อ)
พระชามาดา	พระชามาดา
พระสุณิสา	พระสุณิสา
พระสวามี	พระสวามี

๔. หมวดกริยาอาการ

ตัวอย่าง

คำราชาศัพท์	ความหมาย
โปรด	ชอบ
ทอดพระเนตร	ดู
มีพระบรมราชวินิจฉัย	ตัดสิน
ทรงเครื่อง	แต่งตัว
มีพระราชปวงษา	ถาม
มีพระราชปฏิสันถาร	ทักทายปราศรัย
ทรงพระสำอาง	ทาเครื่องหอม
ทรงพระบรรทม	นอน
ประทับ	นั่ง
ทรงพระประชวร	ป่วย
เสด็จ	ไป
เสด็จประพาส	ไปเที่ยว
ทรงพระครรรภ์	มีครรภ์
ทรงพระกั้นแสง	ร้องไห้
เสวย	รับประทาน
ทรงพระสรวล	หัวเราะ

คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระราชทาน/ประทาน	ให้
ทรงคม	ไหว้
ต้องพระราชประสงค์	อยากได้
สรองน้ำ	อาบน้ำ

๕. หมวดคำศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์

ตัวอย่าง

คำราชาศัพท์	ความหมาย
ฉัน	กิน
ปลงผม	โกนผม
อาราธนา	ขอร้องให้พระกระทำ
อุบาสก, อุบาสิกา	คนรู้จัก
ใบปวารณา	คำแจ้งถวายจตุปัจจัย
นมัสการ	คำปฏิสันถาร (ฆราวาสพูดกับพระสงฆ์)
เจริญพร	คำปฏิสันถาร (พระสงฆ์พูดกับฆราวาส)
ไตรจีวร	เครื่องนุ่งห่ม
ปัจจัย	เงิน
ลิขิต	จดหมาย
ปลงอาบัติ	แจ้งความผิด
นิมนต์	เชิญ
มรณภาพ	ตาย
อาสนะ	ที่นั่ง
จำวัด	นอน
อาพาธ	ป่วย
อาตมา	ภิกษุใช้แทนตัวเมื่อพูดกับบุคคลทั่วไป
โยม	ภิกษุใช้เรียกฆราวาส
คิลานเภสัช	ยารักษาโรค
กุฏิ	เรือนที่พักในวัด

คำราชาศัพท์	ความหมาย
องค์	ลักษณนามสำหรับพระพุทธรูป
รูป, องค์	ลักษณนามสำหรับพระภิกษุ
อังคาด	เลี้ยงพระ
เพล	เวลาฉันอาหารกลางวัน
เสนาสนะ	สถานที่ที่พระภิกษุใช้อาศัย
ลาสิกขา	สึก
ถาน, เวจกุฎี	ห้องสุขา
ห้องสร่งน้ำ	ห้องอาบน้ำ
ประเคน, ถวาย	ให้
สร่งน้ำ	อาบน้ำ
ภัตตาหาร, จังหัน	อาหาร
สลากภัต	อาหารถวายพระด้วยสลาก

ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำราชาศัพท์ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาคำราชาศัพท์ที่กำหนดให้ จากนั้นจัดหมวดหมู่คำราชาศัพท์ โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด ออกแบบให้สร้างสรรค์ และสวยงาม

ภัตตาหาร	พระอนุชา	เสวย	พระราศี	พระสุธารส
ฉลองพระองค์	พระโลมา	ปลงผม	ทอดพระเนตร	พระสัสสุ
พระสุณิสา	อาราธนา	เสด็จ	พระกรรม	น้ำจันท์
พระองค์คู่	ธารพระกร	ประทับ	พระขามาดา	นมัสการ

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง ภาษาถิ่น (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภาษาถิ่น (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ภาษาถิ่นบอกความเป็นไทย

เบิ่ง ผ่อ รวมทั้งแล แปลว่าดู
 ใช้แทนคำ “อรอยเหลือ” เมื่อได้กิน
 ไปภาคใดเรียนรู้คำใช้ถูกต้อง
 ภาษาถิ่นบอกความตามลำเนา

หรอยจ้งฮู้ ลำแต้วว่าภาษาถิ่น
 จะไต่ยิน แซ่บอีหลี ที่บ้านเฮา
 แม้มือค่องเพียงเข้าใจความหมายเขา
 บรรพบุรุษเราใช้มาแต่ช้านาน

ประพันธ์โดย นฤกร รุจิเรข

สังเกตคำ

ภาษาถิ่นเหนือ	ภาษาอีสาน	ภาษาถิ่นใต้	ภาษาไทยมาตรฐาน
ผ่อ	เบิ่ง	แล	ดู
ลำแต้ว	แซ่บอีหลี	หรอยจ้งฮู้	อรอยมาก
เฮา	เฮา	เรา	เรา

ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น

ภาษาไทยมาตรฐาน คือ ภาษาไทยที่ถือเป็นเกณฑ์ในการสื่อสารและยอมรับกันทั่วไป ซึ่งประเทศไทยได้กำหนดให้ใช้ภาษาไทยสำเนียงของคนกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาทางการ

ภาษาถิ่น เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันเฉพาะถิ่นเฉพาะภาค ซึ่งแบ่งตามลักษณะภูมิภาคใหญ่ ๆ ได้ ๓ ภาษา คือ ภาษาถิ่นเหนือ ภาษาถิ่นอีสาน และภาษาถิ่นใต้

การเปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาถิ่นเหนือ	ภาษาถิ่นอีสาน	ภาษาใต้
ผู้หญิง	แม่ญิง	แม่ญี่ง	หญิง
ผู้ชาย	ป้อจาย	พอซาย	ชาย
พริก	พริก	บักพริก	ตีป्ली
ข้าวโพด	ข้าสาลี	เข้าโพด	คง
สับปะรด	บ่าข่านัด	บักนัด	ยานัด
วิ่ง	ล่น	แลน	แล่น
โกหก	ซี้จู้	ซี้ตัว	ซี้ฮก
พูด	อู้	เว้า	แหลง
อร่อย	ล่ำ	แซ่บ	หรอย

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภาษาถิ่น (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภาษาถิ่น (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเปลี่ยนเป็นประโยคที่เป็นภาษาไทยมาตรฐาน

ตัวอย่าง ซ้อยหย่างจนเกิบขาดเบิดแล้ว ฉั้นเดินจนรองเท้าขาดหมดแล้ว

๑. ขอฮักฮ้ายต่อไปได้บ่

.....

๒. ชีวิตของเฮาเป็นหยังคือพบคือเจอแต่ความเสีใจ

.....

๓. ยื่อเอาไว้ซำได้ บ่อาจหยุดเข็มของนาฬิกา

.....

๔. ฮ้ายหลอยไปมีเขาแล้วมาบอกเลิกเฮา

.....

๕. น้องจะจวนบี่แอ่วเหนือ ไปแม่กำปอง นั่งกินน้ำพริกอ่อง ข้าวซอย ผักกาดจ้อ

.....

๖. หื้อฮักเท่าใดบ่ว่าไผ่ก็หื้อ เป็นบ่ฮักเฮาอย่างฮ้อ ไม่ตอแยต่อไป

.....

๗. ฮ้ายควงแพนมา ทำจะอ้อมันได้จะได้

.....

๘. รถไฟหลบมาทำน้ำตาพีไหล

.....

๙. ผมเลยเป็นคนขาดหุนมาเดินชุนน้ำตาไหล

.....

๑๐. พี่จะพาน้องไปแลหนั่งลุงโนราห์ เทียวงานซักพระสี่บานประเพณี

.....

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง ภาษาถิ่น (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ภาษาถิ่น (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ภาษาไทยมีการแปรตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด ทำให้เกิดภาษาไทยถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างกันตามภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล ฯลฯ

๑. ความหมายของภาษาถิ่น ภาษาไทยถิ่นและภาษาไทยมาตรฐาน

ภาษาถิ่น หมายถึง ภาษาย่อยของภาษาใดภาษาหนึ่งซึ่งแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นที่ผู้พูดอาศัยอยู่

ภาษาไทยถิ่น หมายถึง ภาษาย่อยของภาษาไทยที่ใช้สื่อสารกันในท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย และมีความแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางภาษาและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม คนไทยในท้องถิ่นต่าง ๆ ใช้ภาษาไทยแตกต่างกันไปตามถิ่นที่ตนอยู่ ภาษาถิ่นจึงเป็นเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของท้องถิ่น โดยทั่วไปคนไทยมักจะบอกได้ว่าผู้ที่พูดภาษาถิ่นนั้นเป็นคนภาคใดของประเทศ

ภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึง ภาษาไทยซึ่งเป็นที่ยอมรับให้ใช้เป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารทางราชการและการศึกษาทั่วประเทศ

๒. การแยกภาษาและภาษาถิ่น

การพิจารณาว่าภาษาที่ได้ยินได้ฟังเป็นภาษาถิ่นของภาษาใดภาษาหนึ่งหรือเป็นคนละภาษา มีข้อสังเกตในการพิจารณา ๒ ประการ ดังนี้

๒.๑ การแยกภาษาและภาษาถิ่นโดยพิจารณาจากระบบของภาษา

การจะวิเคราะห์ภาษาถิ่นต้องพิจารณาโดยใช้ระบบของภาษาเป็นเกณฑ์ หากเป็นภาษาถิ่นเดียวกันจะมีระบบของภาษาเป็นอย่างเดียวกัน เช่น ภาษาไทยทุกถิ่นมีโครงสร้างของประโยควิธีและการสร้างคำแบบเดียวกัน

ในด้านระบบเสียง ภาษาไทยทุกถิ่นมีระบบเสียงอย่างเดียวกัน ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์คล้ายกัน ความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงกันในเรื่องของเสียง ว่าจะเป็นเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เป็นอย่างไรระบบระเบียบ

๒.๒ การแยกภาษาและภาษาถิ่นโดยพิจารณาเหตุผลการเมืองการปกครอง

การพิจารณาว่าภาษาใดเป็นคนละภาษา ขึ้นอยู่กับเหตุผลทางการเมืองการปกครอง เช่น ภาษาลาวกับภาษาไทย แม้จะมีระบบภาษาค้ำยคลึงกันทั้งด้านระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และ คำศัพท์พื้นฐาน แต่ถือว่าเป็นคนละภาษา เพราะผู้พูดอยู่ในเขตการปกครองคนละประเทศ

๓. เหตุที่ภาษาแตกออกเป็นภาษาถิ่น

การที่ภาษาหนึ่งแตกออกเป็นภาษาถิ่นหลาย ๆ ภาษานั้น เกิดจากสาเหตุสำคัญ ๒ ประการ คือ ภาวะทางภูมิศาสตร์ และการผสมทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๑ ภาวะทางภูมิศาสตร์

ในสมัยโบราณ ผู้พูดภาษาเดียวกันจำนวนน้อยและอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเดียวต่อมามี เหตุต่าง ๆ ทำให้ผู้คนที่พูดภาษาเดียวกันนั้นต้องแยกย้ายกันไปมีที่อยู่อาศัยต่างถิ่นห่างไกลกันออกไป เมื่อเวลาผ่านไป ภาษาของคนที่อยู่ในแต่ละถิ่นก็เปลี่ยนแปลงไป ภาษาซึ่งเดิมใช้เหมือนกันก็แตกต่างกันไปเป็นภาษาถิ่นต่าง ๆ ยิ่งอยู่ห่างไกลกันมากและเวลาผ่านไปนานความแตกต่างยิ่งมีมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการออกเสียงและการใช้คำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำว่า *ช้าง* ภาษาไทยถิ่นเหนือออกเสียงว่า “จ้าง” ไทยถิ่นอีสานออกเสียงว่า “ช่าง” และไทยถิ่นใต้ออกเสียง “ฉ่าง”

คำว่า *เกวียน* ภาษาไทยถิ่นอีสานออกเสียงว่า “เกียน”

คำว่า *พา* ซึ่งใช้ความหมายว่า นำ ในภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาถิ่นอีสานใช้กับคนเท่านั้น เช่น พาลูกไปโรงเรียน แต่ภาษาไทยถิ่นใต้ใช้กับสิ่งของด้วย เช่น ไม่ได้พาสมุดมา

๓.๒ การผสมทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม

คนไทยตั้งถิ่นฐานในส่วนต่าง ๆ ของประเทศ และเกิดการผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติ กับกลุ่มชนที่พูดภาษาอื่นอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางภาษาด้วย นอกจากนี้ การรับวัฒนธรรมจากกลุ่มชนอื่น ก็อาจจะทำให้ได้รับอิทธิพลทางภาษาของกลุ่มชนนั้น ๆ ด้วย ภาษาไทยในถิ่นต่าง ๆ จึงมีความแตกต่างกัน

สาเหตุ ๒ ประการดังกล่าวนี้ ทำให้ภาษาของแต่ละถิ่นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เมื่อไม่ได้ ติดต่อกันเป็นเวลานาน ๆ เข้าก็แตกต่างกันมากขึ้น ทำให้การสื่อสารกับคนต่างถิ่นเข้าใจกันยากขึ้น

๔. การแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่น

ภาษาไทยถิ่นอาจแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ตามลักษณะที่คล้ายคลึงกันเป็น ๔ กลุ่ม พูดกันใน ๔ ภาค คือ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษาไทยถิ่นกลาง

๕. ความแตกต่างของภาษาถิ่น

ภาษาถิ่นต่าง ๆ มีลักษณะแตกต่างกันที่เกินได้ชัด ๒ ประการ คือ ความแตกต่างในด้านระบบเสียง และในด้านการใช้คำ

๕.๑ ความแตกต่างในด้านระบบเสียง

ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ มีหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหน่วยเสียงสำคัญเหมือนกัน และมีหน่วยเสียงที่ใช้ตรงกันอยู่หลายหน่วยเสียง แต่ก็มีหน่วยเสียงบางหน่วยที่มีใช้เฉพาะบางถิ่น หน่วยเสียงพยัญชนะที่ปรากฏในภาษาถิ่นต่าง ๆ เช่น หน่วยเสียงที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ไม่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นเหนือ อีสาน และได้ ได้แก่ หน่วยเสียง ร

ในภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร และ ล เเลย แต่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำกับ ว เป็นจำนวนมาก เช่น มีคำว่า แก่ว่ง แขว่น ควาย เหมือนภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คำว่า “งวาก” (วก, เลี้ยว, กลับ) “งว้าย” (วก, เลี้ยว, กลับ) งวากงว้าย (เลี้ยว, เบน, หัน)

ภาษาไทยถิ่นอีสานส่วนมากมีหน่วยเสียงสระประสมเพียง ๒ หน่วย คือ อัว และ เอีย ไม่มีหน่วยเสียงสระ เอือ คำว่า มะเขือ จึงออกเสียงเป็นมะเขีย

การที่หน่วยเสียงหนึ่งในภาษาถิ่นหนึ่งใช้ตรงกับอีกหน่วยเสียงหนึ่งในภาษาอีกถิ่นนั้น ในวิชาภาษาศาสตร์เปรียบเทียบเชิงประวัติเรียกว่า หน่วยเสียงหนึ่ง **ปฏิภาค** กับอีกหน่วยเสียงหนึ่ง กล่าวคือสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ เช่น หน่วยเสียง ค/kh/ , ท /th/, และ พ/ph/ ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ปฏิภาคกับเสียง ก/k/, ต /t/ และ พ /ph/ ในภาษาถิ่นเชียงใหม่ตามลำดับ หมายความว่า คำที่ออกเสียง ค ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ภาษาถิ่นเชียงใหม่จะออกเสียงเป็น ก คำที่ออกเสียง ท ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ภาษาถิ่นเชียงใหม่จะออกเสียงเป็น ป

๕.๒ ความแตกต่างในด้านการใช้คำ

นอกจากด้านเสียงแล้ว ภาษาถิ่นยังแตกต่างกันในด้านการใช้คำอีกด้วย ดังตัวอย่าง

๑) คำที่มีความหมายเดียวกัน ภาษาต่างถิ่นกันอาจใช้คำคนละคำ เช่น

ความหมาย	การใช้คำ			
	ไทยถิ่น กรุงเทพฯ	ไทย ถิ่นเหนือ	ไทย ถิ่นอีสาน	ไทย ถิ่นใต้
ตะไคร้	“ตะไคร้”	“จักไค”	“หัวสิงไค้”	“ไคร”, “ไคล”
พุ่มนี้	“พุ่มนี้”	“วันพุก”	“มืออื่น” เมื่ออื่น	“ต่อโผลก”
เสื่อ	“เสื่อ”	“สาด”	“สาด”	“สาด”

๒) คำเดียวกันที่ต่างถิ่นกันอาจใช้ในความหมายต่างกัน เช่น

คำว่า น้ำผึ้ง ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ หมายถึง น้ำหวานที่ได้จากตัวผึ้งเท่านั้น แต่ภาษาไทยถิ่นสงขลาใช้หมายถึงน้ำตาลด้วย เช่น เรียกน้ำตาลทรายว่า “น้ำผึ้งทราย” เรียกน้ำตาลลงบัวว่า “น้ำผึ้งแว่น”

๓) คำบางคำมีใช้เฉพาะในถิ่นหนึ่ง ไม่มีในถิ่นอื่น เช่น

ในภาษาไทยถิ่นเหนือมี ข้าวซอย หมายถึง อาหารคล้ายก๋วยเตี๋ยวแขกแต่ใช้เส้นบะหมี่ เป็นอาหารทางเหนือที่ได้รับอิทธิพลมาจากพม่า มีคำว่า ดำหัว หมายถึง การไปขอขมาและแสดงคารวะต่อผู้ใหญ่ในประเพณีสงกรานต์

ภาษาไทยถิ่นใต้มีคำว่า ชิงเปรต หมายถึง ประเพณีการแย่งอาหาร หรือสิ่งของซึ่งมีผู้นำไปวางไว้บนร้านหรือที่ยกพื้น เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ญาติที่ล่วงลับไปแล้วในเทศกาลทำบุญวันสารทเดือนสิบ

ภาษาถิ่นอีสานมีคำว่า ซุป หมายถึง อาหารประเภทยำ เช่น ซุปหน่อไม้ หมายถึง ยำหน่อไม้ ซุปมะเขีย หมายถึง ยำมะเขือ มีคำว่า ถ้ำจ้ำ หมายถึง ผู้ทำพิธีเซ่นหรือบูชาผีตามความเชื่อแบบโบราณ

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ภาษาถิ่น (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ภาษาถิ่น (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นโดยสรุป
 เป็นแผนภาพความคิด ออกแบบให้สวยงามและสร้างสรรค์

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง ภาษาถิ่น (๓)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ภาษาถิ่น (๓)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ความสำคัญของภาษาถิ่น

ภาษาถิ่นเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารที่ใช้ระหว่างคนในท้องถิ่น ใช้ในการสร้างสรรค์วรรณกรรม และการถ่ายทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นเวลาช้านาน ภาษาถิ่นจึงเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญของท้องถิ่น ซึ่งปรากฏอยู่ในงานคติชนประเภทต่าง ๆ

งานคติชนประเภทต่าง ๆ ที่มีบทบาทในสังคมและสืบทอดต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานานโดยภาษาถิ่น เช่น มีภาษิตภาษาถิ่น ซึ่งปูดายายใช้ในการสั่งสอนอบรมลูกหลานให้ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสังคม ทั้งในด้านการพูดจา การทำงาน การคบเพื่อน การวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีปริศนาคำทายเป็นภาษาถิ่น ที่ฝึกเด็กให้มีไหวพริบปฏิภาณ นำสิ่งที่พบเห็นในท้องถิ่นมาตั้งเป็นคำถาม ทั้งภาษิตและปริศนามักเป็นถ้อยคำที่มีความคล้องจอง มีการเปรียบเทียบที่คมคาย แต่ละท้องถิ่นมีเพลงพื้นบ้าน ทั้งที่เป็นเพลงสำหรับเด็ก เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงร้องเล่นของเด็ก และเพลงสำหรับผู้ใหญ่ใช้ร้องโต้ตอบระหว่างชายหญิง เช่น ภาคเหนือมีเพลงขอ ภาคอีสานมีหมอลำ และภาคใต้มีเพลงบอก ปูดายายเคยเล่านิทาน นิยาย และตำนานพื้นบ้านให้เด็กฟังเป็นภาษาถิ่น งานคติชนดังกล่าวนี้ล้วนมีคุณค่าในการให้คติเตือนใจ สร้างความเพลิดเพลิน ในขณะเดียวกันก็สร้างความสนิสนมกกลมเกลียว กระชับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เฒ่า ผู้แก่กับเยาวชนที่เป็นลูกหลาน

ในด้านวรรณกรรมลายลักษณ์ นับเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจที่ไทยเราเป็นชาติที่ร่ำรวยวรรณกรรม จากการสำรวจของนักวิชาการพบว่าในท้องถิ่นภาคมีวรรณกรรมเป็นจำนวนมากที่จารหรือเขียนบนใบลาน สมุดข่อย สมุดสา บุคดำ และบุคขาว พุทธศาสนามีส่วนส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์วรรณกรรมในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องจริงและเรื่องที่แต่งขึ้น ถ่ายทอดความคิดและอารมณ์ความรู้สึก โดยมีการเล่นเสียง เล่นคำได้อย่างไพเราะ ชาบซึ่งกินใจได้ดีไม่แพ้กวีและนักเขียนในราชสำนัก วรรณกรรมท้องถิ่นมีทั้งเขียนเป็นบทร้อยแก้วและร้อยกรอง เพลงพื้นบ้านและวรรณกรรมร้อยกรองของแต่ละท้องถิ่นมีรูปแบบคำประพันธ์ที่สร้างสรรค์และสืบทอดกันมาแต่โบราณ

เอกสารตัวเขียนที่ถูกรับในท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ได้มีแต่นิทานพื้นบ้านเรื่องทางศาสนาเท่านั้น แต่ยังมีตำนานเกี่ยวกับบ้านเมือง กฎหมาย ตำราเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ตำราสมุนไพร ตำราการเพาะปลูก ตำราโหราศาสตร์ และตำราพิธีกรรมต่าง ๆ ด้วย นับเป็นที่รวมของภูมิปัญญา

แขนงต่าง ๆ เอกสารเหล่านี้ล้วนใช้ภาษาถิ่นในการถ่ายทอดทั้งสิ้น ภาษาถิ่นจึงมีความสำคัญต่อการศึกษา และการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง

ประโยชน์ของการศึกษาภาษาถิ่น

ภาษาไทยถิ่นมีประโยชน์สำหรับเยาวชนที่เป็นคนในท้องถิ่นอย่างยิ่ง ความรู้ภาษาไทยถิ่นจะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถสืบทอดและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาแต่โบราณให้คงอยู่อย่างเหมาะสมกับสังคมปัจจุบันและอนาคตได้ นอกจากนี้การศึกษาภาษาไทยถิ่นยังเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไป

ใบงานที่ ๙ เรื่อง ภาษาถิ่น (๓)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ภาษาถิ่น (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปคุณค่าของภาษาถิ่นเป็นแผนภาพความคิด ออกแบบให้สวยงาม
และสร้างสรรค์

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การพูดรายงาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การพูดรายงาน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดรายงาน

การพูดรายงาน เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้ผู้อื่นได้ทราบ ดังนั้น การพูดรายงานจะต้องนำเสนอข้อมูลให้ชัดเจน ถ้าเป็นการรายงานเพียงคนเดียวก็ต้องศึกษาข้อมูลทั้งหมด เพราะเมื่อรายงานจบและมีผู้ซักถามจะได้ตอบได้ถูกต้อง แต่ถ้าแบ่งหัวข้อกันรายงานจะต้องตกลงกันให้แน่ชัดว่า ใครจะนำเสนอตอนใด เมื่อไร ซึ่งกระบวนการและเนื้อหาจะต้องสอดคล้องกัน

หลักการพูดรายงาน

๑. อ่านเอกสารที่จะต้องรายงานให้ละเอียดตลอดทั้งเรื่อง
๒. เตรียมสื่อที่จะใช้ประกอบการรายงานให้พร้อม เช่น ภาพ แผนภูมิ แผนผัง แผนที่ ฯลฯ
๓. การรายงาน ควรเริ่มด้วยการกล่าวนำ เช่น ผู้ร่วมงาน จุดประสงค์ แหล่งข้อมูล วิธีการทำงาน เป็นต้น
๔. ในขณะที่รายงาน ควรพูดหรืออ่านให้ชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี
๕. เมื่อจบการรายงานแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ซักถาม

วิธีการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

๑. การใช้ภาษา
  - ๑.๑ การใช้ภาษาในการนำเสนอหน้าชั้นเรียนมี ดังนี้
    - ๑.๑ การใช้ภาษาในการพูดรายงานทางวิชาการ ควรใช้ภาษาที่เป็นทางการหรือ กึ่งทางการ ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาพูด และคำไม่สุภาพ เช่น คำว่า เยอะแยะ ให้ใช้คำว่า มากเป็นพิเศษ
    - ๑.๒ เลือกใช้คำที่กระชับ และสื่อความหมายได้ตรง แม่นยำ ถูกต้อง โดยเฉพาะคำที่มีความหมายคล้าย ๆ กัน ต้องพิจารณาให้ดีก่อนใช้ เช่น หัวหาญกับกล้าหาญ ส่งเสริมกับสนับสนุน เป็นต้น

๒. การใช้น้ำเสียง

การใช้น้ำเสียงที่พอเหมาะ มีดังนี้

๒.๑ ความดังของเสียงพูดพอประมาณ หรือพอเหมาะเข้ากับกลุ่มของผู้ฟัง

๒.๒ ใช้ระดับเสียงที่เป็นธรรมชาติ ไม่พูดเสียงสูงหรือเสียงต่ำจนเกินไป

๒.๓ ไม่พูดเร็วและไม่พูดช้าจนเกินไป ใช้อัตราเร็วปกติ

๓. ลีลาท่าทางการพูด

เนื่องจากการนำเสนอรายงานทางวิชาการเป็นการพูดที่ค่อนข้างจะเป็นทางการ และลักษณะการพูดมักจะเป็นการพูดแบบอ่าน จึงมีจุดอ่อนที่นักเรียนจะต้องระวังคือ การอ่านผิดพลาด ตกหล่น จึงต้องมีการฝึกซ้อมการพูดเสียก่อนจะได้คุ้นกับข้อความ มีการเว้นวรรค เว้นจังหวะ ที่ถูกต้อง และขณะเดียวกันนักเรียนต้องไม่ก้มหน้าตลอดเวลา ต้องหาโอกาสที่จะสบสายตากับผู้ฟังบ้าง จึงจะถือว่ามิลีลาท่าทางการพูดที่ดี

ขณะเดียวกันนักเรียนก็อาจจะใช้มือ หรือส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย เช่น ลำตัว ใบหน้า ศีรษะ เพื่อช่วยสื่อความให้สอดคล้องกับเรื่องที่น่าเสนอได้ เช่น การทำท่าทางประกอบการพูด

มารยาทในการพูด

๑. กล่าวทักทายผู้ฟังอย่างสุภาพ
๒. ขณะพูดควรสบตาผู้ฟัง
๓. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ออกเสียงชัดเจน ใช้เสียงดังพอประมาณ และน้ำเสียงน่าฟัง
๔. แสดงท่าทางประกอบการพูดอย่างสุภาพและเหมาะสม
๕. เมื่อพูดจบควรกล่าวขอบคุณและกล่าวลาผู้ฟังอย่างสุภาพ

มารยาทในการฟังและการดู

๑. แสดงความสนใจ โดยฟังและดูอย่างสงบ ไม่พูดคุยกัน หรือทำกิจกรรมอื่น
๒. เมื่อต้องการถาม ควรรอโอกาสให้ผู้พูดพูดจบก่อน แล้วยกมือก่อนถาม
๓. ใช้น้ำเสียงและกิริยาที่สุภาพในการซักถาม
๔. เมื่อฟังหรือดูจบ ควรปรบมือให้ผู้พูด

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. อ่านจับใจความสำคัญจากวรรณคดีและวรรณกรรม					☐
๒. อ่านสรุปเรื่อง วิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม					☐
๓. ใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้อง					☐
๔. วิเคราะห์ ประเมินค่าภาษาถิ่น					☐
๕. พุดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า					☐

๒. สิ่งที่ได้ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ได้ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ได้ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : กลางภาค   ปลายภาค   หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในกลางภาคเรียน คือ .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ .....

.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ .....

.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก .....

.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒

ลำดับความคิด พิชิตปัญหา

**ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตาม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**

การอ่านงานเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตาม เป็นการอ่านงานเขียนที่เขียนขึ้นตามลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน ก่อนปฏิบัติงานควรอ่านให้ละเอียดเพื่อให้ใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

การอ่านงานเขียนเชิงอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านปฏิบัติตามคำแนะนำต่าง ๆ งานเขียนประเภทนี้เป็นการเขียนสื่อสารที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจกระจ่างแจ้งในเรื่องเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้รายละเอียด การเน้นย้ำ การยกตัวอย่าง การนิยาม การขยายความ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสารได้ชัดเจนมากที่สุด อีกทั้งอาจมีประเด็นที่เป็น ข้อควรระวัง ข้อห้าม ข้อจำกัด หรือคำเตือน เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการอธิบาย ผู้อ่านจึงควรอ่านอย่างถี่ถ้วน

แนวทางการอ่านงานเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตาม

๑. ตั้งใจอ่านอย่างถี่ถ้วน
๒. อ่านทบทวน ตรวจสอบความเข้าใจ
๓. จับประเด็นสำคัญต่าง ๆ โดยเฉพาะรายละเอียดที่เป็นลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน
๔. ใส่ใจและให้ความสำคัญกับข้อความที่เป็น ข้อควรระวัง ข้อห้าม ข้อจำกัด หรือคำเตือนต่าง ๆ รวมทั้งข้อความสำคัญอื่น ๆ เช่น อายุการใช้งาน วันเดือนปีที่ผลิต และหมดอายุ ฯลฯ
๕. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อความทั้งหมด โดยการวิเคราะห์จากหลักความสมเหตุสมผล และการอ้างอิงหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับว่ามีมาตรฐาน ตรวจสอบได้
๖. หากมีข้อสงสัยควรสอบถามไปยังผู้รับผิดชอบตามข้อมูลที่อ้างอิงถึง
๗. ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

นอกจากนี้อาจหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานของทางราชการที่เชื่อถือได้ และเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการอ่าน เช่น ข้อมูลดังต่อไปนี้

6 วิธีใช้พัดลม

ให้ประหยัดพลังงานไฟฟ้า

- เลือกที่มีฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5
- เลือกพัดลมที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน มอก.
- ตรวจสอบปลั๊กทุกครั้งหลังใช้งาน
- หมั่นทำความสะอาดพัดลมอยู่เสมอ
- ตั้งพัดลมในที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก
- ปรับความแรงลมเหมาะสม

PRD

ข้อมูล : สำนักนโยบายและพลังงานไฟฟ้า กระทรวงพลังงาน

PEA แนะนำ อุปกรณ์ไฟฟ้า ในชีวิตประจำวัน

เมนสวิตช์

เพื่อลดวงจรไฟฟ้าที่จ่ายเข้าบ้าน หรืออาคารออกทั้งหมด และมีเครื่องป้องกันกระแสเกินและกระแสลัดวงจร เพื่อความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า

เซอร์กิตเบรกเกอร์ หรือฟิวส์

เครื่องตัดไฟรั่ว

เพื่อป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าดูด สามารถลดวงจรโดยอัตโนมัติเมื่อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ใช้งานมีไฟรั่วเกิดขึ้น

สายดิน

เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อการใช้ไฟฟ้า ต้องมีการต่อลงดินของเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่ถูกกำหนดให้ต้องมีการต่อลงดิน โดยดูจากคู่มือเครื่องใช้ไฟฟ้านั้น

ส่วนที่รู้จัก สรรพคุณภาพชีวิตทั่วไทย www.pea.co.th ทีวีไฟฟ้าส่วนภูมิภาค PEA PEACHannelThailand

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตาม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านงานเขียนลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาหรือถ่ายภาพข้อความที่เป็นงานเขียนเชิงอธิบายให้ปฏิบัติตามสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 มาใส่ไว้ในกรอบสี่เหลี่ยมด้านล่างนี้ พร้อมทั้งสรุปเป็นสำนวนภาษาของตนเองในช่องว่างที่กำหนดให้

สรุปข้อความที่เป็นลำดับชั้นจากภาพในกรอบสี่เหลี่ยมด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ได้ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อควรระวัง หรือข้อมูลสำคัญ มีดังนี้

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอนเป็นการเขียนเพื่ออธิบายรายละเอียดหรือขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้ผู้อื่นทราบและเกิดความเข้าใจ

ความหมาย

การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน เป็นการเขียนเพื่ออธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงานนั้น ๆ ว่าทำอย่างไร

หลักการเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน

การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน ผู้เขียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานนั้น ๆ เป็นอย่างดีด้วยการศึกษา สังเกต หรือลงมือปฏิบัติ ใช้ภาษาเขียนที่ชัดเจน และเขียนเรียงตามลำดับขั้นตอน อาจเขียนในรูปแบบของความเรียงหรือเขียนโดยใช้ตัวเลขกำกับแต่ละหัวข้อเพื่อให้เห็นขั้นตอนแต่ละขั้นตอนตามความเหมาะสม นอกจากนี้อาจยกตัวอย่างประกอบแต่ละขั้นตอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน

วิธีการซักผ้าด้วยมือ

การซักผ้าด้วยมือให้สะอาดและถูกสุขลักษณะควรทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. คัดแยกผ้าขาว และผ้าสีออกจากกัน
๒. ใส่น้ำในกะละมังพอประมาณ แล้วเทผงซักฟอกในน้ำและตีให้เกิดเป็นฟอง
๓. นำผ้าขาวกับน้ำผสมผงซักฟอกก่อนใช้มือขยี้ให้ทั่ว อาจใช้แปรงซักผ้าแปรงในส่วนที่มีความสกปรกมาก เมื่อซักเสร็จบิดผ้าเบา ๆ แล้วพักไว้ หลังจากซักผ้าขาวแล้วจึงนำผ้าสีมาซักด้วยวิธีการเดียวกัน

๔. ใส่น้ำสะอาดในกะละมัง พอประมาณแล้วนำผ้าขาวล้างให้สะอาดแล้วบิดผ้าเบา ๆ และพักไว้ จากนั้นนำผ้าสีล้างน้ำด้วยวิธีการเดียวกัน ทำเช่นนี้สองครั้ง แล้วนำผ้าไปตาก

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่และเลือกเขียนอธิบายแสดงขั้นตอนการทำอาหารอย่างใดอย่างหนึ่งที่
 นักเรียนสนใจ พร้อมวาดภาพประกอบเฉพาะขั้นตอนสำคัญ ๆ ๓ ขั้นตอน

ชื่ออาหาร .....

ขั้นตอนการทำอาหาร ๑. ....

๒. ....

๓. ....

๔. ....

๕. ....

๖. ....

ขั้นตอนที่สำคัญ ๓ ขั้นตอน ดังภาพต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนอธิบายแสดงขั้นตอน (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มระดมความคิดตามหัวข้อที่กลุ่มของตนเองจับได้ จากนั้นให้นักเรียน
 เขียนอธิบายแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

หัวข้อ.....

สิ่งที่ต้องเตรียม	เขียนอธิบายแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน
๑.	.....
๒.	.....
๓.	.....
๔.	.....
๕.	.....
๖.	.....
๗.	.....
๘.	.....
๙.	.....
๑๐.	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....
	.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดลำดับเหตุการณ์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดลำดับเหตุการณ์
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดลำดับเหตุการณ์ เป็นทักษะที่ผสมผสานกันระหว่างหลายทักษะทั้งการฟัง การดู การพูด อ่าน และเขียน ซึ่งนอกจากต้องมีความสามารถในการจับใจความแล้วยังต้องมีความสามารถในการเรียบเรียงเรื่องที่จะเล่า วิธีการเล่า และบุคลิกภาพด้านการพูด อันเป็นพื้นฐานของการฝึกทักษะต่าง ๆ ทางด้านภาษาอย่างครบถ้วนทุกประเด็น

ความหมายของการพูดลำดับเหตุการณ์

การพูดลำดับเหตุการณ์ เป็นเสมือนการรายงานสิ่งที่ผู้พูดได้อ่าน เช่น นิทาน ข่าว เหตุการณ์ หรือสารคดีความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังได้ฟังอีกต่อหนึ่ง

หลักปฏิบัติในการพูดลำดับเหตุการณ์

เพื่อให้การพูดลำดับเหตุการณ์บรรลุจุดมุ่งหมายโดยได้ประโยชน์ทั้งผู้พูดและผู้ฟัง จึงมีข้อควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

การเลือกเรื่องที่จะพูด นักเรียนสามารถเลือกเรื่องที่จะพูดได้อย่างหลากหลาย เช่น

๑. เลือกเรื่องที่คุณมีความถนัด
๒. เลือกเรื่องที่ไม่เก่าและล้าสมัยจนเกินไป
๓. เลือกเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้ฟัง

การนำเสนอการพูดลำดับเหตุการณ์

การนำเสนอเรื่องจะต้องลำดับเรื่องให้ดี จุดประสงค์คือเพื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องง่าย ป้องกันการสับสน ผู้เล่าจะต้อง

๑. มีความรู้ในเรื่องนั้นดี โดยเตรียมเรื่องที่จะพูดเป็นอย่างดี
๒. เรียงลำดับเรื่องดี ต้องเรียงลำดับตามความสำคัญของเนื้อเรื่องหรือตามลำดับเหตุการณ์

ปัจจัยในการพูดให้สำเร็จ

การพูดลำดับเหตุการณ์ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นสิ่งสนับสนุนหลายประการ คือ

๑. การใช้ภาษาในการพูด

ภาษาที่ใช้ในการพูดลำดับเหตุการณ์ควรเป็นภาษาพูดที่มีลักษณะเป็นกันเอง ใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่ใช่ศัพท์สูงจนเกินไป หรือใช้คำที่เป็นภาษาต่างประเทศที่คนอื่นไม่เข้าใจ

๒. บุคลิกภาพในการพูด

บุคลิกภาพโดยรวม กิริยาท่าทาง การแต่งกาย การวางตัว ท่วงทำนองการพูด เป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล ซึ่งถ้าบุคลิกภาพในการพูดไม่ดีจะทำให้การพูดไม่น่าสนใจไปด้วย ผู้พูดจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

๓. ศิลปะในการพูด

ศิลปะในการพูด ที่ทำให้ไม่น่าเบื่อ ชวนติดตาม ฟังแล้วไม่ยากให้จับ บางคน มีพรสวรรค์ ในการเล่าเรื่องให้สนุกได้ บางคนต้องอาศัยการฝึกฝนเรียนรู้ ปรับปรุง และพัฒนาขึ้นจากทางด้านต่าง ๆ เช่น

๓.๑ ใช้กิริยาท่าทางในการช่วยสื่อความหมาย รวมทั้งการแสดงสีหน้า การใช้มือ การใช้ ส่วนประกอบต่าง ๆ ของร่างกาย ต้องไม่มากไม่น้อยเกินไป

๓.๒ ต้องมีความจริงใจต่อผู้ฟัง และซื่อตรงต่อผู้ฟัง

๓.๓ ต้องมีความมั่นใจในการพูด คือ การสร้างความมั่นใจในตนเองก่อน แล้วถึงความมั่นใจในการพูด เช่น ไม่ทำท่าลังเล ไม่แน่ใจ ประหม่า ซึ่งแก้ไขได้โดยการเตรียมพร้อม และการสะสมประสบการณ์

มารยาทในการพูด

๑. พูดแนะนำตัวเองก่อนพูด
๒. ตามองดูผู้ฟัง กวาดสายตาผู้ฟังให้ทั่วห้อง
๓. ใช้น้ำเสียงสอดคล้องกับเรื่องที่พูด
๔. ใช้ถ้อยคำสุภาพ น้ำเสียงนุ่มนวลน่าฟัง
๕. มีความมั่นใจ ใช้กิริยาท่าทางเหมาะสม

มารยาทในการฟัง

๑. ไม่พูดคุยกันขณะฟัง
๒. ตั้งใจฟัง
๓. ไม่ทำท่าล้อเลียนผู้พูด
๔. หากมีข้อสงสัยให้ยกมือก่อนพูด
๕. เมื่อผู้พูดพูดจบต้องปรบมือให้เกียรติแก่ผู้พูด

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การพูดลำดับเหตุการณ์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดลำดับเหตุการณ์
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตัวอย่างการพูดลำดับเหตุการณ์

หัวข้อ กิจวัตรประจำวัน

.....สวัสดีครับ กระผมเด็กชายอนันต์ เอนกอนันต์ เป็นตัวแทนกลุ่มออกมาพูดนำเสนอลำดับเหตุการณ์ หัวข้อที่กลุ่มของเราได้ก็คือ กิจวัตรประจำวัน ดูเหมือนจะเป็นหัวข้อที่ง่ายใช่ไหมครับ แต่ความจริงแล้วเป็นเรื่องที่ค่อนข้างนำมาพูดตามลำดับเหตุการณ์ได้ยากมากเลยทีเดียวครับ เพราะกลุ่มของเราต้องมีการระดมความคิดเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน กลั่นกรอง และวิเคราะห์เป็นอย่างดีเพื่อให้ออกมานำเสนอลำดับเหตุการณ์ให้ดีที่สุด

.....อย่างที่บอกเลยครับว่าหัวข้อกิจวัตรประจำวันเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากแม้จะเป็นเรื่องใกล้ตัวของเราทุกคน แต่ทุกคนรู้ไหมครับว่าเรื่องที่ใกล้ตัวที่สุดมักจะเป็นเรื่องที่ทุกคนมองข้ามความสำคัญไป หากกระผมจะถามทุกคนว่า เมื่อเช้านี้ทุกคนทานอะไรเป็นอาหารเช้า ทุกคนก็ยังคงใช้เวลาในการคิด หรือนางคนอาจไม่ได้ทานอาหารเช้าด้วยซ้ำ หากกระผมจะถามว่าหลังจากตื่นนอน ทุกคนทำสิ่งใดเป็นครั้งแรกก็เรื่องที่ยากที่ทุกคนจะตอบได้ในทันที เพราะเราทุกคนต่างมีกิจกรรมวัตรประจำวันที่แตกต่างกันออกไป

.....แต่ถ้ามองในภาพรวมแล้วก็คงจะเป็นการอาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย ทานอาหารมื้อเช้า เตรียมตัวออกไปทำกิจวัตรของตนเอง เช่น การไปเรียน การไปทำงาน ซึ่งต่างกันไปตามหน้าที่ของแต่ละคน หลังจากนั้นก็คงทานอาหารเที่ยง แล้วทำภารกิจของตนเองต่อ จบจากภารกิจของตนเองในช่วงบ่ายแล้ว ตอนเย็นทุกคนก็คงจะกลับบ้านเป็นปกติเช่นทุกวัน อาจจะจบที่การทำงานอาหารมื้อเย็น อาบน้ำ เข้านอน และตื่นเข้ามาเพื่อทำกิจวัตรประจำวันเหมือนเดิมในทุก ๆ วัน อยู่ที่ว่าแต่ละคนนั้นสามารถลำดับเหตุการณ์ ลำดับเรื่องราวของชีวิตตนเองได้ดีเพียงใด

.....เป็นอย่างไรบ้างครับหลังจากที่ได้ฟัง การพูดลำดับเหตุการณ์ของกลุ่มเรา เพื่อนคนใดมีข้อเสนอ ข้อโต้แย้ง หรือข้อสงสัยก็สามารถสอบถามได้เลยนะครับ หากไม่มี กระผมขอจบการนำเสนอเพียงเท่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านหนังสือตามความสนใจ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การอ่านที่มีคุณค่า (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

หนังสือมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีรายละเอียดหรือโครงสร้างแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของหนังสือ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. **หนังสือที่ให้ความรู้และข่าวสาร** เป็นหนังสือที่ควรอ่านอย่างสม่ำเสมอ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ สารคดี

๒. **หนังสือที่ให้ความบันเทิง** เป็นหนังสือที่อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ และให้ข้อคิดต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ซึ่งควรอ่านในยามว่าง หนังสือที่ให้ความบันเทิง เช่น การ์ตูน นิทาน นิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ

การพิจารณาประเมินคุณค่าของหนังสือ

หากผู้อ่านรู้หลักการประเมินจะทำให้การอ่านหนังสือนั้นมีคุณค่าและมีความหมายยิ่งขึ้น การประเมินคุณค่าของหนังสือที่ควรอ่านในชีวิตประจำวันมีตัวอย่าง ดังนี้

๑. การอ่านหนังสือพิมพ์ ควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

๑.๑ การพาดหัวข่าว

- หัวข่าวตรงกับสาระของข่าว
- ใช้ภาษากระชับ เข้าใจง่าย
- ไม่ใช่ภาษาที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือใช้ความหมายผิด

๑.๒ เนื้อหาข่าว

- เป็นจริงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ไม่ควรมีความคิดเห็นหรือเนื้อหาตามใจผู้เขียน
- เป็นข่าวที่ให้ความรู้แก่สาธารณชน ไม่ทำลายความมั่นคงของชาติ และศีลธรรมอันดี

งามของประชาชน

- ใช้ภาษาสุภาพ
- มีหลักฐานอ้างอิงที่มา สถานที่ เวลา บุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้ข่าวน่าเชื่อถือ

๑.๓ การพิจารณาคอลัมน์อื่น ๆ

นอกจากข่าวแล้วหนังสือพิมพ์ยังมีอีกหลายคอลัมน์ เช่นบทความ บันเทิงคดี ประกาศ โฆษณา ความรู้ต่าง ๆ การพิจารณาคุณค่าในแต่ละคอลัมน์ ควรพิจารณาเรื่องการใช้ภาษาการเขียน และคุณค่าที่ได้รับจากการอ่าน

การอ่านหนังสือบันเทิงคดี ควรพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

๑. แนวคิดสำคัญของผู้เขียน ซึ่งเป็นหัวใจหลักของเรื่อง
๒. การวางโครงเรื่อง การผูกเรื่องให้มีตัวละครและเหตุการณ์สัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบ และดำเนินไปอย่างมีเหตุผล
๓. ตัวละครมีพฤติกรรมสมจริง และสะท้อนภาพชีวิตและสังคมตามความเป็นจริง
๔. สำนวนภาษา ใช้ภาษาเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใช้ถ้อยคำสละสลวย สร้างภาพได้ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม

การเลือกอ่านหนังสือให้เหมาะสมกับความต้องการและวัยทำให้ได้รับคุณค่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนรายงาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านที่มีคุณค่า (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ความหมายของการเขียนรายงาน

การเขียนรายงาน เป็นการเขียนผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อย่างเป็นลำดับขั้นตอน จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือ การสัมภาษณ์ การทดลอง การศึกษานอกนอกสถานที่ อินเทอร์เน็ต เพื่อเสนอต่อครู นักเรียนในชั้นหรือที่ประชุม การเขียนรายงานช่วยให้ผู้เขียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่น

รายงานอาจเขียนตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายหรือตามความสนใจ สามารถเขียนเป็น รายบุคคล หรือรายกลุ่มก็ได้

ขั้นตอนการเขียนรายงาน

๑. ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะเขียนรายงาน
๒. เขียนโครงร่างหัวข้อย่อว่าจะกล่าวเรื่องใดบ้างในการรายงาน
๓. ทหารายละเอียดของหัวข้อย่อแล้วเขียนบันทึกไว้ด้วยสำนวนภาษาของผู้เขียนเอง
๔. เรียบเรียงรายละเอียดตามโครงร่าง ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้อง
๕. เขียนรายงาน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเขียนรายงาน

๑. หากคัดลอกข้อความตอนใดตอนหนึ่งจากหนังสือเอกสาร ควรระบุว่านำมาจากหนังสือเล่มใด หน้าใด ใครเป็นผู้เขียน
๒. การใช้ภาพ แผนภูมิ หรือแผนที่ประกอบจะช่วยให้รายละเอียดที่ชัดเจน ทั้งนี้ไม่ควรตัดภาพจากหนังสือที่ควรค้นคว้า อาจใช้วิธีการวาด ถ่ายเอกสาร หรือสแกน
๓. หากศึกษาข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ต้องระบุว่าสัมภาษณ์ใคร เมื่อไร

ส่วนประกอบของรายงาน

๑. หน้าปก : ระบุชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ชื่อครูผู้สอนรายวิชา โรงเรียน ภาคเรียนปีการศึกษา
๒. คำนำ : ควรระบุถึงวัตถุประสงค์ของการเขียน
๓. สารบัญ : ควรระบุเกี่ยวกับหัวข้อย่อว่าแต่ละหัวข้อย่ออยู่ที่หน้าใดในรายงาน
๔. เนื้อหาสาระ : ควรเรียงลำดับเนื้อหาตามหัวข้อที่ปรากฏอยู่ในสารบัญ
๕. บรรณานุกรม : ควรระบุชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สถานที่พิมพ์ และปีที่พิมพ์

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การอ่านหนังสือตามความสนใจ (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านที่มีคุณค่า (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเดิมจากการทำใบงานที่ ๖ นำปัญหาที่ตนเองพบจากนั้นหาวิธีการแก้ไขโดยการเลือกอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ แล้วเขียนรายงานให้ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียนรายงาน โดยเขียนโครงร่างเรียงเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกัน ก่อนเริ่มทำรายงาน

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการพูดรายงาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพูดรายงาน (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดรายงาน

เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้ผู้อื่นได้ทราบ ดังนั้น การพูดรายงานจะต้องนำเสนอข้อมูลให้ชัดเจน ถ้าเป็นการรายงานเพียงคนเดียวก็ต้องศึกษาข้อมูลทั้งหมด เพราะเมื่อรายงานจบและมีผู้ซักถามจะได้ตอบได้ถูกต้อง แต่ถ้าแบ่งหัวข้อกันรายงานจะต้องตกลงกันให้แน่ชัดว่า ใครจะนำเสนอเมื่อไร ซึ่งกระบวนการและเนื้อหาจะต้องสอดคล้องกัน

หลักการพูดรายงาน

๑. อ่านเอกสารที่จะต้องรายงานให้ละเอียดตลอดทั้งเรื่อง
๒. เตรียมสื่อที่จะใช้ประกอบการรายงานให้พร้อม เช่น ภาพ แผนภูมิ แผนผัง แผนที่ ฯลฯ
๓. การรายงาน ควรเริ่มด้วยการกล่าวนำ เช่น ผู้ร่วมงาน จุดประสงค์ แหล่งข้อมูล

วิธีการทำงาน

๔. ในขณะที่รายงาน ควรพูดหรืออ่านให้ชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี
๕. เมื่อจบการรายงานแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ซักถาม

วิธีการนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

๑. การใช้ภาษา

การใช้ภาษาในการนำเสนอหน้าชั้นเรียนมี ดังนี้

๑.๑ การใช้ภาษาในการพูดรายงานทางวิชาการ ควรใช้ภาษาที่เป็นทางการหรือกึ่งทางการ ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาพูด และคำไม่สุภาพ เช่น คำว่าเยอะเยอะ ให้ใช้คำว่า มากเป็นพิเศษ

๑.๒ เลือกใช้คำที่กระชับ และสื่อความหมายได้ตรง แม่นยำ ถูกต้อง โดยเฉพาะคำที่มีความหมายคล้าย ๆ กัน ต้องพิจารณาให้ดีกว่าก่อนใช้ เช่น หัวหยาญกับกล้าหาญ ส่งเสริมกับสนับสนุน

๒. การใช้น้ำเสียง การใช้น้ำเสียงที่พอเหมาะ มีดังนี้

๒.๑ ความดังของเสียงพูดพอประมาณ หรือพอเหมาะ กับกลุ่มของผู้ฟัง

๒.๒ ใช้ระดับเสียงที่เป็นธรรมชาติ ไม่พูดเสียงสูงหรือเสียงต่ำจนเกินไป

๒.๓ ไม่พูดเร็วและไม่พูดช้าจนเกินไป ใช้อัตราเร็วปกติ

๓. ลีลาท่าทางการพูด

เนื่องจากการนำเสนอรายงานทางวิชาการเป็นการพูดที่ค่อนข้างจะเป็นทางการ และลักษณะการพูดมักจะเป็นการพูดแบบอ่าน จึงมีจุดอ่อนที่นักเรียนจะต้องระวังคือ การอ่านผิดพลาด ตกหล่น จึงต้องมีการฝึกซ้อมการพูดเสียก่อนจะได้คุ้นกับข้อความ มีการเว้นวรรค เว้นจังหวะ ที่ถูกต้อง และขณะเดียวกันต้องไม่ก้มหน้าตลอดเวลา ต้องหาโอกาสที่จะสบสายตากับผู้ฟังบ้าง จึงจะถือว่ามีลีลาท่าทางการพูดที่ดี

ขณะเดียวกันก็อาจจะใช้มือ หรือส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย เช่น ลำตัว ใบหน้า ศีรษะ เพื่อช่วยสื่อความให้สอดคล้องกับเรื่องที่น่าเสนอได้ เช่น การทำท่าทางประกอบการพูด

มารยาทในการพูด

๑. กล่าวทักทายผู้ฟังอย่างสุภาพ
๒. ขณะพูดควรสบตาผู้ฟัง
๓. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ออกเสียงชัดเจน ใช้เสียงดังพอประมาณ และน้ำเสียงน่าฟัง
๔. แสดงท่าทางประกอบการพูดอย่างสุภาพและเหมาะสม
๕. เมื่อพูดจบควรกล่าวขอบคุณและกล่าวลาผู้ฟังอย่างสุภาพ

มารยาทในการฟังและการดู

๑. แสดงความสนใจ โดยฟังและดูอย่างสงบ ไม่พูดคุยกัน หรือทำกิจกรรมอื่น
๒. เมื่อต้องการถาม ควรรอโอกาสให้ผู้พูดพูดจบก่อน แล้วยกมือก่อนถาม
๓. ใช้น้ำเสียงและกิริยาที่สุภาพในการซักถาม
๔. เมื่อฟังหรือดูจบ ควรปรบมือให้ผู้พูด

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการพูดรายงาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพูดรายงาน (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การพูดรายงาน

การพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ ทัศนคติ ประสบการณ์ จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง โดยใช้วิธีการเปล่งเสียง ให้ผู้ฟังได้ยินเรื่องที่เรารู้อ เข้าใจที่เรารู้อ และจดจำในสิ่งที่เรารู้อได้

การพูดได้ กับ พูดเป็น นั้นแตกต่างกัน การพูดที่ดีจำเป็นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการพูด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพูดแต่ละครั้ง

ความสำคัญของการพูด

๑. เป็นการสื่อสารให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจกัน
๒. เป็นการสื่อสารกัน เพื่อให้การทำงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. คำพูดสามารถส่งถึงผู้รับได้รวดเร็ว และมีผู้รับสารจำนวนมาก
๔. เป็นการแสดงออกถึงจุดมุ่งหมายและความประสงค์ต่าง ๆ และสร้างความเข้าใจกันได้ดี

ข้อดีของการสื่อสารด้วยคำพูด

๑. ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้รวดเร็ว เพราะโดยมากการพูดเป็นการสื่อสารสองทาง
๒. เป็นเครื่องมือสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้ผลดีที่สุด
๓. สามารถทราบผลของการพูดได้ทันที
๔. สามารถดัดแปลงแก้ไขคำพูด หรือยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับเวลาโอกาสหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

ใบงานที่ ๙ เรื่อง เขียนแบบร่างการพูดรายงาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิชิตปัญหา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การพูดรายงาน (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปคุณค่าของการพูดรายงานเป็นแผนภาพความคิด ออกแบบให้สวยงาม
และสร้างสรรค์

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลำดับความคิด พิษิตปัญหา

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันทำได้	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. การอ่านงานเขียนลำดับขั้นตอนปฏิบัติงาน					☐
๒. เขียนอธิบายแสดงขั้นตอน					☐
๓. พุดลำดับเหตุการณ์					☐
๔. การอ่านหนังสือเพื่อทำรายงาน					☐
๕. การพุดรายงานหน้าชั้นเรียน					☐

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓

โคลงโลกนิติ

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การสังเกตคำยืมภาษาเขมร

๑. มักเป็นคำที่มักสะกดด้วย จ ญ ร ล เช่น เสด็จ เผล็จ อาจ อำนาจ บำเพ็ญ สราญ กำจร จราจร ตำบล บันดาล

๒. มักเป็นคำควบกล้ำ เช่น ไกร ชลิ่ง ปรง ปรับปรำ ประอง

๓. มักขึ้นต้นด้วยคำที่ใช้ บัง บัน บรร บำ นำหน้า เช่น บังคับ บังคม บังเกิด บังอาจ บันได บันดาล บันลือ บำเพ็ญ บำบัด บำเหน็จ

๔. มักขึ้นต้นด้วยคำว่า กำ ดำ ต่ำ จำ ชำ สำ บำ รำ เช่น

กำ = กำเดา กำแพง กำลัง กำไร กำจัด กำจร กำจร กำจร กำพรัว กำสรวล กำเนิด

ดำ = ดำเนิน ดำริ ดำรู ดำรง (ดำริ ดำไร แปลว่า ช้าง)

ต่ำ = ตำนาน ตำรวจ ตำบล ตำรา ตำลึง ตำหนัก ตำหนิ

จำ = จำนำ จำนอง จำหน่าย จำแนก

ชำ = ชำนิ ชำนาญ ชำร่วย ชำระ ชำแหละ ชำรุด

สำ = สำราญ สำรวย สำเร็จ สำเนา สำเภา

บำ = บำเรอ บำราบ บำนาญ บำเหน็จ บำรุง บำเพ็ญ

รำ = รำคาญ รำไร

๕. นิยมเป็นคำที่นิยมใช้อักษรนำ เช่น สนุก สนาน สม่คร สมาน เสด็จ สมอ ถนน เฉลียว

๖. คำเขมรส่วนมากใช้เป็นคำราชาศัพท์ เช่น เสวย บรรทม เสด็จ โปรด ขนง เขนย สรวล

๗. เป็นคำแผลง เช่น ครบ > ค่ำรบ, ขดาน > กระดาน, จำย > จำหน่วย, แจก > จำแนก,

ชาญ > ชำนาญ, เดิน > ดำเนิน, เรียบ > ระเบียบ, รำ > ระบำ, ตรี > ดำริ, ตรวจ > ตำรวจ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คำยืมภาษาเขมร
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้ค้นหาคำยืมภาษาเขมร โดยวงกลมคำที่เป็นคำยืมภาษาเขมร แล้วนำมาแต่งนิทาน โดยร้อยเรียงให้เป็นเรื่องราว

ตำรวจ	ปัญญา	กระดาศ	ตรวจ	ทุกซ์	ปัญหา
กระโดด	ชำนาญ	ห้องฟ้า	ก้วยเตี้ยว	ข้าว	กำแพง
ปิ่น	ผู้ร้าย	ตำบล	โจร	ซาลาเปา	แก้ว
ตำนาน	โทรศัพท์	ถนน	จำหน่าย	สมัคร	รำคาญ

ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใ้ความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำยืมภาษาจีน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำยืมภาษาจีน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำยืมภาษาจีนที่ใช้อยู่ทั่วไปในภาษาไทยมีทั้งคำเรียกชื่ออาหาร คำเรียกชื่อผักผลไม้ คำเรียกชื่อสิ่งของเครื่องใช้และเครื่องแต่งกาย คำเรียกญาติ คำเรียกสถานที่และสิ่งก่อสร้างคำเกี่ยวกับ ประเพณีและวัฒนธรรม และคำกริยาบางคำ

คำเรียกชื่ออาหาร เช่น ก๋วยเตี๋ยว เต้าหู้ พะโล้ เก๋าก๊วย ซาลาเปา

คำเรียกชื่อพืช ผัก ผลไม้ เช่น กุยช่าย เก๊กฮวย เป๊าะก๊วย

คำเรียกชื่อสิ่งของเครื่องใช้และเครื่องแต่งกาย เช่น เก๊าะ แข่ง ขาก๊วย เอี่ยม

คำเรียกญาติ เช่น กัง เจ๊ ตี๋ เฮีย

คำเรียกสถานที่และสิ่งก่อสร้าง เช่น เก้ง ห้าง

คำเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม เช่น กงเต๊ก เต้า เซียมซี จิ้ว

คำกริยาบางคำ เช่น จ้อ เจี้ยะ แมะ โละ ฮั่ว

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำยืมภาษาอังกฤษ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คำยืมภาษาอังกฤษ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏใช้อยู่ในภาษาไทย มีลักษณะคือคำยืมภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เป็นคำหลายพยางค์ เมื่อไทยยืมมาใช้จึงทำให้ภาษาไทยมีคำหลายพยางค์มากขึ้น ไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำ มีการปรับเสียงให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทย ใช้เสียงพยัญชนะที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย ดังนี้

คำยืมภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เป็นคำหลายพยางค์

เมื่อไทยยืมมาใช้จึงทำให้ภาษาไทยมีคำหลายพยางค์มากขึ้น เช่น แคปซูล ไวโอลิน เทคโนโลยี

คำยืมภาษาอังกฤษไม่เปลี่ยนแปลงรูปคำ

ภาษาอังกฤษมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำตามลักษณะทางไวยากรณ์ เช่น เปลี่ยนพจน์ เปลี่ยนกาล แต่เมื่อยืมเข้ามาใช้ในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนรูปคำตามภาษาเดิม

คำยืมภาษาอังกฤษมีการปรับเสียงให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทย

คำยืมภาษาอังกฤษมีการปรับเสียงให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นการปรับเสียงพยัญชนะต้น เช่นคำว่า เกม เกียร์ การปรับเสียงพยัญชนะท้าย เช่นคำว่า ฟุตบอล เทนนิส ฯลฯ

คำยืมภาษาอังกฤษใช้เสียงพยัญชนะที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย

คำยืมภาษาอังกฤษมีการเพิ่มเสียงเสียงพยัญชนะที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มเสียงพยัญชนะควบ เช่น บล (บล็อก บลู เบลม) บร (เบรก บรา บรอนซ์) ดร (ดริ๊อป ดราฟต์) ฟร (ฟรี เฟร็ช ฟรุต) ฯลฯ การเพิ่มเสียงพยัญชนะท้าย เช่น กอล์ฟ อ้อฟ ปู๊ฟ อี-เมล โบนัส

ตัวอย่างคำยืมภาษาอังกฤษ

๑. นำมาใช้โดยตรง ไม่ได้กำหนดคำไทยขึ้นใช้แทน (ทับศัพท์) เมื่อเขียนเป็นภาษาไทยจะไม่ใส่รูปวรรณยุกต์ แต่เมื่อออกเสียงให้ออกเสียงวรรณยุกต์เป็นสำเนียงเดิม และออกเสียงตัวสะกดตามมาตราตัวสะกดของไทย

คำภาษาอังกฤษ	คำทับศัพท์	คำอ่าน
Condominium	คอนโดมิเนียม	คอน-โด-มิ-เนียม
Supermarket	ซูเปอร์มาร์เก็ต	ซู-เป้อ-มา-เก็ต
Computer	คอมพิวเตอร์	คอม-พิว-เต้อ
Technology	เทคโนโลยี	เท็ก-โน-โล-ยี
Website	เว็บไซต์	เว็บ-ไซ้
Internet	อินเทอร์เน็ต	อิน-เทอ-เน็ต

๒. กำหนดคำไทยใช้แทน (ศัพท์บัญญัติ) คำที่มาจากภาษาอังกฤษบางคำ จะมีการกำหนดคำไทยขึ้นมาใช้แทน โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

คำภาษาอังกฤษ	คำทับศัพท์	ศัพท์บัญญัติ
Taxi	แท็กซี่	รถยนต์รับจ้างสาธารณะ
Passport	พาสปอร์ต	หนังสือเดินทาง
Furniture	เฟอร์นิเจอร์	เครื่องเรือน เครื่องประดับ
Fashion	แฟชั่น	สมัยนิยม
Office	ออฟฟิศ	สำนักงาน ที่ทำการ
Galaxy	กาแล็กซี	ดาราจักร

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การกรอกแบบรายการ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การกรอกแบบรายการ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การกรอกแบบรายการ

หมายถึง การเขียนกรอกรายละเอียดต่าง ๆ ลงในเอกสารแบบรายการ เพื่อให้เอกสารนั้นสมบูรณ์ถูกต้อง ตรงตามจุดประสงค์ ของผู้จัดทำแบบรายการ

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน บางกรณีจำเป็นต้องสื่อสารกับผู้อื่นกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน โดยการกรอกแบบรายการหรือที่เรียกทั่วไปว่า การกรอกแบบฟอร์ม เพื่อขอให้ดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การฝากเงิน การถอนเงินการสมัครเรียนต่อ การสมัครงาน เป็นต้น

แบบรายการที่พบในชีวิตประจำวัน แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. แบบรายการที่ใช้ในการติดต่อกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ใบสมัครงาน ใบฝากเงิน-ถอนเงิน
๒. แบบรายการที่ผู้อื่นขอความร่วมมือให้กรอก เช่น แบบสอบถามความนิยมของผู้บริโภค
๓. แบบรายการที่ใช้ภายในองค์กร เช่น ใบสมัครสมาชิกห้องสมุด แบบขออนุญาตออกนอกพื้นที่
๔. แบบรายการสัญญา สัญญาเป็นเอกสารที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย เช่น สัญญาให้เช่าอาคารสถานที่ สัญญาซื้อขาย

การกรอกแบบรายการมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านสำรวจเพื่อทราบว่าแบบรายการนั้นมีข้อมูลใดที่ต้องการกรอกบ้าง
๒. เขียนข้อมูลที่ละรายการจนครบ
๓. สอบถามเจ้าหน้าที่ หากไม่เข้าใจการกรอกบางรายการ
๔. อ่านทบทวนอีกครั้งว่ากรอกแบบรายการถูกต้องครบถ้วนหรือไม่
๕. เมื่อกรอกข้อมูลสำคัญผิดพลาด เช่น จำนวนเงิน อาจขีดฆ่าและเซ็นชื่อกำกับ
๖. ควรเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ให้ข้อมูลและภาษาที่ถูกต้อง รวมทั้งไม่ทำให้แบบรายการเสียหาย เช่น ยับ ฉีกขาด มีรอยขีดฆ่า

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การกรอกแบบรายการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การกรอกแบบรายการ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนกรอกข้อความลงในแบบฟอร์มให้ถูกต้อง

<p>แบบคำร้องขอเข้าศึกษาต่อเป็นกรณีพิเศษ (โควตา ๒) วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ๒ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔ สมัครในระดับ ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วัน.....เดือน..... พ.ศ. ....</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> รูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว </div>
<p>๑. ชื่อสถานศึกษา..... ตำบล..... อำเภอ ..... จังหวัด .....</p> <p>๒. ชื่อผู้สมัคร (นาย / นางสาว) ..... นามสกุล .....</p> <p>๓. วัน / เดือน / ปีเกิด ..... อายุ ..... ปี ..... เดือน ..... น้ำหนัก ..... ส่วนสูง .....</p> <p>๔. เชื้อชาติ ..... สัญชาติ ..... ศาสนา .....</p> <p>๕. ที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้ทางไปรษณีย์ บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... ซอย ..... ถนน ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ .....</p> <p>E-mail .....</p> <p>๖. ชื่อบิดา ..... นามสกุล ..... อายุ ..... ปี อาชีพ ..... เชื้อชาติ ..... สัญชาติ ..... ศาสนา ..... ชื่อมารดา ..... นามสกุล ..... อายุ ..... ปี อาชีพ ..... เชื้อชาติ ..... สัญชาติ ..... ศาสนา .....</p> <p>๗. ที่อยู่ปัจจุบันของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่สามารถติดต่อได้ทางไปรษณีย์ บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... ซอย ..... ถนน ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรศัพท์ (มือถือ) .....</p> <p>๘. ขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ☐ ม.๓ ☐ ม.๖ มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ๕ ภาคเรียน .....</p> <p>๙. มีความประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับ ☐ ปวช. ☐ ปวส. (ม.๖)</p> <p>๑๐. ข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถพิเศษ ดังนี้ ๑๐.๑ ..... ๑๐.๒ .....</p>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> <p>**** ปวส. เสียค่าสมัคร ๑๐๐ บาท **** ใบเสร็จเล่มที่ ..... เลขที่ .....</p> <p>วันที่ชำระเงิน .....</p> <p>.....ลงชื่อกรรมการรับเงิน</p> </div>	<p>ลงชื่อ ..... นักศึกษา (.....)</p> <p>ลงชื่อ ..... ผู้รับรอง (.....)</p> <p>ตำแหน่ง ..... (ผู้บริหารสถานศึกษา/ประทีบตราสถานศึกษา)</p>
<p>(กรุณาแนบเอกสารให้ครบถ้วน/รับรองสำเนาเอกสารให้ถูกต้อง)</p>	

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำศัพท์และการอ่านจับใจความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์โคลงโลกนิติ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในบทเรียน

ผู้อ่านต้องใช้บริบทในการเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ จึงจะช่วยให้อ่านเรื่องได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และช่วยทำให้เข้าใจความหมายของบทหรือกรอนที่อ่านได้ และเกิดความซาบซึ้งประทับใจยิ่งขึ้น

การอธิบายความหมายของคำศัพท์ สามารถค้นหาความหมายของคำได้จาก ดังนี้

๑. เปิดพจนานุกรม เพราะในพจนานุกรมจะมีความหมายของคำศัพท์
๒. เปิดคู่มืออ่านศัพท์ท้ายหนังสือเรียน
๓. สังเกตบริบทของคำ ประโยค และข้อความจากเรื่องที่อ่าน

คำศัพท์ หมายถึง คำยากที่ต้องแปลความหมาย และทำความเข้าใจให้ถูกต้อง ในการเรียนเรื่อง โคลงโลกนิติ จำเป็นที่ ต้องแปลความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏ เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และเข้าใจได้ง่าย

ที่มาของโคลงโลกนิติ เชื่อกันว่ามีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยนักปราชญ์ในสมัยนั้นคัดเลือก หาดาศาสุภาษิตที่เป็นภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่ปรากฏในคัมภีร์ต่าง ๆ ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บูรณปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) และมีดำริให้จารึกวิชาการสาขาต่าง ๆ ไว้บนแผ่นศิลาที่ประดับไว้ตามเสาหรือกำแพงพระวิหาร ในการนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอกรมขุนเดชอดิศร (ต่อมาได้ดำรงพระยศเป็น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร) ทรงชำระโคลงโลกนิติของเก่าให้ประณีตไพเราะยิ่งขึ้น เพื่อจารึกไว้ในคราวเดียวกัน

โคลงโลกนิติ โคลงโลกนิติ (อ่านว่า โคลง - โลก - กะ - นิด) คำว่า “กะ” ออกเสียง อะ กิ่งเสียง เป็นวรรณคดีอีกเรื่องที่คนไทยรู้จักกันดี มีที่มาจากสุภาษิตโบราณ ต่อมาได้นำมาแต่งเป็นบทประพันธ์ เพื่อให้เป็นคติสอนใจแก่คนทั่วไป

จุดประสงค์ในการแต่ง โคลงโลกนิติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อแนะแนวทางการปฏิบัติตนในสังคม สอนให้คนในสังคมเป็นคนดี มีข้อคิดคติเตือนใจในการดำเนินชีวิต

ลักษณะเนื้อหาของโคลงโลกนิติ เป็นวรรณคดีคำสอนเตือนสติแก่ผู้อ่าน เนื้อหาสาระสำคัญ กล่าวถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตของมนุษย์ รวมทั้งความเป็นไปของโลก ถือเป็นเรื่องปกติธรรมดา คุณค่าของความรู้วิธีการแสวงหาความรู้ เช่น การเลือกคบคน การวางตัวในสังคม เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้เท่าทันต่อโลก และเข้าใจในความเป็นไปของชีวิต พร้อมเป็นแม่แบบเพื่อให้ผู้อ่านได้ดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องดีงามสืบไป โคลงโลกนิติมีความไพเราะด้านรูปแบบและเนื้อหาปรัชญาสาระ และคุณค่าทางวรรณคดี

คำศัพท์จากโคลงโลกนิติ

คำศัพท์	ความหมาย
๑. นาคี	งูใหญ่มีหงอน เป็นสัตว์ในนิยาย หรือ นาค (พญานาค)
๒. สุริโย	พระอาทิตย์
๓. เตโช	อำนาจ
๔. โยโส	เย่อหยิ่ง เพราะถือตัวว่าตนเหนือกว่า มาจากคำว่า โยโส เช่น หยิ่งโยโส, โยโสโอหัง
๕. ฤทธิ	อำนาจ บ้างก็ใช้คำว่า ฤทธิ
๖. แมลงป่อง	แมงป่อง
๗. กฤษณา	ส่วนของเนื้อไม้ซึ่งมีสีดำ กลิ่นหอม ใช้ทำยาได้
๘. ระรวย	ส่งกลิ่นหอมน้อย ๆ
๙. เสนหา	(สะ-เน-หา) ความรัก
๑๐. ละครลึง	หมิ่นคล้ายกลิ่นของเค็มปนกับของเน่า
๑๑. งาสาร	งาช้าง
๑๒. สงวน	(สะ-หงวน) ถนอมรักษา

การอ่านจับใจความสำคัญ ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านในใจทุกย่อหน้าอย่างละเอียด
๒. ศึกษาความหมายของคำ กลุ่มคำ สำนวนที่ไม่เข้าใจ
๓. ตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม ฯลฯ
๔. สังเกตประโยคที่แสดงให้เห็นใจความสำคัญ ซึ่งมักมีประโยคอื่น ๆ อธิบายขยายความหรือให้รายละเอียดเพิ่มเติม
๕. จัดทำแผนภาพความคิดของเรื่องที่อ่าน แล้วประมวลเป็นใจความสำคัญ

ใบงานที่ ๕ เรื่อง หาคำในโคลงโลกนิติ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การวิเคราะห์โคลงโลกนิติ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านความหมายของคำศัพท์จากโคลงโลกนิติ จากนั้นค้นหาคำศัพท์จากตาราง
 ปริศนาอักษรไขว้ แล้วนำคำศัพท์ที่ได้มาเขียนความหมายให้ถูกต้อง

ป	พ	ห	ก	ย	น	บ	นี้	ก	ป	ร	า	ช	ญ์	ง
ล	ฟ	ไ	ฤ	ท	ธี	พ	ร	บ	พ	ต	ไ	ค	ย	ว
า	ห้	ด	ษ	ภ	ถ	ร	น	บ่	อ	น	ป่	ป	ล	ฤ
ร้	อ	อ	ณ	อ	ท	ร	เ	หี้	ย	น	ก	ผ	พ	ม้
า	น	ล	า	ฝ	ม	ณ	ช	ต	แ	ก	ลิ	อ	ช	ว
ย	ร	ะ	ร	ว	ย	ก	น	ย	ม	ป	จิ	บ้	า	ย
พ้	อ	ร	ข	ทุ	พ	น	ฤ	ถ	ล	ร	ต	อุ	ด	ม
ง	า	ส	า	ร	เ	ด	โ	ช	ง	ะ	น	ท	บ	ล
ไ	ค	า	น	ช	ส	ม	ท	ร	ป่	ส	ส้	ก	ล	ง
ด	ล	น	ก	น	น	ร	ษ	ด	อ	ง	ม	พ	เ	ว
น	ะ	ย	ล้	ม	ห	ณ้	ย	พ	ง	ค้	ง	ว	ย	ม
ค	ค	บ	น	ย	า	ง	ง	โ	ท	ว	ส	ด้	บ	ฝ
เ	ล้	ต	ข	ช	สุ	ริ	โ	ย	ฝ	ท้	น	ส	ร	ห
ส	ง	จ	ส	า	รุ	ช	น	โ	ม	ง	อ	ว	น	ง
พ	ถ	เ	ฉ	ก	พ	ร	น	ส	ส	ม	า	ค	ม	ล้

๑. .... ความหมาย	๖. .... ความหมาย .....
๒. .... ความหมาย	๗. .... ความหมาย .....
๓. .... ความหมาย	๘. .... ความหมาย .....
๔. .... ความหมาย	๙. .... ความหมาย .....
๕. .... ความหมาย	๑๐. .... ความหมาย .....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การสรุปเรื่องจากโคลงโลกนิติ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสรุปเรื่องจากโคลงโลกนิติ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การถอดความจากคำประพันธ์ต้องอาศัยความสามารถในการอ่านและการเขียน เรียบเรียง ถ้อยคำให้สละสลวย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดใจความในบทประพันธ์เป็นภาษาร้อยแก้วได้ครบถ้วน ถูกต้อง

การถอดความจากคำประพันธ์

การถอดความจากคำประพันธ์ คือ การอธิบายความหมายของคำและเค้าโครงเดิมของบทร้อยกรอง การถอดความมีประโยชน์คือ ทำให้เข้าใจบทร้อยกรองบทนั้นได้ง่ายยิ่งขึ้น

หลักการถอดคำประพันธ์

๑. ศึกษาเนื้อหาโดยรวมของเรื่อง เพื่อพิจารณาว่าเรื่องที่อ่านนั้นกล่าวถึงอะไร
๒. ถอดความที่ละบรรทัด/หรือวรรค โดยคำนึงถึงเรื่องราวก่อนหน้านั้น ลำดับเนื้อความตามบทประพันธ์เดิม ไม่สลับความ
๓. ไม่เพิ่มความใหม่ให้เกินจากคำประพันธ์ และไม่ให้ความเดิมหายไป
๔. ถ้าบทประพันธ์ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๑, บุรุษที่ ๒ และบุรุษที่ ๓
๕. เมื่อถอดความเสร็จแล้ว อ่านตรวจทาน แก้ไข ปรับปรุง สำนวนภาษาให้สละสลวย

การเขียนสรุปเรื่อง

การเขียนสรุปเรื่อง หรือสรุปความ เป็นการสรุปแนวคิดหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง จากการฟังหรือการอ่าน แล้วถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงต้องเก็บสำคัญของเรื่อง แล้วนำมาเขียนใหม่ เพื่อให้ง่ายในการเข้าใจ

หลักการอ่านสรุปเรื่อง

๑. อ่านหรือฟังเรื่องราวให้เข้าใจทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับ “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร”
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออก
๓. จัดเรียงประเด็นความคิด และลำดับเรื่องราว ด้วยภาษาของตนเอง
๔. อ่านบททวนและขีดเกลากาษาให้สละสลวย

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การสรุปเรื่องจากโคลงโลกนิติ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสรุปเรื่องจากโคลงโลกนิติ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปโคลงโลกนิติตามประเด็นที่กำหนดให้

๑. ผู้ประพันธ์เรื่อง โคลงโลกนิติ คือ .....
๒. ที่มาของเรื่อง คือ .....
๓. วัตถุประสงค์ในการแต่ง คือ .....
๔. ลักษณะคำประพันธ์ คือ .....

๕. ถอดความบทร้อยกรองเรื่อง โคลงโลกนิติ จากบทที่กำหนดให้

๕.๑	เว้นวิจารณ์ว่างเว้น	สดับฟัง
	เว้นที่ถามอันยัง	ไปรู้
	เว้นเล่าลือขิตสัง-	เกตว่าง เว้นนา
	เว้นตั้งกล่าวว่ามี	ปราชัญได้ฤมี

.....

.....

.....

.....

๕.๒	ความรู้ด้อยิ่งล้ำ	สินทรัพย์
	คิดค่าควรเมื่อนับ	ยิ่งไซ้ไร
	เพราะเหตุจักอยู่กับ	กายอาด- มานา
	โจรจักเบียนบ่ได้	เร่งรู้เรียนเอา

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การสรุปข้อคิดจากโคลงโลกนิติ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนสรุปเรื่อง

การเขียนสรุปเรื่อง หรือสรุปความ เป็นการสรุปแนวคิดหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง จากการฟังหรือการอ่าน แล้วถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงต้องเก็บสำคัญของเรื่อง แล้วนำมาเขียนใหม่ เพื่อให้ง่ายในการเข้าใจ

หลักการอ่านสรุปเรื่อง

๑. อ่านหรือฟังเรื่องราวให้เข้าใจทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับ “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร”
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออก
๓. จัดเรียงประเด็นความคิด และลำดับเรื่องราว ด้วยภาษาของตนเอง
๔. อ่านทบทวนและขัดเกลาภาษาให้สละสลวย

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านนั้น ๆ ว่าเป็นประโยชน์อะไรบ้าง แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การสรุปข้อคิดจากโคลงโลกนิติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การสรุปข้อคิดจากโคลงโลกนิติ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปข้อคิดจากโคลงโลกนิติที่กำหนดให้ พร้อมทั้งบอกการนำข้อคิดไปใช้

๑.   เสียดินสงวนศกดีไว้   วงศ์หงส์
               เสียดักดีสู้ประสงค์   สิ่งรู้
               เสียดูเร้งดำรง   ความสัตย์ ไฉน
               เสียดัตย์อย่าเสียดู   ชีพม้วยมรณา

ข้อคิดจากโคลงโลกนิติ.....

.....

นำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร.....

.....

๒.   ความรู้ดูยิ่งล้ำ   สิ้นทรัพย์
               คิดค่าควรเมื่อนับ   ยิ่งไซ้
               เพราะเหตุจกอยู่กับ   กายอาด- มาณา
               โจรจักเบียนบ่ได้   เร้งรู้เรียนเอา

ข้อคิดจากโคลงโลกนิติ.....

.....

นำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร.....

.....

๓.   เว้นวิจารณ์ว่างเว้น   สดับฟัง
               เว้นที่ถามอันยัง   ไปรู้
               เว้นเล่าลือขิตสัง-   เกตว่าง เว้นนา
               เว้นตั้งกล่าวว่ามี   ปราชญ์ได้ ฤมี

ข้อคิดจากโคลงโลกนิติ.....

.....

นำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร.....

.....

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การท่องจำหรือท่องบทอาขยาน เป็นการอ่านออกเสียงที่อาศัยความจำโดยไม่ดูบทอ่านต้องใช้ความสามารถในการจำบทท่องจำ อ่านให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และทำนองเสนาะของบทหรือกรอนั้น ๆ สอดคล้องกับอารมณ์ในบทอ่าน โดยอ่านให้ไพเราะถูกต้องคล่องแคล่วเกิดภาพพจน์ได้รส ได้อารมณ์

การท่องบทอาขยาน

บทอาขยาน คือ บทท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ บทหรือกรอนที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้ท่องจำได้เห็นความงามของบทหรือกรอนทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์ สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการแต่งบทหรือกรอน หรือนำไปใช้เป็นข้อมูล ในการอ้างอิงในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี

หลักการท่องบทอาขยาน

การท่องบทอาขยานส่วนใหญ่เป็นการท่องออกเสียง คือ ผู้ท่องเปล่งเสียงออกมาดัง ๆ ในขณะที่ใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษร ยึดหลักการออกเสียงเหมือนหลักการอ่านทั่วไป เพื่อให้การออกเสียงมีประสิทธิภาพควรฝึกฝน ดังนี้

๑. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ ไม่ตะโกน ควรบังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง - ต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน
๒. ท่อง ด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ มีกระแสเสียงเดียว ไม่แตกพร่า เปล่งเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ
๓. ท่อง ออกเสียงให้ถูกอักขรวิธีหรือความนิยม และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานก่อน
๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การท่องจำบทอาขยาน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนท่องจำบทอาขยานบทหลักโคลงโลกนิติโดยแบ่งวรรคตอนในการอ่าน และท่องจำให้ถูกต้องตามหลักการท่องจำบทอาขยาน

๑.	เสียดินสงวนศักดิ์ไว้ เสียดักดิ์สู้ประสงค์ เสียดูเร้งดำรง เสียดัตย์อย่าเสียดู	วงศ์หงส์ สิ่งรู้ ความสัตย์ ไฉน ชีพม้วยมรณา
๒.	ความรู้ดูยิ่งล้ำ คิดค่าควรเมื่อนับ เพราะเหตุจกอยู่กับ โจรจกเบียนบ่ได้	สินทรัพย์ ยิ่งไซ้ กายอาด- มานา เร้งรู้เรียนเอา
๓.	เว้นวิจารณ์ว่างเว้น เว้นที่ถามอันยัง เว้นเล่าลิขิตสัง- เว้นตั้งกล่าวว่ามี	สดับฟัง ไปรู้ เกตว่าง เว้นนา ปราชญ์ได้ ฤมี

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนแสดงความรู้สึก

เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ให้ผู้อื่นได้รับรู้โดย การเขียน ซึ่งสะท้อนจากความรู้สึกที่ได้พบเห็นภาพ เหตุการณ์ สถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ แทนการพูดให้ผู้อื่นฟัง

การเขียนแสดงความคิดเห็น

เป็นการเขียนขยายความจากเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นประกอบเรื่องนั้นอย่างมีเหตุผล

ดังนั้น การเขียนแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า ถูกต้องหรือไม่ แล้วเขียนให้กระจ่างชัด โดยใช้เหตุผลประกอบหรือ มีหลักฐานอ้างอิง

หลักการเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๑. ศึกษาเรื่องที่สนใจจะเขียนให้เข้าใจ ชัดเจน แจ่มแจ้ง
๒. กล่าวถึงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงก่อน แล้วจึงกล่าวความรู้สึกหรือความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลหรือหลักฐานประกอบ
๓. ควรเขียนในเชิงสร้างสรรค์ และมีข้อเสนอแนะ
๔. มีมารยาทในการเขียน เขียนด้วยภาษาที่สุภาพ ไม่ใช่ถ้อยคำรุนแรง
๕. ควรเขียนแบบร่างก่อน ตรวจสอบปรับปรุงสำนวนภาษา รวมทั้งเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๑)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองโคลงโลกนิติ แล้วเลือกมา ๑ บท จากนั้นให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากบทที่ตนเองเลือก พร้อมทั้งบอกว่าจะนำข้อคิดจากบทนั้นไปแก้ปัญหาในชีวิตตนเองอย่างไร

๑. ข้อคิดที่ได้

๒. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

๓. จะนำข้อคิดที่ได้ไปแก้ปัญหาที่พบเจอในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนปัญหาที่ตนเองกำลังเจอ จากนั้นเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งบอกว่าจะนำข้อคิดจากโคลงโลกนิติไปใช้แก้ปัญหาอย่างไร

๑. ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

.....

๒. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. จะนำข้อคิดที่ได้ไปแก้ปัญหาที่พบเจอในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๓)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น (๓)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับกลุ่มและส่งตัวแทนกลุ่มไปจับฉลาก เมื่อได้ปัญหามาแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดว่า จากปัญหาที่พบนักเรียนจะนำข้อคิดจากโคลงโลกนิติบทใดไปใช้ในการแก้ปัญหา และจะแก้ปัญหานั้นด้วยวิธีการใด

๑. ปัญหาที่ได้

.....

.....

.....

.....

๒. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. จะนำข้อคิดที่ได้ไปแก้ปัญหาก็พบเจอในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง โคลงโลกนิติ

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. จำแนกคำภาษาต่างประเทศ					☐
๒. กรอกแบบรายการประเภทต่าง ๆ					☐
๓. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน					☐
๔. ท่องจำบทอาขยาน					☐
๕. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน					☐

๒. สิ่งที่ได้ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ได้ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ได้ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ชวนอ่านชวนคิดพินิจเรื่องราว
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง อ่านเรื่อง “ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี” และตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ให้นักเรียนระบุงองค์ประกอบของเรื่องทีอ่าน ดังนี้

๑.๑ ตัวละคร _____

๑.๒ เหตุการณ์สำคัญ _____

๑.๓ สถานที่ _____

๑.๔ จุดมุ่งหมายของเรื่อง _____

๒. จงเขียนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการอ่านเรื่อง “ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี”

---

๓. “กรุงศรีอยุธยา” ในอดีตกับ “จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ในปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร

อดีต	ปัจจุบัน
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

๔. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการอ่านและจะนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างไร

๔.๑ ข้อคิดที่ได้ _____
_____
_____

๔.๒ การนำไปปรับใช้ _____
_____
_____

๕. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่า “สามัคคีคือพลังช่วยสร้างชาติ”

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักเพลงชาติไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านสรุปเรื่องและวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนสรุปเรื่อง

เป็นการสรุปแนวคิดหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง จากการฟังหรือการอ่าน แล้วถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงต้องเก็บใจความสำคัญของเรื่องแล้วนำมาเขียนใหม่เพื่อให้ง่ายในการเข้าใจ

เทคนิคการสรุปความ มีดังนี้

๑. อ่านหรือฟังเรื่องราวให้เข้าใจทั้งหมดอย่างน้อย ๒ เที่ยว ให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับ “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ผลเป็นอย่างไร”
๒. พิจารณาประเภทของสาร/ประเภทของงานเขียน
๓. พิจารณาวัตถุประสงค์ของเรื่อง/งานเขียน เพื่อสร้างกรอบประเด็นเนื้อหา
๔. ค้นหาประเด็นเรื่องจากชื่อเรื่อง หรือจากย่อหน้า
๕. ค้นหาหัวข้อย่อยจากแต่ละย่อหน้า
๖. ค้นหาใจความสำคัญตามหัวข้อย่อยให้ถูกต้องและครบถ้วน หากใจความสำคัญยังไม่ชัดเจน อาจจำเป็นต้องสรุปประเด็นจากเนื้อเรื่องย่อย
๗. จัดเรียงประเด็นความคิด และลำดับเรื่องราว ด้วยภาษาของตนเอง
๘. เรียบเรียงเขียนด้วยเป็นภาษาเขียน ใช้คำที่สั้น เข้าใจง่าย และได้ใจความไม่ควรใช้คำย่อ
๙. อ่านทบทวนและขีดเกลากาษาให้สละสลวย

ตัวอย่างที่ ๑ หลังฤดูเก็บเกี่ยว เกษตรกรมักปลูกพืชอายุสั้นและทนแล้ง พืชที่เหมาะสม ได้แก่ ถั่วเขียว ถ้าปลูกถั่วเขียวโดยวิธีหว่านจะมีปัญหามาก เพราะมีหญ้าขึ้นแข่งกับต้นถั่วเขียว จึงยากต่อการกำจัดต้นหญ้า ทำให้ได้ผลผลิตต่ำ

วิธีการสรุปความ

ใคร - เกษตรกร	ทำอะไร - ปลูกถั่วเขียว
เมื่อไร - หลังฤดูเก็บเกี่ยว	อย่างไร - ใช้วิธีหว่าน
ผลเป็นอย่างไร - หญ้าขึ้นแข่ง ได้ผลผลิตต่ำ	

สรุปความได้ว่า เกษตรกรปลูกถั่วเขียว หลังฤดูเก็บเกี่ยวถ้าใช้วิธีหว่านทำให้หญ้าขึ้นแข่งได้ผลผลิตต่ำ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์คุณค่าเพลงชาติไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านสรุปเรื่องและวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เขียนสรุปใจความสำคัญของเพลงชาติไทย

---

๒. เพลงชาติไทยมีคุณค่าด้านเนื้อหา ข้อคิด และวรรณศิลป์อย่างไร

---

๓. จงระบุข้อคิดจากเพลงชาติไทยและแนวทางการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การแต่งคำขวัญ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนคำขวัญ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำขวัญ

คำขวัญ คือ ถ้อยคำที่ดีเป็นสิริมงคล บำรุงจิตใจ ให้ข้อคิดในการปฏิบัติ และส่งเสริมกิจการไปในทางที่ดี คำขวัญทั่วไป เป็นคำขวัญที่หน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรต่าง ๆ คิดขึ้นใช้เพื่อเป็นคติเตือนใจให้ข้อคิด เชิญชวนให้ปฏิบัติหรือละเว้น มักเป็นข้อความกะทัดรัด มีสัมผัสคล้องจอง ทำให้จดจำได้ง่าย

ลักษณะของคำขวัญที่ดี

๑. มีเจตนาที่ดี ต่อผู้ฟัง ผู้ปฏิบัติหรือผลประโยชน์ของส่วนรวม เช่น คำขวัญเชิญชวนงดสูบบุหรี่ คำขวัญเชิญชวนให้ประหยัดน้ำ
๒. มีเป้าหมายชัดเจนเพียงเป้าหมายเดียว เช่น เพื่อให้เคารพกฎจราจร หรือเพื่อให้ช่วยรักษาความสะอาดของถนน
๓. มีเนื้อหาครอบคลุมเป้าหมาย
๔. ไพเราะ สัมผัสคล้องจอง มีพลังโน้มน้าวใจผู้ฟังให้จำและปฏิบัติตาม

การเขียนคำขวัญ มีเขียน ๓ แบบ

- ๑) การเขียนแบบคำคล้องจอง คือ การเขียนที่ใช้สระเดียวกัน หรือคำสัมผัสเดียวกัน
- ๒) การเขียนคำขวัญแบบร้อยกรอง คือ การเขียนคำตามแบบบังคับของคำประพันธ์ชนิดนั้น ๆ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน
- ๓) การเขียนคำขวัญแบบร้อยแก้ว คือการเขียนที่เรียบเรียงขึ้นอย่างไพเราะ โดยเคร่งครัดข้อบังคับในเรื่องการสัมผัส คำเอก คำโท เป็นต้น

แนวทางการเขียนคำขวัญ

๑. ใช้ถ้อยคำสั้น กะทัดรัด มีความหมายลึกซึ้ง ใช้คำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน ๑๖ คำ แบ่งเป็นวรรคได้ตั้งแต่ ๑-๔ วรรค

๒. เขียนให้ตรงจุดมุ่งหมาย มีการแสดงความคิดของเราในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน หรือที่เรียกว่ามีใจความสำคัญเพียงอย่างเดียวว่าจะให้ผู้ฟังคิดหรือปฏิบัติเรื่องอะไร

๓. มีการจัดแบ่งจังหวะของคำที่สม่ำเสมอ ทำให้สามารถจดจำได้ง่าย

๔. มีการเล่นคำ การเล่นเสียงสัมผัส และการใช้คำซ้ำ มีพลังโน้มน้าวใจ

๕. เป็นคำตักเตือนหรือแนะนำให้ปฏิบัติในทางที่ดี

๖. ต้องรู้ว่ากลุ่มผู้ใช้คำขวัญเป็นคนกลุ่มใด หากเป็นคำขวัญสำหรับเด็กต้องเขียนให้ง่ายกว่าคำขวัญผู้ใหญ่

๗. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน

ตัวอย่างคำขวัญ

- สุรยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม
- ปลอดภัยเพื่อชีวิต ทุกขณะจิตอย่าประมาท
- เลิกสูบ เลิกเสพในวันนี้ เพื่อชีวิตที่ดีในวันหน้า
- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม
- มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข
- รักษาเวลา รักษาหน้าที่ ชีวิตจะดี ถ้าคุณมีวินัย
- ประเทศไทยจะรุ่งเรือง ถ้าพลเมืองไม่พึ่งยาเสพติด
- หนังสือคือมิตร สื่อความคิดให้ก้าวไกล
- อดทน ขยัน ประหยัด คือ คุณสมบัติของเด็กไทย
- ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
- เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแต่งคำขวัญ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนคำขวัญ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งคำขวัญตามหัวข้อที่นักเรียนจับสลากได้ จำนวน ๒ บท

พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

.....

.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำขวัญของฉัน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนคำขวัญ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งคำขวัญวันเด็กจำนวน ๔ วรรค ไม่เกิน ๑๖ คำ พร้อมทั้ง
 วาดภาพประกอบและระบายสีให้สวยงาม

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง สำนวนไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การใช้สำนวนไทย (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สำนวน มีหลายความหมาย ความหมายหนึ่งหมายถึง ถ้อยคำที่มีความหมายไม่ตรงตัว ต้องตีความจึงจะเข้าใจได้ สำนวน ครอบคลุมทั้งคำพังเพยและสุภาษิตหรือภาษิต รวมทั้งคำเปรียบต่าง ๆ ด้วย เช่น “ซีซ้างจับตักแตน” เป็นสำนวน หมายความว่า ลงทุนมาก แต่ผลที่ได้นั้นมีเพียงเล็กน้อย. “ฆ่าควายเสียตายพริก” เป็นสำนวน หมายความว่า ทำงานใหญ่โตแต่กลัวหมดเปลือง ไม่ยอมใช้จ่ายมากจึงทำให้งานเสีย

สำนวน	ความหมาย
ยกเมฆ	กุเรื่องขึ้น คาดเอา เดาเอาเองโดยไม่มีหลักฐาน
ตาขาว	ซีซ้าง กล้วย ไม้กล้วย
โกได้พลอย	ได้สิ่งที่มีค่าแต่ไม่รู้คุณค่าของสิ่งนั้น
กระต่ายตื่นตูม	อาการตื่นตกใจง่าย โดยไม่ทันพิจารณาให้รอบคอบ
คางคกขึ้นวอ	คนที่มีฐานะต่ำต้อยพอได้ดิบได้ดีก็มักแสดงกริยาอวดดีลืมตัว
ดินพอกหางหมู	งานหรือหนี้สินเป็นต้นที่คั่งค้างพอกพูนขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้ต้องลำบากหรือยุ่งยากเดือดร้อน
ซีซ้างจับตักแตน	ลงทุนมากแต่ไม่ผลน้อย
น้ำขึ้นให้รีบตัก	มีโอกาสก็ควรรีบทำ
สี่ซอให้ควายฟัง	สั่งสอนแนะนำคนที่ไม่สนใจมักไม่ได้ผล
เห็นช้างซีซีตามช้าง	ทำเลียนแบบผคนใหญ่คนโต หรือคนมั่งมี ทั้ง ๆ ที่ตนไม่มีกำลัง
กบในกะลาครอบ	ผู้มีความรู้และประสบการณ์น้อยแต่สำคัญตนว่ามีความรู้มาก
มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ	ไม่ช่วยทำแล้วยังขัดขวางการทำงานของผู้อื่น
ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด	มีความรู้มากแต่เมื่อก็ไม่มีปัญญาแก้ไขให้รอดพ้นได้
ช้างตายทั้งตัว เอาใบบัวมาปิด	ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนรู้จักกันทั่วแล้วจะปิดอย่างไรก็ไม่มิด

ใบงานที่ ๕ เรื่อง สำนวนไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การใช้สำนวนไทย (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกสำนวน ๓ สำนวนที่นักเรียนสนใจแล้วเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนดให้

สำนวนที่ ๑ .....

ความหมาย .....

เหตุผลที่สนใจ .....

ตัวอย่างการใช้สำนวน .....

สำนวนที่ ๒ .....

ความหมาย .....

เหตุผลที่สนใจ .....

ตัวอย่างการใช้สำนวน .....

สำนวนที่ ๓ .....

ความหมาย .....

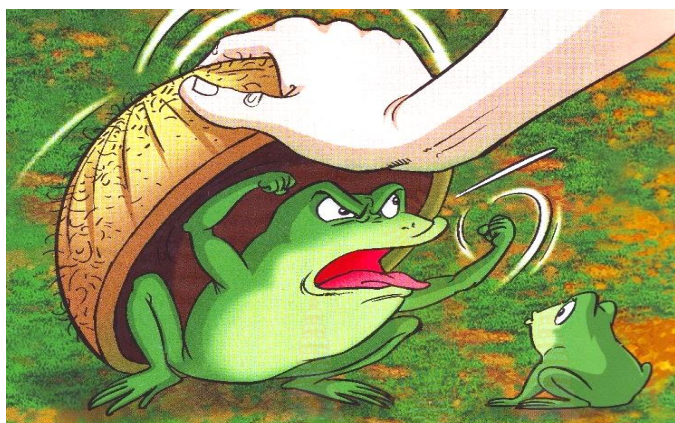
เหตุผลที่สนใจ .....

ตัวอย่างการใช้สำนวน .....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การนำข้อคิดของสำนวนสุภาษิตมาเขียนเรื่องราวตามจินตนาการ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การใช้สำนวนไทย (๒)
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกชื่อสำนวนไทยพร้อมทั้งบอกความหมาย จากนั้นให้นักเรียนนำสำนวนที่
 กำหนดให้มาเขียนเป็นเรื่องตามจินตนาการ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง

ชื่อสำนวน .....

ความหมาย .....

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ (๑)
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

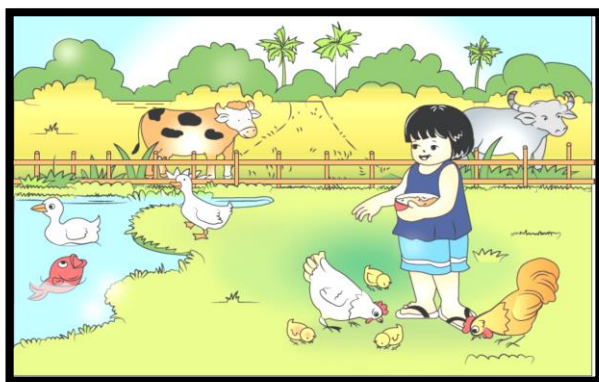
จินตนาการ หมายถึง การสร้างภาพขึ้นในจิตใจ

การเขียนเรื่องตามจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องตามความรู้สึก นึกคิดของผู้เขียน เป็นการเขียนอิสระ การดำเนินเรื่อง ต้องมีตัวละคร สถานที่หรือเหตุการณ์เรื่องราวที่จัดลำดับความคิด ลำดับเหตุการณ์ให้ต่อเนื่อง ใช้ภาษาและเรียบเรียงประโยคแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษร เรื่องที่เขียนตามจินตนาการ เช่น นิทาน

ขั้นตอนการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

๑. คิดแนวเรื่องที่ต้องการจะเขียน เช่น เรื่องเกี่ยวกับความรับผิดชอบ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตาต่อสัตว์เลี้ยง การช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน
๒. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่จะเขียน
๓. คิดเรื่องตามจินตนาการของผู้เขียนว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน ผลเป็นอย่างไร
๔. ตั้งคำถามจากการสังเกตภาพ ดังนี้
  - ๑) จากภาพเห็นอะไรบ้าง
  - ๒) ภาพนี้น่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
  - ๓) สถานที่เกิดเหตุของเรื่องนี้ คือที่ไหน
  - ๔) ตัวละครในภาพกำลังทำอะไร
  - ๕) การกระทำของตัวละครในภาพจะเกิดผลอะไรบ้าง
  - ๖) บอกความรู้สึกของตัวละครในภาพ
  - ๗) ข้อคิดที่ได้จากภาพคืออะไรบ้าง
  - ๘) ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอะไร
๕. วางโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง เรียบเรียงเรื่องราวให้ต่อเนื่องกัน
๖. ตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
๗. เขียนด้วยลายมือบรรจง เรียบร้อย รักษาความสะอาดในการเขียน เลือกใช้ภาษาที่สุภาพ ถูกกาลเทศะเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง เรื่องตามจินตนาการจากภาพที่กำหนดให้

คำถามชวนคิดก่อนเขียนเรื่อง

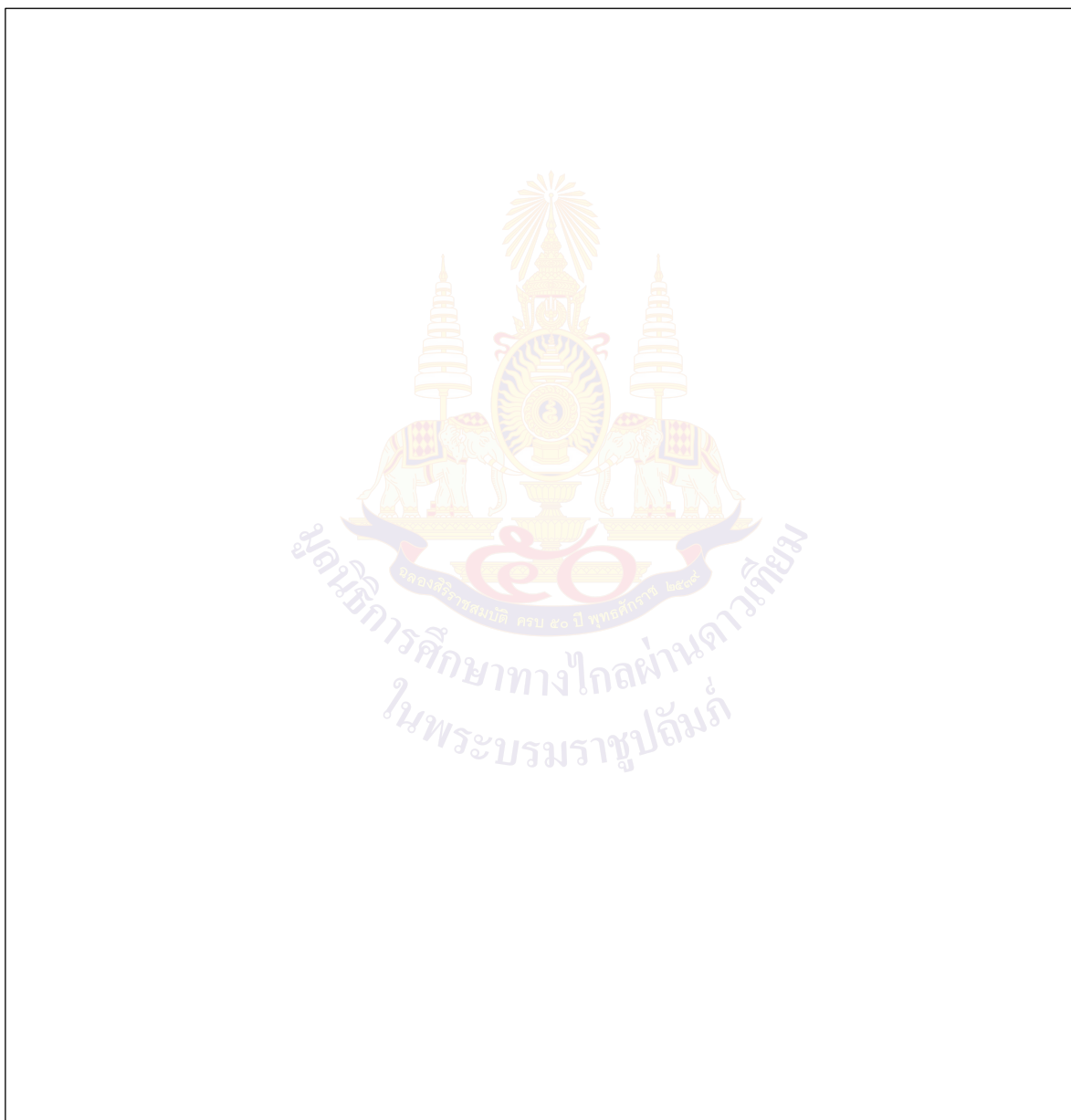
- ๑) จากภาพเห็นอะไรบ้าง **ตอบ** เด็กหญิง สัตว์เลี้ยงมีพ่อไก่ แม่ไก่ ลูกไก่ เป็ด วัว และควาย ครอบครัวน่าจะปลูกข้าวและเลี้ยงสัตว์
- ๒) ภาพนี้น่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร **ตอบ** การเลี้ยงสัตว์ ความเมตตา การช่วยเหลืองาน
- ๓) สถานที่เกิดเหตุของเรื่องนี้ คือที่ไหน **ตอบ** ที่บ้านในชนบท
- ๔) เรื่องเกิดในเวลาใด **ตอบ** เวลาเช้าตรู่ หรือ กลางวัน
- ๕) เด็กในภาพกำลังทำอะไร **ตอบ** เด็กกำลังให้อาหารไก่และออกมาดูแลสัตว์เลี้ยง
- ๖) ถ้าจะตั้งชื่อเด็กในภาพจะให้ชื่ออะไร **ตอบ**.....(หนูนิด).....
- ๗) การกระทำของเด็กในภาพจะเกิดผลอะไรบ้าง **ตอบ** การให้อาหารสัตว์เป็นการช่วยเหลืองานพ่อแม่ ทำให้สัตว์เลี้ยงกินอิ่ม มีความสุข
- ๘) บอกความรู้สึกของตัวละครในภาพ **ตอบ** หนูนิดมีความสุข จิตใจเบิกบานท่ามกลางธรรมชาติ/นิดฝันว่าในอนาคตอยากเป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าวเลี้ยงสัตว์ ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๙) ข้อคิดที่ได้จากภาพคืออะไรบ้าง **ตอบ** การเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ รู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบ
- ๑๐) ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอะไร **ตอบ** .....

เรื่อง หนูนิดพอเพียง

ทุกเช้าตรู่ในวันหยุด หนูนิดจะตื่นแต่เช้าเพื่อมาช่วยงานบ้าน พ่อแม่ของหนูนิดเลี้ยงสัตว์หลายชนิด ได้แก่ ไก่ เป็ด วัว และควาย และปลูกข้าว ทุกวันเธอจะให้อาหารไก่และสัตว์เลี้ยงทุกตัว การให้อาหารสัตว์เป็นการช่วยเหลืองานพ่อแม่ ทำให้สัตว์เลี้ยงกินอิ่มมีความสุข เธอมีความสุข จิตใจเบิกบานท่ามกลางธรรมชาติ เธอฝันว่าในอนาคตอยากเป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าวเลี้ยงสัตว์ ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หนูนิดเป็นตัวอย่างของการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ รู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบ

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพหรือเลือกภาพที่นักเรียนสนใจมาตัดแปะในกรอบที่กำหนดให้
แล้วเขียนเรื่องตามจินตนาการพร้อมตั้งชื่อเรื่อง

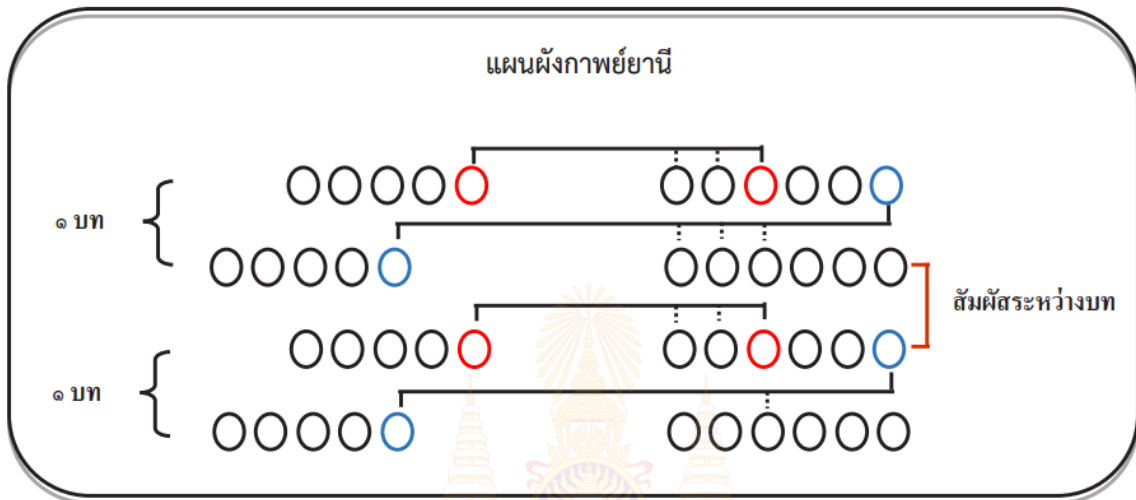

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี ๑๑
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตัวอย่าง คำประพันธ์ที่แต่งด้วยกาพย์ยานี ๑๑

ลึงค่างครางโครกครอก	ฝูงจิ้งจอกออกเห่าหอน
ชะนีวีเวกวอน	นกหกร่อนนอนรังเรียง
ลูกนกยกปีกป้อง	อ้าปากร้องซ้องแซ่เสียง
แม่นกปกปีกคียง	เลี้ยงลูกอ่อนป้อนอาหาร

(กาพย์พระไชยสุริยา)

ฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑

คณะ

กาพย์ยานี ๑๑ ๑ บท แบ่งเป็น ๒ บาท บาทที่ ๑ เรียกว่า บาทเอก บาทที่ ๒ เรียกว่า บาทโท ใน ๑ บาทแบ่งเป็น ๒ วรรค วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ รวมเป็น ๑๑ คำ เช่น ลึงค่างครางโครกครอก ฝูงจิ้งจอกออกเห่าหอน

กาพย์ยานีแต่ละวรรคแบ่งจังหวะการอ่านเป็น ๒ ช่วง วรรคหน้า ๕ คำ แบ่งเป็น ๒ - ๓ วรรคหลัง ๖ คำ แบ่งเป็น ๓ - ๓

สัมผัส

ภาพยานี้ ๑๑ บังคับสัมผัสสระในบท ๒ แห่ง คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำที่ ๑, ๒ หรือ ๓ ของวรรคที่ ๒ และคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ บางครั้งคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ อาจสัมผัสไปยังคำที่ ๑, ๒ หรือ ๓ ของวรรคที่ ๔ ด้วยก็ได้ ดังปรากฏในภาพยานี้ ตัวอย่าง ได้แก่ ครอก - จอก , หอน - วอน - ร่อน

ส่วนสัมผัสระหว่างบท คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ ในบทต้น ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ในบทถัดไป เช่น เรียง - เสียง

ภาพยานี้ ๑๑ อาจมีสัมผัสในวรรคที่เรียกว่าสัมผัสใน ซึ่งเป็นได้ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ เพื่อเสริมให้กาพย์ไพเราะยิ่งขึ้น เช่น คำว - คราง, จอก - ออก, คราง - โครก - ครอก เहां - หอน, วิเวก - วอน

ที่มา : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. รูปแบบคำประพันธ์. จาก

<https://www.orst.go.th/FILEROOM/CABROYINWEB/DRAWER004/GENERAL/DATA0004/00004229.FLP/html/409/#zoom=z>

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปคณะ สัมผัส และฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานีเป็นแผนภาพความคิด
โดยออกแบบให้สร้างสรรค์และสวยงาม

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๒)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเติมคำในบทร้อยกรองให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี ๑๑

๑. คนสัตว์ได้ฟัง..... มา.....ป่าไม้.....
 สิ้นป่าเหมือนสิ้น..... ช่วยปลูกใหม่ไว้ทดแทน

ป่า พรรณนา รักษา
 ใจไทย ธรรมดา

๒. พฤษภ..... อีก.....อันปลด.....
 โทหนต์เส่นคง สำคัญหมายในกายมี

มารดร กุญชร ปลง
 กาสร มัจฉา

๓. ฟังไตได้รู้..... ก็ปราด.....ปรีชา.....
 เปรียบล้นชินน้ำตาล รู้สรวานซาบซ่านใจ

สรณา ชาญ เปรื่อง
 ไต เรื่อง

๔. มวลผู้ชู..... เสาะ.....ไม่ห่าง.....
 ผิดชอบกอปรไม่เกิน รู้ดำเนินตามเหตุผล

วิทยา ปรีชา เหิน
 ดำเนิน

๕. ชี้เกียดคือปลา..... จะ.....ให้เรือจม
 เอาใจเป็นปิ่น..... ยิ่งระดมให้จมไป

ร้าย ตาย ทำลาย
 คม คน

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนคิดหัวข้อและเนื้อความคร่าว ๆ เพื่อใช้ในการแต่งกาพย์ยานี ๑๑ ชั่วโมงต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๓)
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง กวีน้อยร้อยเรียงคำ (๓)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งกาพย์ยานี ๑๑ ตามหัวข้อที่ตนเองสนใจ พร้อมทั้งวาดภาพประกอบให้สวยงาม

ชื่อบทประพันธ์.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน					☐
๒. การเขียนคำขวัญ					☐
๓. การใช้สำนวนไทย					☐
๔. การเขียนเรื่องตามจินตนาการ					☐
๕. การแต่งกาพย์ยานี ๑๑					☐

๒. สิ่งที่ได้ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ได้ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ได้ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : กลางภาค

ปลายภาค

หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในปลายภาคเรียน คือ .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ .....

.....

.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก .....

.....

.....

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เณลินิมพระเกียรติ
กรมสมเด็จจพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

